

เห็ด

ในประเทศไทย

582.287.23

รชบ

ฉบับราชบัณฑิตยสถาน

พิมพ์ครั้งที่ ๒ แก้ไขเพิ่มเติม

เห็ด ในประเทศไทย

ฉบับราชบัณฑิตยสถาน

พิมพ์ครั้งที่ ๒ แก้ไขเพิ่มเติม

ราชบัณฑิตยสถานจัดพิมพ์
พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๐
จำนวน ๒.๐๐๐ เล่ม
ราคา ๓๐๐ บาท

ราชบัณฑิตยสถาน
สนามเสือป่า เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทร ๐๒๓๕๖ ๐๔๖๖-๗๐
โทรสาร ๐๒๓๕๖ ๐๔๙๒
<http://www.royin.go.th> e-mail: ripub@royin.go.th

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
ราชบัณฑิตยสถาน
เห็นในประเทศไทย---พิมพ์ครั้งที่ ๒--- กรุงเทพฯ :
ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๐
๒๗๒ หน้า.
๑. เห็น. I. ชื่อเรื่อง.
๕๗๙.๖
ISBN 978-974-9588-79-6

017395

582.287 23

รพ

รูปเล่ม-พิมพ์ที่

บริษัท ทีฟิล์ม จำกัด

๑๐๑/๗๒๔ ถ.รัตนวิเบศร์ ต.โทรมา อ.เมืองฯ จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๙๔๕ ๙๖๑๔

221 ส.จ. 2555

คำนำ

ในการพิมพ์ครั้งที่ ๒

หนังสือ “**เห็ดกินได้และเห็ดมีพิษในประเทศไทย**” ที่จัดพิมพ์ครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น ได้จำหน่ายหมดไปแล้ว ราชบัณฑิตยสถาน จึงได้จัดพิมพ์ขึ้นใหม่โดยคณะกรรมการจัดทำอนุกรมวิธานพืชได้เพิ่มเติมและแก้ไขคำอธิบายลักษณะเห็ดบางส่วนพร้อมภาพประกอบ นอกจากนี้ยังได้เปลี่ยนชื่อหนังสือเป็น “**เห็ดในประเทศไทย**” ทั้งนี้ เพื่อให้ครอบคลุมชนิดของเห็ดได้มากขึ้นและไม่เกิดความสับสนเนื่องจากเห็ดบางชนิดไม่มีพิษแต่ก็ไม่สามารถนำมารับประทานได้

ราชบัณฑิตยสถานขอขอบคุณคณะกรรมการจัดทำอนุกรมวิธานพืช และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์อนงค์ จันทรศรีกุล อดีตคณะกรรมการจัดทำอนุกรมวิธานพืช ที่ได้อุตสาหะจัดทำและพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือเห็ดในประเทศไทยเล่มนี้ออกเผยแพร่ ซึ่ง ราชบัณฑิตยสถานหวังว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ศึกษาค้นคว้าและประชาชนที่สนใจสืบไป.

(ศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช)

นายกรัฐมนตรี
นายกราชบัณฑิตยสถาน

ราชบัณฑิตยสถาน

พฤษภาคม ๒๕๕๐

คณะกรรมการจัดทำอนุกรมวิธานพืช (ปัจจุบัน)

๑.	ดร.จำลอง เพ็งคล้าย	ประธานกรรมการ
๒.	ศ. ดร. ธวัชชัย ลันตีสุข	กรรมการ
๓.	นางชุมศรี ชัยอนันต์	กรรมการ
๔.	ผศ. ดร. จิรายุพิน จันทระประสงค์	กรรมการ
๕.	รศ. กัลยา ภาราโดย	กรรมการ
๖.	รศ. บุศบรรณ ณ สงขลา	กรรมการ
๗.	นางจารีย์ บันสิทธิ์	กรรมการ
๘.	รศ. ดร.อบฉันท์ ไทยทอง	กรรมการ
๙.	นางลีนา ผู้พัฒน์พงศ์	กรรมการ
๑๐.	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา (เฉพาะคราวประชุม จำนวนไม่เกิน ๕ คน) (ดร.สมราน สุดดี)	กรรมการ
๑๑.	ผู้อำนวยการกองวิทยาศาสตร์ หรือผู้แทน (นางสาวอารี พลดี ผู้แทน)	กรรมการ
๑๒.	เจ้าหน้าที่ราชบัณฑิตยสถาน (นางสาวรัตติกาล ศรีอำไพ)	กรรมการและเลขานุการ

คำนำ

ในการพิมพ์ครั้งที่ ๑

หนังสือ “**เห็ดกินได้และเห็ดมีพิษในประเทศไทย**” เป็นผลงานเล่มที่ ๒ ของคณะกรรมการจัดทำอนุกรมวิธานพืช ราชบัณฑิตยสถาน ผลงานที่จัดพิมพ์เล่มแรก คือ หนังสือ “**อนุกรมวิธานพืช อักษร ก**” ซึ่งเป็นการจัดทำคำอธิบายลักษณะพรรณพืชต่าง ๆ ที่พบขึ้นกระจายพันธุ์ในประเทศไทย โดยให้รายละเอียดตามหลักวิชาอนุกรมวิธาน (Taxonomy) แต่เรียงลำดับชื่อพรรณพืชในรูปแบบพจนานุกรม ซึ่งก็ได้รวบรวมเห็ดที่มีชื่ออยู่ในลำดับอักษร ก ลงพิมพ์ไว้ด้วย หลังจากที่ได้พิมพ์หนังสือเผยแพร่ผลงานไปแล้ว คณะกรรมการฯ พิจารณาเห็นว่า เรื่องของเห็ดมีจำนวนมากพอที่จะแยกออกมาพิมพ์รวมเล่มไว้ต่างหากสมควรจัดพิมพ์เผยแพร่ไปก่อน เพื่อประโยชน์ของผู้ที่ต้องการศึกษา และเมื่อถึงคราวพิมพ์อนุกรมวิธานพืชลำดับอักษรใด ก็จะทำให้เห็ดที่อยู่ในลำดับอักษรนั้น ๆ พิมพ์รวมไว้ด้วย

หนังสือ “**เห็ดกินได้และเห็ดมีพิษในประเทศไทย**” เล่มนี้ได้จัดทำเฉพาะเห็ดที่สำรวจพบกระจายพันธุ์ในประเทศไทยเท่านั้น มีทั้งหมด ๑๖๐ ชนิด ใน ๔๙ สกุล ๓๙ วงศ์ และได้ระบุชื่อไทยที่นิยมเรียกกันทั่วไป ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อพ้อง ชื่อสามัญ ชื่อท้องถิ่นอื่น ๆ บรรยายลักษณะภายนอกและภายใน ลักษณะเนื้อเห็ด รวมทั้งขนาดสปอร์ ฯลฯ ในกรณีที่มีหลักฐานว่า **กินได้** หรือ **มีพิษ** ก็จะระบุไว้ หากไม่สามารถตรวจสอบหรือไม่มีข้อมูลชัดเจนก็ระบุไว้ว่า ไม่มีหลักฐานว่ากินได้ หรือบางชนิดที่ยังไม่มีชื่อไทย คณะกรรมการฯ ก็ได้พิจารณาดังชื่อให้ นอกจากนี้ คณะกรรมการฯ ได้ขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานอื่นช่วยตรวจสอบข้อมูลเหล่านี้ให้ด้วย แต่เนื่องจากตำราและผู้เชี่ยวชาญทางด้านนี้มีน้อย ข้อมูลที่มีอยู่จึงไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร ส่วนภาพประกอบที่นำมาลงเพื่อให้เห็นความแตกต่างของสีและรูปร่างของเห็ดแต่ละชนิดนั้น ในการ

พิมพ์ครั้งนี้ยังมีเห็นหลายชนิดที่ไม่มีภาพประกอบ คณะกรรมการฯ จะได้พยายามหาภาพมาเพิ่มเติมและนำลงพิมพ์ในครั้งต่อไปเพื่อให้หนังสือสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ราชบัณฑิตยสถานหวังว่า หนังสือเล่มนี้จักเป็นประโยชน์อย่างมากไม่เฉพาะแต่ผู้ที่สนใจหรือกำลังศึกษาค้นคว้าในสาขาวิชานั้นเท่านั้น แต่รวมทั้งประชาชนทั่วไปด้วย ที่จะได้ทราบถึงความหลากหลายทางชีวภาพและความอุดมสมบูรณ์ของประเทศไทย อันจะก่อให้เกิดความหวงแหนและตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องอนุรักษ์ทรัพยากรของชาติไว้ อย่างไรก็ดี หนังสือเล่มนี้ก็คงจะยังไม่สมบูรณ์ทุกประการ ดังนั้น หากผู้ใช้หนังสือนี้มีข้อคิดเห็น ข้อมูลเพิ่มเติม หรือพบข้อผิดพลาดใด ๆ ขอได้โปรดแจ้งให้ราชบัณฑิตยสถานทราบด้วย ในทำนองขอขอบคุณ คณะกรรมการจัดทำอนุกรมวิธานพืชที่ได้สร้างสรรค์ผลงานอันทรงคุณค่านี้ ขอขอบคุณ นายอนิวัตรต เฉลิมพงษ์ นักวิทยาศาสตร์ ๔ นายธานีพานิชผล นักวิชาการป่าไม้ ๗ นายธีรวัฒน์ บุญทวีคุณ นักวิทยาศาสตร์ ๖ สำนักวิชาการ หอพรรณไม้ กรมป่าไม้ ที่ได้สละเวลาตรวจสอบชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อพ้อง ตลอดจนรายละเอียดอื่น ๆ ให้ถูกต้องยิ่งขึ้น อีกทั้งขอขอบคุณ รศ.นาฏฉลวย หลายชูไทย กรรมการบัญญัติศัพท์พฤกษศาสตร์ ราชบัณฑิตยสถาน ที่ได้ช่วยตรวจแก้ไขคำบรรยายลักษณะทั่วไปของเห็นให้ด้วย.

(ศ. ดร.บุญพถกษ์ จาฎามระ)
นายกราชบัณฑิตยสถาน

ราชบัณฑิตยสถาน

ตุลาคม ๒๕๓๙

คณะกรรมการจัดทำอนุกรมวิธานพืช

๑. นายกราชบัณฑิตยสถาน ศึกษาศาสตร์
๒. ศ. ดร.บุญฤกษ์ จากวามระ ประธานกรรมการ
๓. ดร.จำลอง เพ็งคล้าย รองประธานกรรมการ
(พ.ศ. ๒๕๓๗-๒๕๓๘ เป็นกรรมการ)
๔. ศ. ดร.วิเชียร จีรวงส์ รองประธานกรรมการ
(พ.ศ. ๒๕๒๘-๒๕๓๘)
๕. ศ. ดร.เต็ม สมิตินันท์ กรรมการ
(พ.ศ. ๒๕๒๘-๒๕๓๘)
๖. รศ.กัลยา ภาวไธย "
๗. นางจารีย์ บันสิทธิ์ "
๘. ผศ.จิรายุพิน จันทระประสงค์ "
๙. ศ. ดร.ธวัชชัย สันติสุข "
๑๐. รศ.บุศบรณ ณ สงขลา "
๑๑. ศ. ม.ล.ประณต ชุมแสง "
(พ.ศ. ๒๕๒๘-๒๕๓๗)
๑๒. ศ. ดร.พยอม ดันติวัฒน์ "
(พ.ศ. ๒๕๒๘-๒๕๓๑)
๑๓. นางสาวอนงค์ จันทศรีกุล "
๑๔. นางสาวอำไพ ยงบุญเกิด "
๑๕. ผู้อำนวยการกองวิทยาศาสตร์ "

- (นางสุจิตรา กลิ่นเกษร - พ.ศ. ๒๕๒๔-๒๕๓๔
นางสาววัฒนา อินทรเกษตร - พ.ศ. ๒๕๓๔-ปัจจุบัน)
๑๖. เจ้าหน้าที่ราชบัณฑิตยสถาน   กรรมการและเลขานุการ
(นางสาวอุทัยวรรณ ตั้งมันสกุล - พ.ศ. ๒๕๒๔-๒๕๓๐
นางสาวศิริพร อินทรเชียรศิริ - พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๓
นางนัยนา วราอัศวปติ - พ.ศ. ๒๕๓๔-ปัจจุบัน)
๑๗. เจ้าหน้าที่ราชบัณฑิตยสถาน   กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
(นางนัยนา วราอัศวปติ - พ.ศ. ๒๕๒๔-๒๕๓๔
นางสาวนฤมล บุญแต่ง - พ.ศ. ๒๕๓๔-ปัจจุบัน)

สารบัญ

หน้า

เห็ด	๑
เห็ดกรวยเกล็ดทอง	๑๓
เห็ดกรวยขน	๑๕
เห็ดกรวยแดง	๑๖
เห็ดกรวยทองตากู	๑๗
เห็ดกระด้าง	๑๙
เห็ดกระดุม	๒๕
เห็ดกระดุมทอง	๓๐
เห็ดกระโดง	๓๑
เห็ดกระถินพิมาน	๓๓
เห็ดกระบองเหลือง	๓๔
เห็ดกระเพาะปลา	๓๖
เห็ดกระสือ	๓๗
เห็ดก้อนกรวด	๔๒
เห็ดกำมะหยี่แดง	๔๔
เห็ดขมิ้น	๔๖
เห็ดขล้าหมา	๔๘

เห็ดขอนขาว	๕๙
เห็ดขอนแดง	๕๑
เห็ดข่า	๕๒
เห็ดข้าวตอก	๕๓
เห็ดขิง	๕๕
เห็ดขี้ควาย	๕๗
เห็ดขี้วัว	๕๙
เห็ดขี้เหล็ก	๖๐
เห็ดไข่	๖๒
เห็ดไข่หงส์	๗๖
เห็ดโคน	๗๗
เห็ดโคมสนาม	๘๖
เห็ดจวกงู	๘๘
เห็ดจั่น	๙๐
เห็ดจาวมะพร้าว	๙๑
เห็ดขงโค	๙๓
เห็ดขังขนุน	๙๔
เห็ดตันหมี	๙๖
เห็ดดาวหาง	๙๗
เห็ดแดงกุหลาบ	๙๙

เห็ดแดงน้ำหมาก	๑๐๐
เห็ดต้นหอม	๑๐๑
เห็ดตะกั่วแดง	๑๐๓
เห็ดตับเต่า	๑๐๔
เห็ดตับหมู	๑๑๙
เห็ดตาเต่า	๑๒๐
เห็ดตีนตุ๊กแก	๑๒๑
เห็ดตีนปลอก	๑๒๒
เห็ดเตตร	๑๒๔
เห็ดถ้วยชมพู	๑๒๕
เห็ดถ้วยแดง	๑๒๖
เห็ดถ้วยอก	๑๒๗
เห็ดถ่านเล็ก	๑๒๘
เห็ดถ่านใหญ่	๑๓๐
เห็ดเทียนแดง	๑๓๑
เห็ดเทียนเหลือง	๑๓๓
เห็ดนางเล็ด	๑๓๔
เห็ดน้ำแป้ง	๑๓๖
เห็ดน้ำมูก	๑๓๗
เห็ดน้ำหมึก	๑๓๙

เห็ดใบตองแห้ง	๑๔๑
เห็ดประทัดจีน	๑๔๓
เห็ดปลาหมึก	๑๔๔
เห็ดปะการังชมพู	๑๔๕
เห็ดปะการังฟ้า	๑๔๖
เห็ดปะการังส้มอมชมพู	๑๔๘
เห็ดปะการังทองนิกโก้	๑๔๙
เห็ดปะการังเหลือง	๑๕๐
เห็ดปากนกแก้ว	๑๕๑
เห็ดปากหมู	๑๕๒
เห็ดเปลือกไม้	๑๕๓
เห็ดเปลือกหอยแครง	๑๕๕
เห็ดเป่าฮื้อ	๑๕๖
เห็ดเพาะ	๑๕๘
เห็ดฝ่ามือ	๑๕๙
เห็ดพายทอง	๑๖๐
เห็ดพุงหมูใหญ่	๑๖๑
เห็ดเพ็ก	๑๖๒
เห็ดฟาง	๑๖๔
เห็ดฟางหลง	๑๖๕

เห็ดฟานน้ำตาลแดง	๑๖๗
เห็ดฟานเหลืองทอง	๑๖๘
เห็ดมันปูใหญ่	๑๗๐
เห็ดมันอึ่ง	๑๗๑
เห็ดเม่นน้อย	๑๗๒
เห็ดยวงขนุน	๑๗๓
เห็ดยุง	๑๗๕
เห็ดตรงผึ้ง	๑๗๖
เห็ดรังนกกระจับ	๑๗๗
เห็ดรังนกนางแอ่น	๑๗๘
เห็ดรังมีม	๑๗๙
เห็ดร่างแห	๑๘๐
เห็ดกลม	๑๘๔
เห็ดลูกฟุ้งขนไม้	๑๘๖
เห็ดสมองวัวเทียม	๑๘๘
เห็ดหนอนขาว	๑๘๙
เห็ดหนาม่วง	๑๙๐
เห็ดหมวกคุ่ม	๑๙๑
เห็ดหมวกจีน	๑๙๒
เห็ดหล่มกระเขี้ยว	๑๙๓

เห็ดหล่มขาว	๑๙๔
เห็ดหล่มครีบส้ม	๑๙๖
เห็ดหลินจือ	๑๙๗
เห็ดหอม	๑๙๙
เห็ดหอยเบี้ย	๒๐๑
เห็ดหัวกรวด	๒๐๒
เห็ดหิ้งน้ำตาลอมเหลือง	๒๐๗
เห็ดหูช้าง	๒๐๘
เห็ดหุบลาซอน	๒๑๐
เห็ดหูหนู	๒๑๑
เห็ดหูหนูขาว	๒๒๑
เห็ดอานม้าก้านขาว	๒๒๒
เห็ดอานม้าขาว	๒๒๓
เห็ดอานม้าอึเปะ	๒๒๕
บรรณานุกรม	๒๒๖
ดรชนีชื่อไทย	๒๓๑
ดรชนีชื่อวิทยาศาสตร์และชื่อสามัญ	๒๓๙

เห็ด

เห็ดเป็นพืชชั้นต่ำประเภทราที่มีเส้นใยรวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อน เกิดเป็นดอกเห็ดอยู่เหนือพื้นดินหรือสิ่งที่อาศัยอยู่ มีเนื้อในเห็ด (context) และมีครีบ (gill) คำว่า เห็ด มิได้หมายถึงดอกเห็ดที่มีเนื้อและมีครีบ เท่านั้น แต่ยังหมายถึงราอีกหลายชนิดในหมวด Amastigomycota ที่ ออกเป็นกลุ่มก้อนดอกเห็ด ซึ่งอาจมีเนื้อนุ่ม แข็ง หรือเหนียว มีครีบหรือ ไม่มีครีบก็ได้

เห็ดจัดเป็นราที่มีวิวัฒนาการสูงกว่าราอื่น ๆ ส่วนใหญ่จัดอยู่ใน ราหมวดย่อย Basidio-mycotina ที่สร้างสปอร์บนเบซิเดียม (basidium) ในโครงสร้างเบซิดิโอคาร์ป (basidiocarp) และราในหมวดย่อย Ascomycotina ที่สร้างสปอร์ในแอสคัส (ascus) ในโครงสร้างแอสโคคาร์ป (ascocarp) ทั้งเบซิเดียมและแอสคัสอยู่ในเยื่อกำเนิดสปอร์ (hymenium) เยื่อกำเนิดสปอร์ของเห็ดบางชนิดมีเปลือกหนาหรือบางหุ้ม ซึ่งจะฉีกขาด หรือแตกออกเมื่อสปอร์แก่เพื่อให้กระจายพันธุ์ได้ แต่บางชนิดไม่มี เปลือกหุ้ม

วงจรชีวิตของเห็ดทุกชนิดมีลักษณะคล้ายคลึงกัน เริ่มจากสปอร์ ซึ่งเมื่อตกไปอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมก็จะงอกเป็นใยราและ แผงใยรา (mycelium) แล้วรวมเป็นกลุ่มก้อนเกิดเป็นดอกเห็ด เมื่อดอกเห็ดเจริญเติบโตขึ้นก็จะสร้างสปอร์ซึ่งจะปลิวหรือหลุดไปงอกเป็น ใยราได้อีก หมุนเวียนเช่นนี้เรื่อยไป วงจรชีวิตของเห็ดประกอบด้วย ส่วนสำคัญ คือ

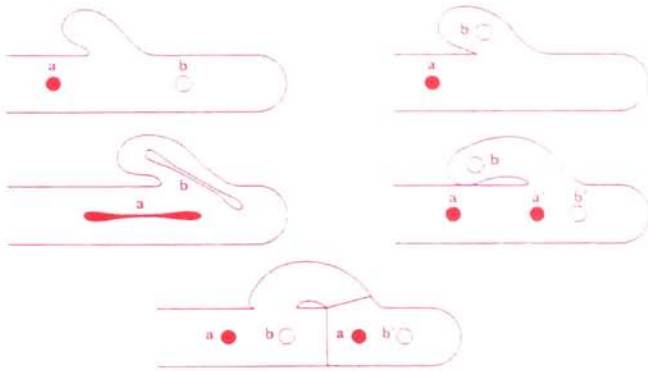

สปอร์ สปอร์ของดอกเห็ดส่วนมากมีจำนวนโครโมโซมเพียงชุดเดียว (haploid) เกิดบนฐานหรือก้านรูปกระบอง หรือเกิดเป็นอับหรือถุงซึ่งเรียงกันอย่างมีระเบียบ ทำให้เกิดเป็นชั้นของเนื้อเยื่อบาง ๆ ที่เรียกว่า เยื่อกำเนิดสปอร์ สปอร์ของเห็ดต่าง ๆ มีรูปร่าง ขนาด และสีแตกต่างกัน การดูสีของสปอร์ต้องเปรียบเทียบสีบนกระดาษ โดยปล่อยให้สปอร์ตกลงบนกระดาษสีดำหรือสีขาวนาน ๔-๕ ชั่วโมง

แฉงใยรา เห็ดทุกชนิดมีแฉงใยราเป็นแบบมีผนังกันออกเป็นเซลล์ มี ๓ ระยะ คือ

แฉงใยราปฐมภูมิ (primary mycelium) เป็นแฉงใยราที่เจริญออกมาจากสปอร์ แฉงใยราชนิดนี้แต่ละเซลล์มีนิวเคลียสเพียง ๑ นิวเคลียส

แฉงใยราทุติยภูมิ (secondary mycelium) เกิดขึ้นได้ ๒ ทาง คือ เกิดจากแฉงใยราปฐมภูมิที่พัฒนาเจริญเป็นแฉงใยราทุติยภูมิได้เอง คือเกิดโดยไม่ผสม (parthenogenesis) และเกิดจากการรวมหรือผสมของแฉงใยราปฐมภูมิจากสปอร์ที่เข้ากันได้ (compatible) การพัฒนาทั้ง ๒ ทางมีผลทำให้แต่ละเซลล์มีนิวเคลียส ๒ นิวเคลียส เห็ดบางชนิดมีเส้นใยเชื่อม (clamp connection) ระหว่างเซลล์ เพื่อเป็นสะพานให้นิวเคลียสผ่านในการพัฒนาจากแฉงใยราปฐมภูมิไปเป็นแฉงใยราทุติยภูมิ (ดูรูปที่ ๑)

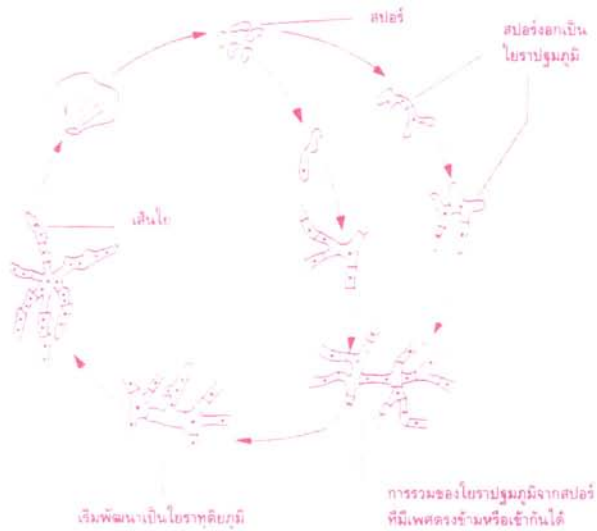
รูปที่ ๑ แสดงการเกิดไฮราทุติยภูมิและเส้นใยเชื่อม

แผงไฮราตติยภูมิ (tertiary mycelium) คือ แผงไฮราทุติยภูมิที่พัฒนารวมตัวกันแน่นเป็นดอกเห็ด (fruiting body)

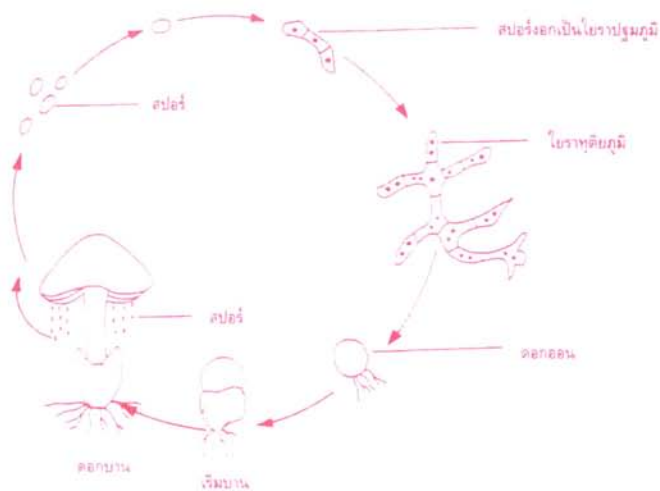
วงจรชีวิตของเห็ดแยกได้เป็น ๒ แบบ คือ

แบบต่างเพศร่วมทลลัส (homothallic) เกิดขึ้นได้จากแผงไฮราปฐมภูมิพัฒนาเจริญจนครบวงจรถึงขั้นเป็นดอกเห็ดและผลิตสปอร์ใหม่ได้ (ดูรูปที่ ๒)

แบบต่างเพศต่างทลลัส (heterothallic) เกิดจากแผงไฮราปฐมภูมิต่างเพศที่เข้ากันได้ผสมกันพัฒนาเป็นแผงไฮราทุติยภูมิเสียก่อน จึงจะมีการเจริญต่อไปจนครบวงจรชีวิตถึงขั้นเป็นดอกเห็ดและสร้างสปอร์ใหม่ (ดูรูปที่ ๓)

รูปที่ ๒ วงจรชีวิตเห็ดแบบต่างเพศร่วมทลลัส

รูปที่ ๓ วงจรชีวิตเห็ดแบบต่างเพศต่างทลลัส

เห็ดมีขนาด รูปร่าง สี สัน ลักษณะนิสัย (habit) และถิ่นกำเนิดแตกต่างกัน ดอกเห็ดมีหลายขนาด ตั้งแต่ขนาดเล็กเท่ากำนัไม้ขีดไฟไปจนถึงขนาดใหญ่เท่าลูกฟุตบอลหรือกระดิ่ง มีหลายสี บางชนิดมีสีกลมกลืนไปกับสิ่งแวดล้อมที่อาศัยอยู่ รูปร่างเห็ดแตกต่างกัน แยกออกเป็นหลายกลุ่ม เช่น

กลุ่มเห็ดมีครีบ (agarics)

เห็ดมีสันนูนแทนครีบ (chanterelles)

เห็ดมีรูและมีเนื้อเห็ดสด (boletes)

เห็ดมีรูแต่มีเนื้อเห็ดแข็งเหมือนไม้หรือเหนียวคล้ายหนังสัตว์ (polypores)

เห็ดมีรูแยกห่างกันแบบซี่ฟัน (tooth fungi)

เห็ดมีสปอร์เป็นฝุ่นบรรจุอยู่ในถุงบาง ๆ (puffballs)

เห็ดเผาะหรือดาวดิน (earthstars)

เห็ดปะการัง (coral fungi)

เห็ดมีเนื้อเป็นวุ้น (jelly fungi)

เห็ดกระบอง (club fungi)

เห็ดโคมไฟ (morels)

เห็ดอานม้า (false morels)

เห็ดถ้วย (cup fungi)

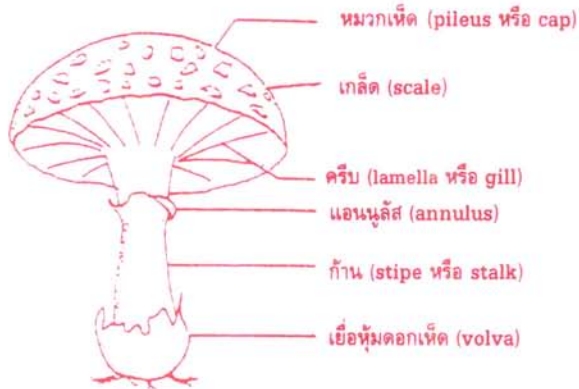
เห็ดก้อนถ่าน (truffles)

เห็ดเขาเหม็น (stinkhorns) หรือเห็ดที่สร้างสปอร์ในน้ำเมือกที่มีกลิ่นเหม็น

เห็ดรังนก (bird's nest fungi)

เนื่องจากเห็ดมีรูปร่างแตกต่างกัน การอธิบายโครงสร้างของเห็ด

จึงนิยมใช้เห็ดมีครีบสกุล Amanita เป็นแบบ ซึ่งมีส่วนประกอบของโครงสร้าง (ดูรูปที่ ๔) ดังต่อไปนี้

รูปที่ ๔ แสดงส่วนต่าง ๆ ของดอกเห็ด

๑. หมวกเห็ด (pileus หรือ cap) เป็นส่วนบนของดอกเห็ดที่เจริญเติบโตขึ้นไปในอากาศ เมื่อเห็ดเจริญเติบโตเต็มที่ที่จะกางออกคล้ายร่ม รูปร่างหมวกอาจแตกต่างไปจากที่กล่าวไว้ เช่น เป็นรูปกรวยลึก เป็นรูประฆัง ผิวด้านบนเรียบ ขรุขระ มีเกล็ด หรือมีขนซึ่งอาจติดแน่นหรือฉีกขาดได้ง่าย สีหมวกอาจแตกต่างจากส่วนอื่น ๆ ของดอกเห็ด ขอบหมวกเรียบเสมอกัน ฉีกขาดกะรุ่งกะริ่ง หรือมีเส้นลายเป็นเส้นรัศมีโดยรอบ บางชนิดหยักเป็นคลื่น เนื้อหมวกหนาบางแตกต่างกัน บางชนิดเมื่อสัมผัสฉีกขาด หรือซ้าจะเปลี่ยนสีได้ ผิวแห้ง เปียกชื้น ลื่น หรือเหนียว หมวกของเห็ดบางชนิดอาจยึดแน่นติดกับก้าน บางชนิดหลุดจากก้านได้ง่าย

๒. ครีบ (lamella หรือ gill) เป็นแผ่นบาง ๆ ที่อยู่ด้านล่างของหมวก เรียงเป็นรัศมีออกไปรอบก้าน บางชนิดเชื่อมติดกันบางตอน ครีบมีความหนาบางและการเรียงระยะถี่ห่างแตกต่างกัน จำนวนครีบและความยาวแตกต่างกันในเห็ดแต่ละชนิด เห็ดบางชนิดครีบยึดติดแน่นกับก้าน แต่บางชนิดแขนงห้อยลงมาจากเนื้อหมวก ครีบเป็นแหล่งกำเนิดของสปอร์ มีชั้นเยื่อกำเนิดสปอร์บุอยู่โดยรอบ ครีบของเห็ดบางชนิดมีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงรูปร่างไปเป็นรูพรุน (pores) ซี่ฟัน (teeth) หรือเป็นสัน (ridges) เห็ดหลายชนิดมีซิสทีเดียม (cystidium) ที่มีรูปร่างและขนาดแตกต่างกัน

๓. ก้าน (stipe หรือ stalk) มีขนาด รูปร่าง และสีสันแตกต่างกัน ตอนบนยึดติดกับหมวกหรือยึดติดกับครีบ มีทั้งผิวเรียบ ขรุขระ มีขน หรือมีเกล็ด บางชนิดมีวงแหวน หรือเยื่อบาง ๆ คล้ายวงแหวนติดรอบก้าน ตอนบน เนื้อก้านประกอบด้วยเส้นใยหยาบที่สานกันแน่นหรือสานกันอย่างหลวม ๆ บางชนิดถ้าถูกตัด ฉีกขาด หรือซ้ำจะเปลี่ยนสี หลายชนิดมีรูกลวงตรงกลางใหญ่หรือเล็กแล้วแต่ชนิด ก้านอยู่กึ่งกลางหรือเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง บางชนิดไม่มีก้าน เช่น เห็ดเหาะ บางชนิดมีรากยาวหยั่งลึกลงไปในดิน เช่น เห็ดโคน

๔. แอวนูลัส (annulus หรือ ring) เป็นวงแหวนหรือม่าน (veil) ที่ยึดก้านดอกและขอบหมวกไว้เมื่อเป็นดอกอ่อน เมื่อหมวกบานเยื่อดังกล่าวจะขาดแยกจากขอบหมวก คงเหลือส่วนที่ยึดติดกับก้านเป็นวงแหวน เรียกว่า เยื่อขอบหมวก (inner veil หรือ partial veil) เมื่อดอกโตเต็มที่แอวนูลัสของเห็ดบางชนิดจะหลุดเป็นปลอก เห็ดหลายชนิดไม่มีแอวนูลัส

๕. เยื่อหุ้มดอกเห็ด (volva, outer veil หรือ universal veil) เป็นเยื่อชั้นนอก เมื่อดอกเห็ดเจริญขึ้นตอนบนของเยื่อจะแตกออกเพื่อให้หมวกและก้านยึดตัวสูงขึ้น เยื่อหุ้มคงค้างเป็นรูปถ้วยอยู่ที่โคน เช่น เห็ดบัว บางชนิดเยื่อหุ้มไม่เป็นรูปถ้วยแต่เป็นเกล็ดรอบโคนก้าน บางชนิดมีเส้นใยหยาบคล้ายเส้นด้ายทำหน้าที่ยึดดอกเห็ดให้ติดกับพื้น

๖. เนื้อในเห็ด (context) เนื้อที่อยู่ใต้ผิวหมวกและเนื้อในก้าน

๗. เยื่อหุ้มส่วนสร้างสปอร์ (peridium) เยื่อหุ้มอับสปอร์หรือเยื่อหุ้มดอกเห็ด

เห็ดเกิดชุกชุมตามธรรมชาติในฤดูฝน ตามป่า ทุ่งนา ทุ่งหญ้า พื้นดิน ต้นไม้ ขอนไม้ ส่วนใหญ่มีชีวิตรอดอยู่ตามอินทรีย์วัตถุ เช่น กองปุ๋ยหมัก มูลสัตว์ พืชที่ตายแล้ว ทำให้เกิดการผุเปื่อยของอินทรีย์วัตถุเหล่านั้น เช่น เห็ดฟาง บางชนิดเป็นพืชเบียนของไม้ต้น บางชนิดเกิดในดินจอมปลวก เช่น เห็ดโคน บางชนิดเป็นประโยชน์ต่อพืชเมื่ออยู่ร่วมกัน โดยเห็ดช่วยให้พืชสามารถใช้แร่ธาตุในดินได้ดีขึ้น ส่วนพืชให้อาหาร ที่อยู่อาศัย และความชื้น เช่น เห็ดตับเต่า

ลักษณะวิสัยของเห็ดแต่ละชนิดแตกต่างกัน เกิดเป็นดอกเดี่ยว เป็นกลุ่มใหญ่ เป็นกลุ่มโคนชิดกัน หรือกระจายเป็นวงกลม บางชนิดขึ้นซ้อนกันเป็นชั้น หรือซ้อนติดเป็นเนื้อเดียวกัน ชนิดหลังนี้เกิดติดต่อกันหลายปีทำให้ดอกใหญ่ขึ้นทุกปีและไม่ผุเปื่อยเน่าไปเหมือนเห็ดชนิดอื่น ดังนั้น เห็ดจึงมีทั้งชนิดเน่าเร็วอยู่ได้ไม่นานและชนิดอยู่ได้หลายปี

เห็ดแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ **เห็ดกินได้** (edible mushroom) และ **เห็ดมีพิษ** (poisonous mushroom หรือ toadstool) เห็ดที่กินได้มีหลายชนิด เช่น เห็ดหอม เห็ดฟาง มีรสและกลิ่นหอม บางชนิดมีกลิ่นเหม็น เช่น

เห็ดร่าแห บางชนิดมีรสขม เช่น เห็ดเสม็ด บางชนิดมีรสเผ็ดซ่า เช่น เห็ดขิง เห็ดซ่า เห็ดที่มีพิษมีหลายชนิด ชนิดมีพิษร้ายแรงถึงตาย เช่น เห็ดระโงกหิน บางชนิดมีพิษทำให้เกิดอาการมึนเมาและอาเจียน เช่น เห็ดหัวกรวดครีบเขียวอ่อน บางชนิดถ้ากินเพียงเล็กน้อยทำให้เกิดภาพหลอนคล้ายเสพยาเสพติด เห็ดชนิดนี้เรียก เห็ดโอสถหลวงจิต (hallucinogenic mushroom) เช่น เห็ดขี้ควาย

เห็ดที่กินได้ส่วนมากมีเนื้ออ่อนนุ่มหรือกรอบกรุบน่ากิน จัดเป็นอาหารที่มีคุณค่าเท่าเทียมผัก ดอกเห็ดมีน้ำเป็นองค์ประกอบถึงร้อยละ ๙๐ นอกนั้นเป็นโปรตีน ไขมัน กลีโอสระ และวิตามิน ซึ่งมีวิตามินบี ๑ และวิตามินบี ๒ มากกว่าชนิดอื่น ๆ ยกเว้นเห็ดที่มีสีเหลืองซึ่งมีวิตามินเอมาก เห็ดจัดว่าเป็นอาหารที่ย่อยยาก ผู้ที่เป็นโรคกระเพาะอาหารไม่ควรกินมาก

เห็ดหลายชนิดได้รับการส่งเสริมให้เพาะเลี้ยงเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น เห็ดฟาง เห็ดกระดุมหรือเห็ดแชมปิญอง เห็ดหอม เห็ดหูหนู ซึ่งได้รับความสนใจและจำหน่ายกันแพร่หลาย หลายชนิดใช้เทคโนโลยีและการลงทุนต่ำ เช่น เห็ดฟาง วัสดุที่ใช้เพาะเลี้ยงเห็ดเป็นวัสดุเหลือใช้จากการเกษตร เช่น ฟางข้าว ขี้เลื่อย ผลผลิตจากเห็ดมีหลายอย่าง เช่น นำไปจำหน่ายสด แปรรูปเป็นน้ำเห็ด ข้าวเกรียบเห็ด เห็ดบรรจุกระป๋อง เห็ดแห้ง และผสมในอุตสาหกรรมอาหารชนิดอื่น ๆ เช่น น้ำพริกเผา ข้าวเกรียบเห็ด อาหารมังสวิรัตินางชนิดก็ใช้เห็ดแทนเนื้อสัตว์ได้ ทำให้กิจการเพาะเลี้ยงเห็ดขยายกว้างขวางขึ้น

เห็ดหลายชนิดให้สีย้อมผ้า เช่น เห็ดก้อนกรวด บางชนิดทำให้เกิดสีในเนื้อไม้และรักษาเนื้อไม้ เช่น เห็ดม้องเขาเขียว.

เห็ด

ในประเทศไทย

เห็ดกรวยเกล็ดทอง

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Gomphus floccosus</i> (Schw.) Sing.
ชื่อพ้อง	<i>Cantharellus floccosus</i> Schw.
วงศ์	Cantharellaceae
ชื่อสามัญ	Scaly Vase Chanterelle

ดอกเห็ดรูปกรวยเล็ก ยาว ๗-๒๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕-๑๐ ซม. ขอบเป็นคลื่น ด้านในกรวยสีเหลืองและมีเกล็ดคล้ายเกล็ดปลา สีส้มเหลืองอมส้ม หรือแดงอมส้มกระจายทั่วไป เกล็ดที่อยู่กลางหมวกจะหนาและงอขึ้น ด้านนอกกรวยสีเหลืองอ่อนหรือขาวนวล เป็นร่องและสันนูนเตี้ย ๆ ติดกันบางแห่ง สันนูนยาวลงไปติดก้าน ก้านยาว ๕-๑๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๕-๓ ซม. โคนสอบ สีเหลืองอ่อนหรือเหลืองอมส้ม เนื้อก้านสีขาว **สปอร์**รูปรี สีน้ำตาลอมเหลือง ขนาด ๗-๘ x ๑๑.๕-๑๔ ไมครอน. ผิวขรุขระ

เห็ดกรวยเกล็ดทองมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นในป่าสนและป่าเบญจพรรณเป็นดอกเดี่ยวอยู่ใกล้กันเป็นกลุ่ม ๖-๗ ดอก **กินได้ แต่ไม่นิยม** ในต่างประเทศพบในเขตอบอุ่น.

เห็ดกรวยขน

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Cymatoderma elegans</i> Jungh
ชื่อพ้อง	<i>Cladoderris elegans</i> (Jungh.) Fr.
วงศ์	Podoscyphaceae

ดอกเห็ดรูปทรงกรวย รูปพัด หรือรูปครึ่งวงกลม ตรงกลางหมวกเว้าลึกลง ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑๐-๑๕ ซม. ผิวหมวกปกคลุมด้วยขนหยาบที่รวมกันเป็นแผ่นปลายแหลมชี้ไปทางขอบหมวกเรียงซ้อน ๆ กัน สีน้ำตาล ขอบหมวกหยักเป็นลอนคลื่น มีขนหยาบ ๆ ที่รวมกันเป็นแผ่นปลายแหลมสีขาวหรือสีครีม ด้านล่างหมวกสีน้ำตาลอ่อนหรือสีน้ำตาลอมม่วง ผิวเกลี้ยง เป็นสันนูนเตี้ย ๆ แตกแขนงไปตามแนวรัศมี **ก้าน** รูปทรงกระบอก ยาวประมาณ ๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๔-๑ ซม. ปกคลุมด้วยขนคล้ายกำมะหยี่สีน้ำตาล **สปอร์** รูปรีหรือรูปรีกว้าง ใสไม่มีสี ผิวเรียบ ขนาด ๖-๘ x ๔-๕ ไมครอน.

เห็ดกรวยขนมีวัฏจักรชีวิตปีเดียว พบตามกิ่งไม้หรือลำต้นที่อยู่ตามพื้นดิน ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือกระจายเป็นกลุ่ม บางครั้งหมวกเห็ดอาจเชื่อมติดกัน **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ ในต่างประเทศพบกระจายทั่วไปในทวีปอเมริกาใต้ ทวีปแอฟริกา อินเดีย ศรีลังกา มาเลเซีย อินโดนีเซีย และออสเตรเลีย.

เห็ดกรวยแดง

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Cookeina tricholoma</i> (Mont.) Kuntze
ชื่อพ้อง	<i>Peziza tricholoma</i> Mont.
วงศ์	Sarcoscyphaceae

ดอกเห็ดรูปกรวย สีแดงหรือชมพูอมส้ม เส้นผ่านศูนย์กลางปากกรวย ๑-๒ ซม. สูง ๑.๕-๒ ซม. ขอบงุ้มเล็กน้อย ผิวด้านในสีเข้ม ผิวด้านนอกสีอ่อนกว่าและมีขนแข็งสีขาวใสสะท้อนแสง ยาว ๒-๓ มม. กระจายทั่วไป ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของเห็ดชนิดนี้ **ก้าน**สีแดง ยาว ๑-๓ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๔ มม. เนื้อในเห็ดบาง อับสปอร์รูปทรงกระบอก ขนาด ๑๐-๑๕ x ๒๗๐-๓๒๐ ไมครอน. เรียงอยู่ตามผิวด้านในของกรวย **สปอร์**รูปรี สีขาว ขนาด ๑๔-๑๕ x ๒๔-๓๐ ไมครอน. ผิวมีลายนตามยาว

เห็ดกรวยแดงมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคใต้ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มบนกิ่งไม้หรือขอนไม้ผุ **กินไม่ได้** ในต่างประเทศพบในเขตร้อน.

เห็ดกรวยทองตากู

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Microporus xanthopus* (Fr.) Kuntze

ชื่อพ้อง *Polyporus xanthopus* Fr.

วงศ์ Polyporaceae

หมวกเห็ด รูปกรวยปากกว้าง สีน้ำตาลอ่อนอมเหลือง เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕-๑๐ ซม. มีแถบสีน้ำตาลเป็นวงหลายวง ผิวเรียบเป็นมัน บาง และหยาบเป็นคลื่นเล็กน้อย ด้านล่างเต็มไปด้วยรูกลมเล็ก ๆ สีขาว แล้วเปลี่ยนเป็นขาวนวล **ก้าน** ยาว ๑-๓ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๔ มม. ผิวเรียบ สีขาว ขาวอมเหลือง หรือน้ำตาลอ่อนอมเหลือง โคนแผ่เป็นแบนกลมเล็ก ๆ ไขว้ติดกับขอนไม้ เนื้อสีขาว **สปอร์** รูปไข่ใส ไม่มีสี ขนาด ๒-๒.๕ x ๖-๗.๕ ไมครอน. ผนังบาง

เห็ดกรวยทองตาภูมิเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นตามขอนไม้แห้งในป่าเบญจพรรณ **กินไม่ได้** ในต่างประเทศพบในเขตร้อน เช่น แอฟริกาตะวันออก.

เห็ดกระด้าง

ชื่อเห็ดหลายชนิด หลายสกุล ในวงศ์ Polyporaceae

เนื้อเห็ดแข็งกระด้างและเหนียวคงรูปอยู่ได้นานไม่เน่าเปื่อยง่าย ขึ้นตามขอนไม้เป็นดอกเดี่ยวแต่อยู่รวมกันเป็นกลุ่มและเรียงซ้อนต่างระดับกัน ดอกเห็ดงอกออกมาข้าง ๆ ขอนไม้ เจริญเติบโตข้างเดียวเป็นรูปครึ่งวงกลม ส่วนมากไม่มีก้าน ด้านล่างมีรูกลม ยาว หรือเป็นครีบซึ่งมีรอยเชื่อมติดกัน บางแห่งมองดูคล้ายแฉกของล้อ

ชนิด *Daedaleopsis confragosa* (Bolt. ex Fr.) Schroet.

ชื่อพ้อง *Daedalea confragosa* Bolt. ex Fr.

หมวกเห็ด รูปพัดหรือครึ่งวงกลม สีน้ำตาลแดงสลับน้ำตาลอ่อน กว้าง ๔-๑๐ ซม. ยาว ๕-๑๒ ซม. หนา ๑.๕-๕ ซม. ผิวไม่เรียบ หนูนเป็นวงซ้อนกันหลายชั้น เนื้อในเห็ดแข็ง สีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นชมพูอมน้ำตาลอ่อน และน้ำตาลอ่อน ด้านล่างเป็นรูปกลมใหญ่และรูยาวปะปนกัน เห็ดสดมีผิวรูสีขาว เมื่อซำจะเปลี่ยนเป็นสีแดงหม่นอมน้ำตาล **สปอร์** รูปยาวรี สีขาว ขนาด ๒-๓ x ๘-๑๑ ไมคร. ผิวเรียบ ผนังบาง

เห็ดกระด้างชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวอยู่เป็นกลุ่มหรือซ้อนกันเป็นชั้นบนขอนไม้หลายชนิด **กินไม่ได้** ในต่างประเทศพบในเขตร้อน เช่น อินเดีย

ชนิด *Daedalea quercina* Fr.

ชื่อสามัญ Maze-gill, Thick-Maze Oak Polypore

ดอกเห็ดเจริญออกข้างขอนไม้เป็นรูปกีบม้าแล้วขยายใหญ่ขึ้นเป็นรูปครึ่งวงกลม **หมวกเห็ด** สีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นเทาอมน้ำตาลอ่อน เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕-๓๐ ซม. ผิวหมวกหยาบเป็นคลื่นและเป็นวงหลายวง เนื้อสีขาวนวลแล้วเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอ่อน หนาประมาณ ๑ ซม. ขอบบางด้านล่างมีทั้งรูปกลมและยาววอกคล้ายแผ่นครีบทึบที่ผิดปกติ ผนังรูหนา สีขาวนวลหรือน้ำตาลอ่อนอมเหลือง **สปอร์** รูปรี สีขาว ขนาด ๒.๕-๓ x ๕-๗ ไมคร. ผิวเรียบ

เห็ดกระด้างชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือซ้อนกันเป็นชั้นบนไม้เนื้อแข็งและไม้ก้อ **กินไม่ได้** พบทั่วโลก

ชนิด

Gloeophyllum subferrugineum (Berk.) Bond. et Sing.

ชื่อพ้อง

Lenzites subferrugineum Berk.

หมวกเห็ดรูปพัดหรือรูปครึ่งวงกลม กว้างประมาณ ๖ ซม. ยาวประมาณ ๘ ซม. หนา ๐.๕-๑.๕ ซม. สีน้ำตาลอมเหลือง น้ำตาลแดง หรือน้ำตาลหม่น ส่วนมากพบวงสีเทาด้านบนสีน้ำตาลด้านใน **ครีบบาง** สีน้ำตาลหรือน้ำตาลหม่น เชื่อมติดกันบางแห่งและเรียงชิดกัน ลักษณะคดงอเป็นคลื่น เนื้อในเห็ดสีน้ำตาล เหนียวและแข็ง **สปอร์**รูปรี สีขาว ขนาด ๒.๕-๓.๕ x ๖-๙ ไมคร. ผิวเรียบ พนังบาง

เห็ดกระด้างชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวอยู่เป็นกลุ่มตามป่าสน **กินไม่ได้** ในต่างประเทศพบในทวีปเอเชีย

ชนิด *Lenzites betulina* (L. ex Fr.) Fr.

ชื่อพ้อง *Daedalea betulina* L. ex Fr.

หมวกเห็ด รูปพัดหรือครึ่งวงกลม กว้าง ๒-๔ ซม. ยาว ๒-๖ ซม. หนา ๐.๓-๑.๕ ซม. ผิวสีขาวหม่น น้ำตาล และขาวนวล สลับกันเป็นวงหลายวง และมีขนละเอียดสีน้ำตาลอ่อน **ครีบ** หนา สีขาวนวลหรือน้ำตาลอมเทา เชื่อมติดกันบางแห่งเป็นรูปล้อมและเรียงระยะห่างกัน เนื้อในเห็ดสีขาว เหนียวและแข็งเมื่อแห้ง **สปอร์** รูปรี สีขาว ขนาด ๑.๕-๓ x ๕-๖ ไมครอน ผิวเรียบ ผนังบาง

เห็ดกระด้างชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวอยู่เป็นกลุ่มหรือซ้อนติดกันเป็นชั้นบนขอนไม้หลายชนิด **กินไม่ได้** ในต่างประเทศพบในเขตร้อน

ชนิด *Lenzites vespacea* (Pers.) Ryv.

ชื่อพ้อง *Polyporus vespaceus* Pers.

ชื่ออื่น ๆ เห็ดกระด้างสีขาว

หมวกเห็ดรูปพัดหรือครึ่งวงกลม สีขาว กว้าง ๔-๖ ซม. ยาว ๖-๑๐ ซม. หนาประมาณ ๑ ซม. เมื่อแก่เปลี่ยนเป็นสีขาวนวล ด้านบนมีขนปุย บางแห่งขนรวมกันเป็นกระจุกหรือปมแหลมและเป็นแถบวงหลายวง ขอบเป็นริ้วสั้น ๆ โดยรอบ ที่ฐานเหนียวและแข็งเมื่อแห้ง ด้านล่างเป็นครีบซึ่งติดกันหลายแห่งเป็นรูปล้อม เนื้อในเห็ดสีขาวนวล **สปอร์**รูปรี สี ไม่มีสี ขนาด ๒-๒.๕ x ๔-๕ ไมครอน ผิวเรียบ พนังบาง

เห็ดกระด้างชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวบนขอนไม้ในป่าผลัดใบหลายชนิด **กินไม่ได้** ในต่างประเทศพบในทวีปเอเชีย แอฟริกา และออสเตรเลีย

ชนิด *Trametes cingulata* Berk.

หมวกเห็ดรูปพัดหรือครึ่งวงกลม สีขาว ยาว ๒-๓ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๕-๕ ซม. หนา ๐.๖-๑ ซม. มีขนละเอียดซึ่งต่อมาจะร่วงไปฐานยื่นออกมาคล้ายก้านสั้น ๆ เนื้อเหนียวและแข็งเมื่อแห้ง ผิวเรียบหรือหยักเป็นคลื่นและเป็นวงหลายวงกระจายออกไปยังฐานดอก เมื่อแก่สีหมวกจะเปลี่ยนไปเป็นสีเทาและวงกลมก็จะเปลี่ยนไปเป็นสีดำ เนื้อสีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นน้ำตาลอมเหลือง ขอบหมวกเรียบและบาง ด้านล่างเป็นรูปกลมเล็ก ๆ หรือเป็นรูเหลี่ยม พนังบาง สีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นขาวนวลหรือน้ำตาลอ่อนอมเหลือง ซึ่งเมื่อกระทบแสงแล้วเป็นมันเงา **สปอร์**รูปรีใส ไม่มีสี ขนาด ๓-๔ x ๕-๖ ไมครอน ผิวเรียบ พนังบาง

เห็ดกระด้างชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวบนขอนไม้ **ยังไม่มีหลักฐานว่ากินได้** ในต่างประเทศพบในทวีปเอเชียและแอฟริกา.

เห็ดกระดุม

ชื่อเห็ดหลายชนิดในสกุล *Agaricus* วงศ์ *Agaricaceae*

ชนิด	<i>Agaricus bisporus</i> (Lange) Imbach.
ชื่อพ้อง	<i>Psalliota bispora</i> Lange
ชื่ออื่น ๆ	เห็ดแชมปิญอง, เห็ดฝรั่ง
ชื่อสามัญ	Button Mushroom

หมวกเห็ดรูปครึ่งวงกลมแล้วบานออกเป็นรูปร่ม สีขาว เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕-๑๐ ซม. ผิวมีเกล็ดและขนบาง ๆ สีน้ำตาลอ่อนกระจายออกไปจากกลางหมวก เนื้อสีขาวละเอียดแน่น เมื่อตัดมีสีแดงเรื่อ ๆ **ครีม** สีชมพูอ่อนอมม่วงแล้วเปลี่ยนเป็นน้ำตาลเข้ม ไม่ยึดติดกับก้าน ส่วนที่อยู่ใกล้ก้านกว้างกว่าส่วนที่ติดขอบหมวก **ก้าน**สีขาว ยาว ๓.๕-๕ ซม.

เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๘-๑.๔ ซม. เมื่อโตเต็มที่ก้านกลวง บนก้านมีแอนนูลัส ๑ วง **สปอร์**รูปค่อนข้างกลม สีน้ำตาลเข้ม ขนาด ๖ x ๗ ไมครอน ผิวเรียบ ผนังบาง มีเพียง ๒ สปอร์ต่อ ๑ เบซิเดียม

เห็ดกระดุมชนิดนี้เพาะเลี้ยงกันเป็นอุตสาหกรรมและมีชื่อเสียงมานานทั้งในยุโรปและอเมริกา **กินได้ รสดี**

ชนิด	<i>Agaricus bitorquis</i> (Quél.) Sacc.
ชื่อพ้อง	<i>Psalliota bitorquis</i> Quél.
ชื่อสามัญ	Banded Agaric, Button Mushroom

หมวกเห็ดรูปกระดุมคว่ำ สีขาว เส้นผ่านศูนย์กลาง ๙-๑๑ ซม. เมื่อบานเต็มที่หมวกจะแบนราบ ผิวมีขนคล้ายเกล็ดสีขาวซึ่งเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอ่อนกระจายไปยังขอบหมวก ขอบเรียบหรือมีเยื่อสีขาวติดอยู่ บางส่วน **ครีบ**สีชมพูอมม่วงแล้วเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้ม ก้านสีขาว

ยาว ๓.๕-๔ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒.๓-๒.๕ ซม. เมื่อโตเต็มที่ก้านกลวง เล็กน้อย บนก้านมีแอนนูลัสสีขาว ๒ วงซ้อนติดกัน วงล่างบอบบาง ขนาดเล็กกว่าวงบน เนื้อในเห็ดสีขาวละเอียด แข็งกว่าชนิด *A. bisporus* (Lange) Imbach. เมื่อตัดมีสีแดงเรื่อ ๆ **สปอร์**รูปรี สีน้ำตาลเข้ม ขนาด ๕-๗.๕ x ๕-๒๕ ไมครอน. ผิวเรียบ มี ๔ สปอร์ต่อ ๑ เบซิเดียม

เห็ดกระดุมชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มใหญ่บนมูลสัตว์ มีถิ่นกำเนิดในเขตร้อน **กินได้ รสดี** มีการเพาะปลูกกันในหลายประเทศแต่ไม่แพร่หลายเท่าชนิด *A. bisporus* (Lange) Imbach. ข้อดีของเห็ดชนิดนี้คือ สามารถเพาะเลี้ยงได้ในอุณหภูมิ ๒๓-๒๔ ° C. ทนทาน ไม่บอบช้ำง่าย เก็บรักษาไว้ได้นาน เหมาะสำหรับเพาะเลี้ยงเป็นการค้า พบทั่วโลก

ชนิด *Agaricus campestris* L. ex Fr.

ชื่อสามัญ Button Mushroom, Field Mushroom, Meadow Mushroom

หมวกเห็ดรูปร่ม สีขาว เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑๐-๑๒ ซม. ผิวเรียบ มีขนสีน้ำตาลอ่อนกระจายอยู่ทั่วไป ขอบไม่เรียบมีเศษเยื่อสีขาวติดอยู่ โดยรอบ **ครีบ**สีชมพูสดแล้วเปลี่ยนเป็นน้ำตาล เรียงชิดแต่ไม่ติดกับก้าน **ก้าน**สีขาว ยาว ๔-๑๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๕-๒ ซม. ตั้งตรง ผิวเรียบ เนื้อแน่น ตรงกลางมีรูกลวง บนก้านมีแอนนูลัสสีขาว ๑ วง **สปอร์**รูปรี สีน้ำตาลเข้ม ขนาด ๓.๗-๕ x ๗.๕-๙.๒ ไมครอน. ผิวเรียบ มี ๔ สปอร์ต่อ ๑ เบซิเดียม

เห็ดกระดุมชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาค ตะวันออก ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวอยู่ใกล้กันเป็นกลุ่มบนสนามหญ้า ลักษณะ คล้ายชนิด *A. bisporus* (Lange) Imbach. **กินได้** พบทั่วโลก

ชนิด *Agaricus rufolanosus* Heinem. et Gooss.

หมวกเห็ดรูปร่ม สีขาว เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑๒-๒๐ ซม. ผิว มีขนคล้ายสำลี ปลายขนรวมกันทำให้มองเห็นเป็นเกล็ดขนาดใหญ่ สีเหลืองอมน้ำตาล เมื่อบานเต็มที่จะโค้งงอเล็กน้อย ขอบหมวกมีขนและ เยื่อสีขาวติดอยู่โดยรอบ **ครีบ**สีชมพูอมม่วงแล้วเปลี่ยนเป็นน้ำตาลเข้ม อมแดง เรียงถี่ชิดกันมากแต่ไม่ยึดติดกับก้าน **ก้าน**ยาว ๑๐-๑๖ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒.๓-๓ ซม. มีขนสีขาวและเหลือง หลุดง่าย บนก้าน มีแอนนูลัสสีขาว ๑ วง บอบบางและเป็นขุยคล้ายแป้ง หลุดและขาดง่าย เนื้อในเห็ดสีขาว ตัดแล้วไม่เปลี่ยนสี **สปอร์**รูปรี สีน้ำตาลเข้ม ขนาด ๓.๕-๔.๕ x ๖-๗ ไมครอน. ผิวเรียบ ผนังบาง

เห็ดกระดุมชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาค ใต้ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวอยู่ใกล้กันเป็นกลุ่มบนพื้นดิน **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** ในต่างประเทศพบที่คองโก

ชนิด

Agaricus trisulphuratus Berk.

หมวกเห็ดรูปร่ม สีส้ม เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๔ ซม. มีขนและเกล็ดสีเดียวกัน **ครีบ**สีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นน้ำตาลเข้ม **ก้าน**สีส้ม ยาว ๓-๔ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๓ มม. มีขนสีส้ม บนก้านมีแอนนูลัสสีส้ม ๑ วง **สปอร์**รูปรี สีน้ำตาลเข้ม ขนาด ๓-๔ x ๖-๕ ไมครอน ผิวเรียบ

เห็ดตระกูลชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคใต้ พบตามชายหาด ขึ้นบนดินปนทรายเป็นดอกเดี่ยวกระจายห่างกัน ขนาดเล็ก สีสดสวย **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** พบทั่วโลก.

เห็ดกระดุมทอง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Scleroderma sinnamariense* Mont.

วงศ์ Sclerodermataceae

ดอกเห็ดอ่อนเป็นก้อนสีเหลืองทอง ขนาด ๑-๔ ซม. เมื่อแก่ ด้านบนแบนลงเล็กน้อย ผิวนอกเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอ่อนค่อนข้างแข็งเหนียวและปริแตก เมื่อดอกเห็ดแก่เต็มที่ด้านบนจะปริแตกเป็น ๒-๓ แฉกมองเห็นภายในเป็นน้ำตาลอมเทา **สปอร์**รูปกลม สีน้ำตาล ขนาด ๗-๙ ไมครอน ผิวขรุขระ เป็นหนามละเอียดโดยรอบ

เห็ดกระดุมทองมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวอยู่ใกล้กันเป็นกลุ่มบนพื้นดิน **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** พบทั่วโลก.

เห็ดกระโถก

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Macrolepiota procera</i> (Scop. ex Fr.) Sing.
ชื่อพ้อง	<i>Agaricus procera</i> Scop. ex Fr.
วงศ์	Agaricaceae
ชื่อสามัญ	Parasol Mushroom

ดอกอ่อนเป็นก้อนกลม ต่อมาค่อย ๆ บานเป็นรูปร่ม ผิวเมื่อยังเป็นดอกอ่อนสีน้ำตาลอ่อนหรือน้ำตาลแก่ เมื่อบานผิวสีน้ำตาล **หมวกเห็ด** เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑๐-๒๐ ซม. ตามขอบหมวกจะแตกออกเป็นเกล็ดสีเหลี่ยมแล้วหลุดร่วงไป คงเหลือผิวสีน้ำตาลเฉพาะกลางหมวก ขอบไม่เรียบเพราะมีเยื่อที่ขาดออกจากแวนนูลัสติดอยู่โดยรอบ **ครีบลีขาว** ด้านในไม่ยึดติดกับก้าน **ก้าน**รูปทรงกระบอก สีน้ำตาล ยาว ๑๐-๒๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๘-๑.๕ ซม. โคนก้านใหญ่เป็นกระเปาะเล็กน้อย ผิวปริแตกเป็นเกล็ดเล็ก ๆ บางแห่ง เมื่อดอกแก่ก้านกลวง ก้านมีแวนนูลัสใหญ่และหนา ขอบบนสีขาว ขอบล่างสีน้ำตาล เมื่อโตเต็มที่แวนนูลัสหลุดเป็นปlokเลื่อนขึ้นลงได้ เนื้อในเห็ดสีขาว ตัดแล้วมีสีแดงเรื่อ ๆ **สปอร์** รูปไข่ สีขาว ขนาด ๑๐-๒๐ x ๑๕-๒๐ ไมครอน. ผิวเรียบ ผนังหนา ปลายบนมีรูเปิด ๑ รู

เห็ดกระโตงมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวและเป็นกลุ่มไถ่กันตามทุ่งหญ้า มองเห็นสะดุดตาแต่ไกล เพราะมีก้านยาว **กินได้** พบทั่วโลก.

เห็ดกระถินพิมาน

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Phellinus rimosus</i> (Berk.) Pilát
ชื่อพ้อง	<i>Fomes rimosus</i> Berk.
วงศ์	Phellinaceae
ชื่ออื่น ๆ	เห็ดเกือกม้า, เห็ดตีนหมี่

ดอกเห็ดแข็งกระด้างคล้ายเนื้อไม้ เจริญเติบโตข้างเดียวเป็นรูปครึ่งวงกลม ด้านล่างมีดอกใหม่ที่ใหญ่กว่าดอกเก่าเกิดซ้อนเชื่อมติดเป็นเนื้อเดียวกัน การเจริญติดต่อกันหลายปีทำให้ดอกมีขนาดใหญ่และหนาขึ้น คุกคล้ายชั้นบันได ดอกกว้าง ๓-๒๐ ซม. ยาว ๕-๓๐ ซม. หนา ๑.๕-๑๕ ซม. ผิวสีน้ำตาลแก่ เมื่อแก่จะเปลี่ยนเป็นสีเทาปนน้ำตาล ขรุขระแตกแยกเป็นเกล็ดหนาใหญ่และแข็ง บางส่วนอาจหลุดหายไป เนื้อในเห็ดแน่นคล้ายเนื้อไม้ ในการเจริญเติบโตแต่ละปีเนื้อเห็ดจะหนาขึ้น ๐.๕-๓ ซม. ภายในเต็มไปด้วยรูเล็ก ๆ ซ้อนเป็นชั้น ๆ ผนังเชื่อมติดเป็นเนื้อเดียวกัน สีน้ำตาลแดง น้ำตาลแดง หรือน้ำตาลอมเหลือง เมื่อหยดสารละลายโพแทสเซียมไฮดรอกไซด์ ๑๐% ลงไปจะเปลี่ยนเป็นสีดำ ชั้นล่างสุดเป็นชั้นที่เกิดใหม่ ซึ่งมี ๓-๖ รู ต่อ ๑ มม. ปากรูกลมและหนา ความยาวของรูเพิ่มในอัตรา ๒-๕ มม. ต่อปี **สปอร์**รูปรีหรือค่อนข้างกลม สีน้ำตาลแดง ขนาด ๔.๕-๖ x ๕.๔-๗ มคม. ผิวเรียบ ผนังหนา

เห็ดกระดินพิมานมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นตามต้นไม้วงศ์ Leguminosae เช่น กระดินพิมาน เขลง แดง และวงศ์ Dipterocarpaceae เช่น เต็ง รัง ทำให้เกิดการผุที่โคนและแก่น (butt and heart rot) และขอนไม้เกิดการผุสีขาว (white rot) **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** ชาวบ้านใช้เป็นยาพื้นบ้านบำบัดอาการปวดหูและเริ่มในต่างประเทศพบที่อินเดีย.

เห็ดกระบองเหลือง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Clavariadelphus pistillaris* (Fr.) Donk.
ชื่อพ้อง *Craterellus pistillaris* Fr.
วงศ์ Clavariaceae

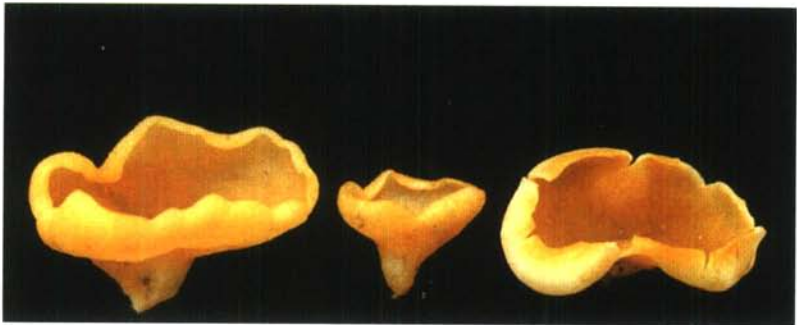

ดอกเห็ดรูปร่างคล้ายไม้พลองหรือกระบอง สีเหลืองอ่อน สูงจากพื้นดิน ๔-๑๕ ซม. ปลายบนพองออกมีขนาด ๒-๖ ซม. ปลายล่างสอบเล็กกว่าส่วนบนครึ่งหนึ่ง เนื้อในเห็ดสีขาวละเอียด อ่อนนุ่ม สปอร์รูปรีสีขาว ขนาด ๖-๑๐ x ๑๑-๑๖ ไมครอน ผิวเรียบ ผนังบาง

เห็ดกระบองเหลืองมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขึ้นบนพื้นดินเป็นดอกเดี่ยวแต่อยู่รวมกันเป็นกลุ่มกินได้ มีรสขมเล็กน้อย เป็นเห็ดที่มีกลิ่นแรง พบทั่วโลก.

เห็ดกระเพาะปลา

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Peziza vesiculosa</i> Bull. ex St. Amans
วงศ์	Pezizaceae
ชื่อสามัญ	Bladder Cup, Early Cup Fungus

ดอกเห็ดรูปถ้วย สีน้ำตาลอ่อนอมเหลือง ปากถ้วยกว้าง ๒-๔ ซม. ผิวด้านนอกสีอ่อนกว่าด้านในและเป็นขุย ขอบม้วนเข้า ภายในถ้วยหยักเป็นคลื่น ก้นถ้วยโป่งพองเป็นคลื่นคล้ายถุงลม เนื้อกรอบกรุบ อับสปอร์ ขนาด ๒๕ x ๓๔๐ ไมครอน. สปอร์รูปรี สีขาว ขนาด ๑๑-๑๔ x ๒๐-๒๔ ไมครอน. ผิวเรียบ ผนังบาง

เห็ดกระเพาะปลามีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นตามกองปุ๋ยหมักที่เพาะเห็ด **กินได้** ในต่างประเทศพบที่ทวีปอเมริกาและยุโรป.

เห็ดกระสือ

ชื่อเรียกเห็ดที่เรืองแสงได้ในเวลากลางคืนหลายชนิด หลายสกุล
ในหลายวงศ์

โดยทั่วไปการเรืองแสงของเห็ดมีสีแตกต่างกันแล้วแต่ชนิด อาจเป็นสีเขียว เหลือง เขียว หรือน้ำเงิน อาจเรืองแสงเฉพาะส่วนใด ส่วนหนึ่ง เช่น เรืองแสงเฉพาะที่ครีบในเวลาดอกบานเต็มที่เท่านั้น หรือ เรืองแสงทุกส่วนยกเว้นที่สปอร์

เห็ดกระสือที่พบในประเทศไทยมีหลายชนิด

ชนิด	<i>Chlorosplenium aeruginascens</i> (Nyl.) Karst.
ชื่อพ้อง	<i>Chlorociboria aeruginascens</i> Nyl.
วงศ์	Dermatiaceae
ชื่ออื่นๆ	เห็ดเขี้ยวเขี้ยว, เห็ดฆ้องเขาเขี้ยว, เห็ดฆ้องงูเขี้ยว (เหนือ)
ชื่อสามัญ	Blue Green Cup, Green Wood Cup

ดอกเห็ดขนาดเล็กมาก รูปถ้วยหงายสีน้ำเงินอมเขียว เส้นผ่านศูนย์กลางปากถ้วย ๑-๕ มม. เมื่อบานเต็มที่ปากถ้วยจะบิดหักเป็นคลื่น **ก้าน**สั้นมาก อับสปอร์รูปรี ขนาด ๕ x ๗๐ ไมครอน ผนังเป็นเนื้อเห็ดภายในถ้วย ภายในอับสปอร์มีสปอร์ ๘ อันเรียงซ้อนกันเป็น ๒ แถว **สปอร์**รูปร่างเป็นเส้นยาว ใส ไม่มีสี ขนาด ๑.๕-๒ x ๖-๑๐ ไมครอน ผิวเรียบผนังบาง

เห็ดกระสือชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวกระจายเป็นกลุ่มใกล้กันบนขอนไม้เนื้อแข็งจำพวกไม้ผลัดใบในฤดูหนาว เช่น ก่อในสกุล *Castanopsis* วงศ์ Fagaceae พวกสมอในสกุล *Terminalia* วงศ์ Combretaceae ว่าจะกินเข้าไปในเนื้อไม้ทำให้มีสีเขียวอ่อนจนถึงสีเขียวเข้มและรักษาเนื้อไม้ไม่ให้ผุเปื่อย ในระยะที่เกิดสปอร์จะมีสีเขียวเรืองแสงในเวลากลางคืน **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** ชาวบ้านใช้เป็นยาแก้ไข้ ใช้ฝนกับเหล้าแก้พิษแมลงกัดต่อยหรือพิษแมงกะพรุนไฟ และแก้ริ้วได้ ในต่างประเทศพบในเขตร้อนและเขตอบอุ่น

ชนิด *Filoboletus manipularis* (Berk.) Sing.

ชื่อพ้อง *Favolus manipularis* Berk.

วงศ์ Tricholomataceae

ชื่ออื่น ๆ เห็ดดาวลูกไก่

หมวกเห็ด โค้งนูนรูปกระทะคว่ำ สีขาว เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๓ ซม. กลางหมวกนูนกว่าส่วนอื่นเล็กน้อย ผิวเรียบ มีจุดสีน้ำตาลอ่อน กระจายเป็นรัศมีไปถึงขอบหมวก ขอบเป็นริ้วสั้น ๆ เนื้อบาง สีขาวใส ด้านล่างมีรูสีขาวเล็ก ๆ เชื่อมติดกันเป็นเนื้อเดียวกับหมวก **ก้าน**สั้น สีขาว **สปอร์**รูปไข่ สีขาว ขนาด ๔-๔.๕ x ๖-๙ มคม. ผิวเรียบ ผ่องบาง

เห็ดกระสือชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวและเป็นกลุ่ม ๕-๖ ดอก มีก้านยาวลดหลั่นกัน พบทั่วไปตามป่าในฤดูฝน เรืองแสงสีเขียว เป็นเห็ดประเภทดอกเล็กสวยงาม **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** พบในเขตร้อนทั่วโลก

ชนิด *Laetiporus sulphureus* (Bull. ex Fr.) Murr.

ชื่อพ้อง *Polyporus sulphureus* Bull. ex Fr.

วงศ์ Polyporaceae

ชื่ออื่น ๆ เห็ดลูกไก่

ชื่อสามัญ Chicken Mushroom, Chicken of the Woods, Sulphur Polypore, Sulphur Shelf

ดอกเห็ดกว้าง ๑๐-๒๐ ซม. ยาว ๑๕-๒๐ ซม. เจริญข้างเดียว ออกมาจากขอนไม้เป็นรูปครึ่งวงกลมและขึ้นซ้อนกันหลายดอก ผิวหมวกสีเหลือง ย่นและหยักเป็นคลื่นหรือลอน เมื่อตากแห้งหรือเก็บไว้นาน ๆ จะซีดลงจนเป็นสีขาวนวล เนื้อนุ่ม สีขาวอมเหลือง หนา ๒-๓ ซม. ด้านล่างมีรูเล็ก ๆ เชื่อมติดกันตลอด มี ๒-๔ รู ต่อ ๑ มม. ปากรูกลมหรือเกือบกลม สีส้มอ่อน **สปอร์**รูปกลมรี สีขาว ขนาด ๓.๕-๔.๕ x ๖-๘ มคม. ผิวเรียบ ผ่องบาง

เห็ดกระถ่อชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ **เมื่อยังอ่อนกินได้ เมื่อแก่จะเหนียวและแข็ง** เป็นเห็ดที่ทำลายไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้ก่อ พบทั่วโลก

ชนิด	<i>Xylaria polymorpha</i> (Pers.) Grev.
ชื่อพ้อง	<i>Sphaeria polymorpha</i> Pers.
วงศ์	Xylariaceae
ชื่ออื่น ๆ	เห็ดนิ้วดำ (ใต้)
ชื่อสามัญ	Dead Man's Fingers, Wood Club Fungus

ดอกเห็ดรูปกระบอง สีดำปนน้ำตาล สูง ๓-๔ ซม. ช่วงบนเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๒ ซม. โคนสอบเป็นก้าน ผิวหยาบขรุขระเป็นปมูน

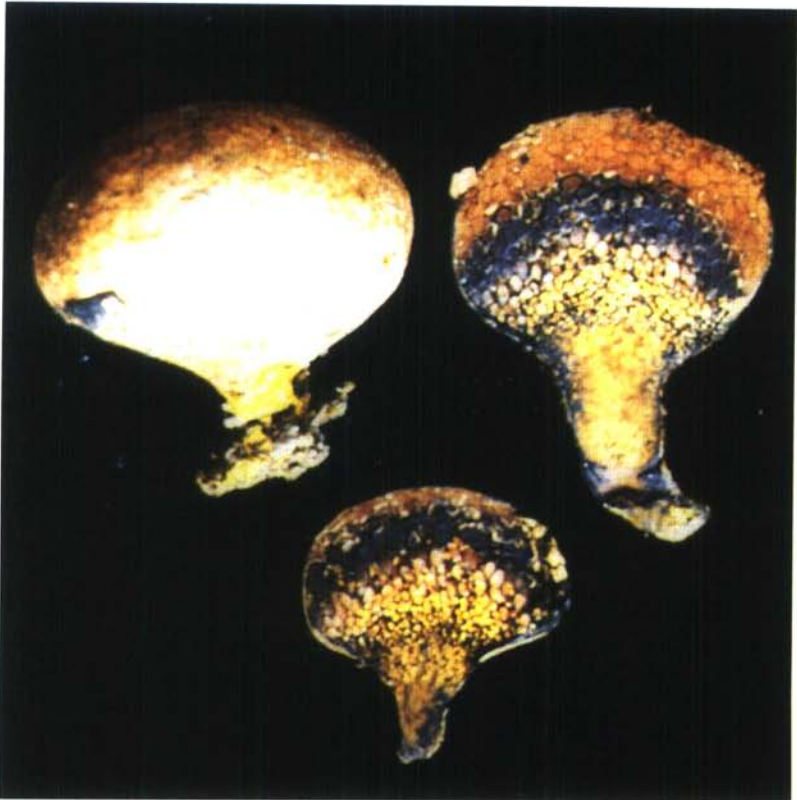
เล็ก ๆ เนื้อในเห็ดสีขาว ใต้ปมฐานมีก้อนสีดำเล็ก ๆ รูปชวดก้นกลมฝังอยู่ในเนื้อโดยรอบ ซึ่งเป็นส่วนที่สร้างอับสปอร์รูปใบพาย ภายในอับสปอร์มี **สปอร์สีดำ** ๘ อัน สปอร์รูปยาว สีดำ ขนาด ๕-๙ x ๒๐-๓๒ ไมครอน ผิวเรียบ

เห็ดกระสือชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นเป็นกลุ่มโคนติดกันหรืออยู่ใกล้กันบนขอนไม้ผุ พบทั่วไปตามป่าในฤดูฝน **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** ทางภาคใต้มีการนำเห็ดชนิดนี้ไปย่างไฟผสมกับเห็ดอื่น ๆ อีก ๓-๔ ชนิด บดละเอียดแล้วนำไปผสมกับน้ำมะพร้าว ใช้ทำยาแก้ผมร่วงเนื่องจากเชื้อรา พบทั่วโลก.

เห็ดก้อนกรวด

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Pisolithus tinctorius</i> Pers.
วงศ์	Sclerodermataceae
ชื่ออื่น ๆ	เห็ดขล่ำหมา, เห็ดดินแดง, เห็ดหัวเช่า
ชื่อสามัญ	Dead Man's Foot, Dye Maker's False Puffball, Stone Puffball

ดอกเห็ดรูปทรงกลม เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๑๐ ซม. เมื่อเจริญขึ้น ด้านล่างจะยึดยาวออกเป็นฐานรองรับและยึดติดกับรากไม้ต้นหลายชนิด ดอกเห็ดสูงจากพื้นดิน ๒-๑๕ ซม. ฐานดอกกว้าง ๒-๕ ซม. ยาว ๒-๗ ซม. ดอกเห็ดอ่อนมีเปลือกค่อนข้างแข็งและเหนียว สีน้ำตาลอ่อนอมเหลือง สีจะเข้มขึ้นตามอายุ ภายในดอกอ่อนมีผนังหนาสีเหลือง แบ่งเป็นช่องเล็กๆ ซึ่งเป็นที่สร้างสปอร์ เมื่อสปอร์แก่เป็นผนังน้ำตาลผนังห้องจะบางและหายไป การเปลี่ยนแปลงเริ่มจากด้านบนลงมา เมื่อสปอร์เติบโตเต็มที่ ผิวเปลือกด้านบนบางแล้วปริแตกออก ทำให้สปอร์ปลิวแพร่พันธุ์ไปได้ไกล ๆ คงเหลือส่วนฐานติดอยู่ที่รากพืช **สปอร์**รูปกลม สีน้ำตาลอมเหลือง ขนาด ๗-๑๒ ไมครอน ผิวมีหนาม

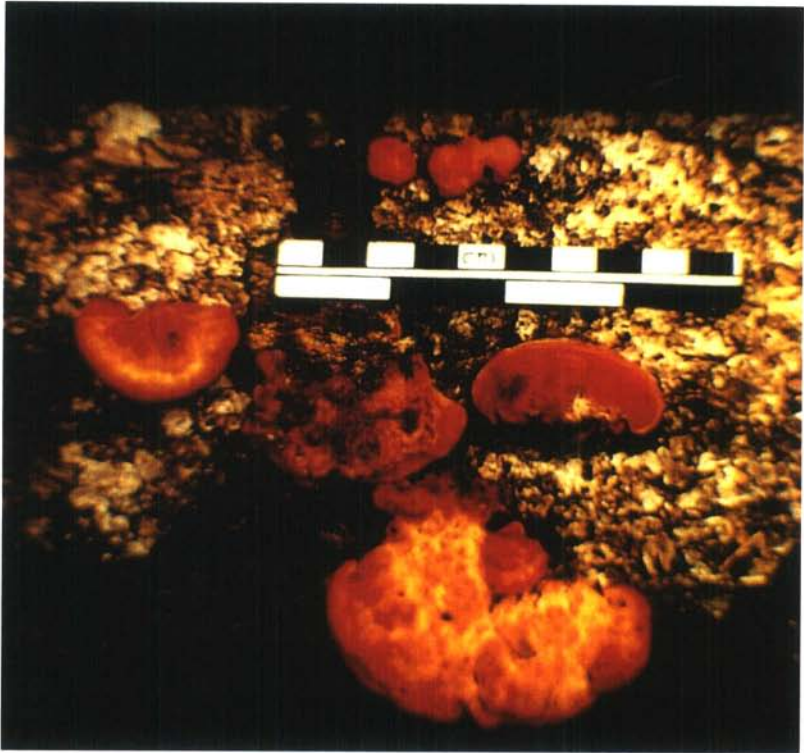
เห็ดก่อนกรวดมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค **กินได้** พบเกือบทั่วโลก ในต่างประเทศนิยมเก็บเห็ดอ่อนมาตากแห้งไว้กิน เห็ดชนิดนี้ใช้ทำสีย้อมผ้า ให้สีเหลืองทอง น้ำตาล หรือดำ.

เห็ดกำมะหยี่แดง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Pycnoporus coccineus* (Fr.) Bond. et Sing.

ชื่อพ้อง *Polyporus coccineus* Fr.

วงศ์ Polyporaceae

ดอกเห็ดรูปครึ่งวงกลม กว้างประมาณ ๕ ซม. ยาวประมาณ ๑๐ ซม. หนาประมาณ ๑ ซม. **หมวกเห็ด**ด้านบนสีแดงหรือแดงอมส้ม ขรุขระ มีขนพุ่มสีแดงและมีแถบสีเหลืองอมส้มสลับ ขอบหมวกมน ด้านล่างมีรูสีแดงเข้ม มี ๖-๘ รู ต่อ ๑ มม. รูที่อยู่ตามขอบหมวกมีผนังหนา **สปอร์**รูปรี สี ไม่มีสี ด้านหนึ่งแบนและโค้งงอเล็กน้อย ขนาด ๒-๓ x ๔-๕ ไมครอน. ผิวเรียบ ผนังบาง

เห็ดก้ามหอยสีแดงมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยว อยู่ใกล้กันเป็นกลุ่มใหญ่หรือเกิดซ้อนกันตามขอนไม้ เห็นสะดุดตา **กินไม่ได้** ในต่างประเทศพบที่อินเดีย ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และแอฟริกา.

เห็ดขมิ้น

ชื่อเห็ด ๒ ชนิดในสกุล *Craterellus* วงศ์ Cantharellaceae

ชนิด

Craterellus aureus Berk. et Curt.

ชื่ออื่น ๆ

เห็ดขมิ้นน้อย

หมวกเห็ดสีเหลืองเข้มหรือเหลืองอมส้ม กว้างประมาณ ๒ ซม. บานออกเป็นรูปปากแตร ขอบบิดงอเป็นคลื่น กลางหมวกนูนเล็กน้อย ผิวเรียบ ด้านล่างสีเหลืองอ่อน ผิวเรียบหรือมีสันนูนเล็กน้อย **ก้าน**ยาว ๒-๒.๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๒ มม. เนื้อสีเหลืองอ่อน

เห็ดขมิ้นชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวอยู่เป็นกลุ่มใหญ่บนพื้นดินในป่า **กินได้** ในต่างประเทศพบที่ญี่ปุ่น

ชนิด	<i>Craterellus odoratus</i> (Schw.) Fr.
ชื่อพ้อง	<i>Merulius odoratus</i> Schw.
ชื่ออื่น ๆ	เห็ดขมมันใหญ่
ชื่อสามัญ	Fragrant Chanterelle

หมวกเห็ดรูปกรวยลึก สีเหลืองเข้ม เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๗ ซม. สูง ๒-๖ ซม. ขอบหมวกบานออกเป็นรูปปากแตรและหักย่นเป็นคลื่นเนือบาง ยึดหยุ่นเล็กน้อย ผิวเรียบหรือมีเส้นนูนเล็ก ๆ ด้านล่างสีเหลืองนวลและเป็นสันเตี้ย ๆ ตามยาว **ก้าน**สีเดียวกับหมวก ยาว ๑-๒ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕-๑ ซม. ก้านและหมวกแยกสัดส่วนกันไม่ชัดเจน **สปอร์**รูปรี สีเหลืองอ่อนอมส้ม ขนาด ๔-๕ x ๔-๙ มม. ผิวเรียบ พนังบาง

เห็ดขมมันชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขึ้นเป็นกลุ่มโคนติดกันบนพื้นดินในป่ามีกลิ่นหอมอ่อน ๆ คล้ายกลิ่นดอกขจร **กินได้** ในต่างประเทศพบที่อเมริกา.

เห็ดขล้าหมา

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Mycoamaranthus cambodgensis* (Pat.) Trap.,
Lumyong, R., Sanmes, P.Lumyong, Zhu
L.Yang.

วงศ์ Melanogastraceae

ชื่ออื่น ๆ เห็ดไข่อ่อน, เห็ดห้าหมา (เชียงใหม่)

ดอกเห็ดรูปกลมหรือค่อนข้างกลม สีเหลืองอมส้ม เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๓ ซม. สูงจากพื้นดินประมาณ ๒ ซม. บางดอกมีรอยจับย่นที่โคนเล็กน้อย โคนมีเส้นใยสีเหลืองอ่อนคล้ายเชือกฝังลงไป在地 ฝักดอกเห็ดบาง เมื่อแก่ก็จะปริแตกหลุดปลิวไป ภายในดอกเห็ดเมื่อยังอ่อนสีขาวมองเห็นเป็นรัศมีออกจากโคน เมื่อแก่จะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้ม ดอกเห็ดทั้งอ่อนและแก่มีลักษณะนิ่มยืดหยุ่นคล้ายยางลบ สปอร์รูปดอกบัวตูม ปลายมน ขนาด ๘-๙ x ๑๑-๑๔ ไมครอน. ฝักเรียบ ผนังหนา มีก้านเล็ก ๆ

ยื่นออกมา

เห็ดขล้าหมามีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ
เมื่อยังอ่อนกินได้ ในต่างประเทศพบที่ทวีปอเมริกาเหนือ.

เห็ดขอนขาว

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Lentinus squarrosulus* Mont.

วงศ์ Polyporaceae

หมวกเห็ดรูปกรวยตื้น สีขาว เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๔ ซม. ขอบงอเล็กน้อย ผิวมีเกล็ดสีเหลืองเล็ก ๆ สีขาวนวล น้ำตาลหม่น หรือเทา เรียงกระจายจากกลางหมวกออกไปยังขอบ เนื้อบางและเหนียวเล็กน้อยเมื่อเป็นเห็ดอ่อน **ครีบ**สีขาวย แคบและเรียงชิดกัน ยาวขนานกับกรวยลงไปยึดติดกับก้าน **ก้าน**รูปทรงกระบอก สีขาว ยาว ๒-๖ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕-๑ ซม. โคนก้านเรียว บนก้านมีเกล็ดเช่นเดียวกับหมวก เนื้อสีขาวย แน่นและเหนียว **สปอร์**รูปทรงกระบอก สีขาวนวล ขนาด ๒-๒.๕ x ๕-๘ ไมครอน ผิวเรียบ ผ่องบาง

เห็ดขอนขาวมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นเป็นกลุ่มโคนติดกัน ๓-๖ ดอก **กินได้** เมื่อแก่แห้งแล้วเหนียว หากขึ้นบนขอนไม้จะทำให้แก่นเกิดการผุสีขาวย ในต่างประเทศพบในทวีปเอเชียและออสเตรเลีย

เห็ดชนิดนี้คล้ายเห็ดลม (*Lentinus polychorus* Lév.) แตกต่างจากที่ครีบไม่เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแดงหรือน้ำตาลอมม่วงเหมือนเห็ดลม.

เห็ดขอนแดง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Pycnoporus sanguineus* (Fr.) Murr.

ชื่อพ้อง *Polyporus sanguineus* Fr.

วงศ์ Polyporaceae

หมวกเห็ดรูปพัดตามจีว สีแดงอมส้มแล้วเปลี่ยนเป็นสีแดง เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๖ ซม. หนา ๑-๓ มม. ผิวเรียบเป็นมันและเป็นแถบวงกลมซ้อนกัน ด้านล่างเต็มไปด้วยรูขนาดเล็กเชื่อมติดกัน สีแดงหรือแดงอมส้ม **ก้าน**สีเดียวกับหมวก ยาว ๐.๕-๑.๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๔ มม. **สปอร์**รูปไข่ใส ไม่มีสี ขนาด ๒-๒.๓ x ๔-๔.๕ ไมครอน ผิวเรียบ

เห็ดขอนแดงมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวและอยู่เป็นกลุ่มใกล้กันข้างขอนไม้ **กินไม่ได้** พบทั่วโลก.

เห็ดข่า

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Lactarius flavidulus* Imai

วงศ์ Russulaceae

หมวกเห็ดรูปร่ม สีน้ำตาลหรือสีเนื้อ เส้นผ่านศูนย์กลาง ๖-๑๐ ซม. กลางหมวกเว้าตื้น เมื่อบานเต็มที่หมวกจะกางออก ขอบงอกลงเล็กน้อย ผิวเรียบ เนื้อสีขาว หนาประมาณ ๑ ซม. ครีบเป็นแผ่นแคบสีขาว ยาวเท่ากันและเรียงชิดกันมากประมาณ ๑๙ ครีบ ต่อ ๑ ซม. ครีบด้านในยึดติดกับก้าน ด้านนอกติดกับขอบหมวก เมื่อฉีกขาดหรือซ้ำจะมียางสีฟ้าเรื่อย ๆ ออกมาแล้วแห้งเป็นก้อนเกาะติดอยู่ที่ครีบ **ก้าน**สีเดียวกับหมวก ยาว ๒-๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๓ ซม. อยู่กึ่งกลางดอก โคนสอบเรียวยาวเล็กกว่าด้านบนเล็กน้อย เนื้อละเอียดสีขาว **สปอร์**สีขาว ขนาด ๗ x ๘ มคม. ผิวมีหนามละเอียดและมีสันนูนสานเป็นร่างแหรอบสปอร์

เห็ดข่ามีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวกระจัดกระจายทั่วไปบนพื้นดินในป่าเบญจพรรณ **กินได้** เมื่อยังสดมีรสเผ็ดซ่า ในต่างประเทศพบในทวีปเอเชีย.

เห็ดข้าวตอก

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Termitomyces microcarpus* (Berk. et Broome)
Heim
ชื่อพ้อง *Agaricus microcarpus* Berk. et Broome
วงศ์ Amanitaceae

หมวกเห็ดรูปร่ม สีขาวนวล เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๑.๕ ซม. ยอดหมวกสีน้ำตาลอ่อนซึ่งจะจางหายไปเมื่อดอกบานเต็มที่ ผิวเรียบ เนื้อบาง สีขาวนวล **ครีบ**สีขาวนวล กว้าง ๑-๒ มม. ไม่ยึดติดกับก้าน **ก้าน**ตรง สีขาวนวล ยาว ๒-๔ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๒ มม. โคนก้านสีน้ำตาลอ่อน ผิวเรียบ **สปอร์**รูปกลมหรือรี สีขาว ขนาด ๔.๕ x ๖-๗.๕ ไมครอน. ผิวเรียบ ผ่องบาง

เห็ดข้าวตอกมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นตอนต้นฤดูฝน เป็นดอกเดี่ยวกระจายเป็นกลุ่มใหญ่บนผิวดินที่มีจอมปลวก ไม่มีก้านห้อยลึกลงไปในดินอย่างเห็ดโคนทั่วไป ดอกเล็กสีขาวนวลมองดูคล้ายข้าวตอกจึงเรียกว่า เห็ดข้าวตอก **กินได้** รสหวาน พบในเขตร้อนทั่วโลก.

เห็ดขิง

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Lactarius piperatus</i> (Scop. ex Fr.) S.F. Gray
ชื่อพ้อง	<i>Agaricus piperatus</i> Scop. ex Fr.
วงศ์	Russulaceae
ชื่อสามัญ	Peppery Milk Cap

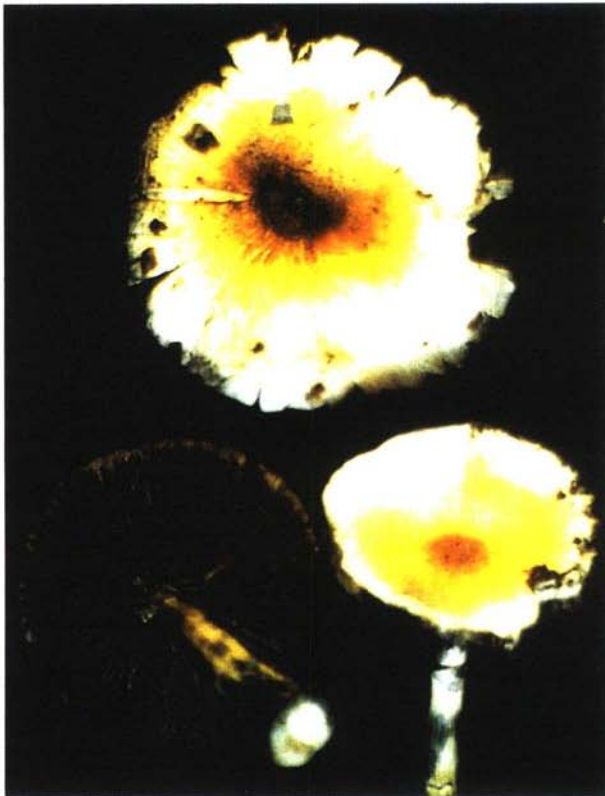
หมวกเห็ดรูปกระทะคว่ำ เส้นผ่านศูนย์กลาง ๖-๑๐ ซม. เมื่อบานเต็มทีตรงกลางเว้าตื้น ผิวเรียบ สีเนื้อ เนื้อค่อนข้างหนา **ครีบก**แคบ เรียงกันถี่ประมาณ ๒๐ ครีบก ต่อ ๑ ซม. ด้านในยึดติดกับก้าน ด้านนอก

เรียวกเล็กไปติดขอบหมวก **ก้าน**กลมใหญ่ สีน้ำตาล ยาว ๒-๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๓ ซม. ผิวเรียบ เนื้อในเห็ดสีขาวละเอียดแน่น เมื่อฉีกขาดหรือซ้าจะมียางสีขาวออกมา แล้วแห้งเป็นก้อนสีน้ำตาลอ่อน **สปอร์** ค่อนข้างกลม สีขาว ขนาด ๖-๗ x ๖.๕ ไมครอน ผิวมีหนามหยาบ ๆ และมีสันนูนसानเป็นตาข่ายรอบสปอร์ มีตั้ง ๑ อัน

เห็ดขิงมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวกระจายทั่วไปบนพื้นดินในป่าเบญจพรรณ **กินได้** **เมื่อยังสดมีรสเผ็ดข่า** พบในเขตร้อนและเขตอบอุ่นทั่วโลก.

เห็ดขี้ควาย

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Psilocybe cubensis</i> (Earle) Sing.
ชื่อพ้อง	<i>Stropharia cubensis</i> Earle
วงศ์	Strophariaceae
ชื่ออื่น ๆ	เห็ดขี้วัวขี้ควาย, เห็ดคเมา, เห็ดโอสถหลวงจิต
ชื่อสามัญ	Golden Tops, Magic Mushroom

หมวกเห็ดเมื่อบานใหม่ ๆ รูปคล้ายร่ม เมื่อบานเต็มที่จะโค้งขึ้นตรงกลางเว้าตื้น เส้นผ่านศูนย์กลาง ๖.๕-๘.๘ ซม. ผิวสีฟางข้าวอมเหลือง กลางหมวกสีน้ำตาลอมเหลืองและมีเกล็ดเล็ก ๆ กระจายห่าง ๆ ออกไปทางขอบ **ครีบ**สีน้ำตาลดำ ส่วนกลางกว้างกว่าปลายทั้ง ๒ ข้าง ไม่ยึดติดกับก้าน ใต้หมวกมีแอนนูลัสสีขาวนวลเป็นแผ่นบางห้อยติดกับก้าน **ก้าน**ยาว ๕.๕-๘ ซม. ตอนบนเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๘-๑.๒ ซม. โคนใหญ่กว่าเล็กน้อยและมีเส้นใยหยาบ ๆ สีฟางข้าวอมเหลืองอ่อน เนื้อในเห็ดเมื่อฉีกขาดหรือซ้าจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำเงินทันที **สปอร์**รูปกลมรีสีน้ำตาลดำ ขนาด ๗.๓-๘.๘ x ๑๒.๕-๑๔.๖ ไมครอน ผิวเรียบ ด้านบนมีรูเปิดเล็กน้อย

เห็ดขี้ควายมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นบนมูลสัตว์ ตามทุ่งหญ้านาข้าว **เป็นเห็ดมีพิษร้ายแรง ถ้ากินมากอาจถึงตายได้ ถ้ากินแต่น้อยทำให้เกิดอาการมึนเมาและประสาทหลอน** พบในเขตร้อนทั่วโลก

เห็ดชนิดนี้รู้จักกันแพร่หลายในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกากลาง นิยมกินเป็นยาเสพติดชนิดหนึ่งทำให้มีอาการมึนเมาคล้ายเสพกัญชา ในประเทศเม็กซิโกประชาชนในชนบทที่อยู่ห่างไกลเมืองหลวงนิยมใช้เห็ดนี้ในพิธีไสยศาสตร์ โดยผสมกับสุราให้ผู้เข้าพิธีดื่มเพื่อให้เกิดอาการมึนเมาและประสาทหลอน สร้างครัทธาให้กับพวกพ่อมดหมอผีผู้ทำพิธีไสยศาสตร์นั้น เห็ดชนิดนี้อาจทำให้สมองพิการหรือเป็นอันตรายถึงชีวิตได้ เพราะในเห็ดมีสารพิษ psilocybin และ psilocin ในประเทศไทยมีรายงานว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศนิยมกินเห็ดชนิดนี้จนเป็นที่รู้จักกันดี เช่นที่จังหวัดภูเก็ต และเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี แต่คนไทยไม่กินเพราะรู้ว่าเป็นเห็ดมีพิษร้ายแรง.

เห็ดขี้วัว

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Copelandia cyanescens* (Berk. et Broome)
Sing.
ชื่อพ้อง *Agaricus cyanescens* Berk. et Broome
วงศ์ Coprinaceae

หมวกเห็ดรูปกระทะคว่ำ สีขาวนวลหรือน้ำตาลอ่อน เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๕ ซม. ผิวเรียบ กลางหมวกสีเข้มกว่าและมีสีน้ำเงินปนเมื่อดอกแก่ **ครีบ**สีเทาหรือดำ ยึดติดกับก้าน **ก้าน**รูปทรงกระบอก สีขาวนวล ยาว ๔-๑๒ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๔ มม. ภายในกลวง ผิวเป็นมัน

เมื่อฉีกขาดหรือซ้าจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำเงิน **สปอร์**รูปรี สีน้ำตาลดำ ขนาด ๗-๘ x ๙-๑๔ ไมครอน. ปลายบนตัด ผิวเรียบบนครีบบมีซิสทีเดียรูปคนโทปากยาวแหลม ขนาด ๑๐-๒๕ x ๔๐-๕๐ ไมครอน. แทรกอยู่ในชั้นของเซลล์สร้างสปอร์ เชื่อมติดกันที่ปลาย ตอนบนมีผนังหนา

เห็ดขี้วัวมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นชุกชุมในกองขี้วัวหรือปุ๋ยหมัก เป็นเห็ดมีพิษ มีสาร **psilocybin** และ **psilocin** หรือทั้ง ๒ อย่าง ทำให้เกิดประสาทหลอน พบในเขตร้อนทั่วโลก.

เห็ดขี้วัว

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Oudemansiella radicata</i> (Rehl. ex Fr.) Sing.
ชื่อพ้อง	<i>Agaricus radicans</i> Rehl. ex Fr.
วงศ์	Tricholomataceae
ชื่อสามัญ	Rooted Oudemansiella, Rooting Shank

หมวกเห็ดรูปกระทะคว่ำ สีน้ำตาลดำ เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๖ ซม. กางออกจนแบนราบ กลางหมวกนูนแหลมเล็กน้อย สีเข้มกว่าขอบ ผิวหนืดมือเมื่อสัมผัส **ครีบบ**หนา สีขาว ยึดติดกับก้านและเรียงห่างกัน **ก้าน**ตั้งตรง รูปทรงกระบอก สีน้ำตาลดำ ยาว ๔-๑๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕-๑ มม. ปลายบนสีขาวนวล มีขนบาง ๆ สีน้ำตาล โคนโป่งเป็นกระเปาะระดับดินแล้วเรียวเล็กแหลมลงไปในดิน เนื้อบาง สีขาว ภายในกลวง **สปอร์**รูปรี สีขาว ขนาด ๙-๑๐ x ๑๒-๑๓ ไมครอน. ผิวเรียบ ผนังบาง

เห็ดแข่งงมมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ และตะวันออกเฉียงเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวตามป่าสน **กินได้** รูปร่างคล้ายเห็ดโคน แต่ขนาดเล็ก เพราะหักง่าย เนื้อบางกว่าเห็ดโคนมาก ในต่างประเทศพบในเขตอบอุ่น.

เห็ดไซ

ชื่อเห็ดหลายชนิดในสกุล *Amanita* วงศ์ *Amanitaceae*
ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือมักเรียกว่า เห็ดระโงก

ชนิด	<i>Amanita caesarea</i> (Fr.) Schw.
ชื่อพ้อง	<i>Agaricus caesareus</i> Fr.
ชื่ออื่นๆ	เห็ดไซแดง
ชื่อสามัญ	Caesar's Mushroom, Royal Agaric

ดอกเห็ดอ่อนมีเยื่อหุ้มหนา รูปไซ สีขาว ขนาด ๒.๕-๔ x ๓-๕ ซม. เมื่อเจริญขึ้นผิวด้านบนปริแตกออกเป็นรูปถ้วยติดอยู่ที่โคนก้าน **หมวกเห็ด** รูปไซ สีแดงหรือแดงอมส้ม เมื่อบานกางออกเป็นรูปกระทะคว่ำแล้วแบนราบ ผิวเป็นมัน ขอบเป็นริ้วยาว ๐.๕-๑ ซม. โดยรอบ เห็นชัดเจน **ครีบลี** เหลืองอ่อน ไม่มียึดติดกับก้าน **ก้าน** สี

เห็ดเหลืองอ่อน ยาว ๗-๒๐ ซม. ผิวเรียบหรือมีเกล็ดเล็กๆ สีเหลืองอ่อน ภายในสีขาว มีรูกลวง แอวนูลัสเป็นแผ่นบางสีเหลืองห้อยลงมารอบก้าน ตอนบน **สปอร์รูปไข่** สีขาว ขนาด ๖-๘ x ๘-๑๒ ไมครอน ผิวเรียบผนังบาง

เห็ดชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นบนพื้นดินในป่าก่อและป่าสน **กินได้ แต่ควรระวังการเก็บเห็ดชนิดนี้** เพราะยังมีชนิด *Amanita muscaria* L. ex Fr. ซึ่งมีพิษร้ายแรงถึงตายได้ มีสีแดง แต่ลักษณะแตกต่างจากเห็ดชนิดนี้คือ มีเกล็ดเล็ก ๆ สีขาวรูปพีระมิดบนหมวกครึ่งสีขาว แอวนูลัสสีขาว และเยื่อหุ้มขาดอกออกเป็นแผ่นหรือเกล็ดเรียงเป็นวงกลมซ้อนกันหลายชั้นติดอยู่ที่โคนก้าน **แต่ยังไม่พบ** ในต่างประเทศพบในอเมริกาและเม็กซิโก

ชนิด	<i>Amanita calyptroderma</i> Ark. et Bal.
ชื่ออื่นๆ	เห็ดไข่น้ำตาลอมเหลือง, เห็ดไข่เหลือง (เชียงใหม่); เห็ดระโงกน้ำตาลอมเหลือง, เห็ดระโงกเหลือง (ตะวันออกเฉียงเหนือ)
ชื่อสามัญ	Coccora

ดอกเห็ดอ่อนมีเยื่อหุ้มหนา รูปกลมหรือรูปไข่ ขนาด ๓-๔ x ๓-๕ ซม. เมื่อเจริญขึ้นผิวด้านบนปริแตกออกเป็นรูปถ้วยติดอยู่ที่โคนก้าน **หมวกเห็ด**รูปไข่ สีน้ำตาลอมส้มหรือน้ำตาลอมเหลือง เมื่อบานกางออกเป็นรูปกระทะคว่ำแล้วแบนราบ เส้นผ่านศูนย์กลาง ๖-๑๒ ซม. ผิวเรียบเป็นมันและเหนียวเมื่ออากาศชื้น ขอบเป็นริ้วยาว ๐.๕-๑ ซม. โดยรอบ เห็นชัดเจนตั้งแต่ไหล่ออกจากเยื่อหุ้ม ส่วนมากมีเศษเยื่อหุ้มเป็นแผ่นใหญ่สีขาวติดอยู่กลางหมวก ซึ่งอาจหลุดหายไป **ครีบ**สีขาวนวล ไม่ยึดติดกับก้าน **ก้าน**สีขาวนวล ยาว ๕-๑๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๓ ซม. ผิวเรียบ ภายในสีขาว มีรูกลวง แอวนูลัสเป็นแผ่นบางสีขาวนวลห้อยติดอยู่บนก้าน หลุดง่าย **สปอร์**รูปรี สีขาว ขนาด ๕-๖ x ๔-๑๑ ไมครอน. ผิวเรียบ ผนังบาง

เห็ดไซชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวกระจัดกระจายทั่วไปหรือเป็นกลุ่ม ๔-๕ ดอกบนพื้นดิน ในป่าก่อ **กินได้** ในต่างประเทศพบในอเมริกาและแคนาดา

ชนิด	<i>Amanita hemibapha</i> (Berk. et Broome) Sacc.
ชื่อพ้อง	<i>Agaricus hemibaphus</i> Berk. et Broome
ชื่ออื่น ๆ	เห็ดไซไก่

ดอกเห็ดอ่อนมีเยื่อหุ้มรูปไข่ สีขาว เมื่อเจริญขึ้นผิวด้านบนปริแตกออกเป็นรูปถ้วยติดอยู่ที่โคนก้าน **หมวกเห็ด**รูปกระทะคว่ำ สีส้มหรือส้มอมเหลือง เส้นผ่านศูนย์กลาง ๖-๑๒ ซม. ผิวเรียบ ขอบเป็นริ้วโดยรอบ **ครีบ**สีเหลืองอ่อนหรือเหลืองอมส้ม ไม่ยึดติดกับก้าน **ก้าน**รูปทรงกระบอก สีเหลือง ยาว ๔-๑๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๖-๑.๓ ซม. ผิวมีขนคล้าย

เกล็ด สีส้ม เรียงเป็นวงกลมใต้แวนนูลัสลงไป ภายในสีเหลืองอ่อน มีรูกลวง แวนนูลัสเป็นแผ่นบางสีเหลืองอมส้ม จีบยื่นห้อยลงมาคล้ายผ้าม่าน ก้านติดกับเยื่อหุ้มเฉพาะที่ปลายสุดเท่านั้น **สปอร์**รูปรี สีขาว ขนาด ๕-๖ x ๗-๘ ไมครอน ผิวเรียบ ผนังบาง

เห็ดไซชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มบนพื้นดินในป่าก่อ **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** ในต่างประเทศ พบทางตอนใต้ของทวีปเอเชีย

รูปร่างและสีคล้ายชนิด *Amanita caesarea* (Fr.) Schw. ข้อแตกต่างคือ เห็ดชนิดนี้มีขนคล้ายเกล็ดสีส้มเรียงเป็นวงกลมบนก้านใต้แวนนูลัส

ชนิด	<i>Amanita pantherina</i> (DC. ex Fr.) Secr.
ชื่อพ้อง	<i>Amanitaria pantherina</i> DC. ex Fr.
ชื่ออื่นๆ	เห็ดเกล็ดดาว
ชื่อสามัญ	Panther Cap

ดอกเห็ดอ่อนมีเยื่อหุ้ม

รูปกลมหรือรูปไข่ สีขาว **หมวกเห็ด**

รูปกลม สีน้ำตาลอมเหลืองหรือน้ำตาลดำ เมื่อบานเป็นรูปกระทะคว่ำแล้วแบนราบ เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๔ ซม. ขอบเป็นริ้วโดยรอบ ผิวมีเกล็ด

หยาบสีขาวปริแตกออกมาจากเยื่อหุ้มดอกเห็ดกระจายไปทั่ว

หลุดได้ง่าย **ครีบสีขาว**

ไม่ยึดติดกับก้าน **ก้าน**

สีขาว ยาว ๓-๑๒ ซม.

เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๒ ซม. ผิวมีขนหรือเกล็ดบาง ๆ สีขาว โคนโป่งเป็น

กระเปาะและมีเยื่อหุ้มเป็นรูปถ้วยติดอยู่ ขอบเยื่อหุ้มเป็นแถบวงกลมซ้อนกัน ๑-๒ ชั้น ตอนบนหรือเกือบกึ่งกลางก้านมีแอนนูลัสสีขาวหรือน้ำตาลอ่อน **สปอร์**รูปรี สีขาว ขนาด ๖.๕-๗.๕ x ๔-๑๒ ไมครอน ผิวเรียบ

ผนังบาง

เห็ดในชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือขึ้นเป็นดอกเดี่ยวบนพื้นดินในป่าสน เป็นเห็ดมีพิษร้ายแรง เพราะมี **pantherin** ซึ่งเป็นสารพิษ มีผลต่อระบบประสาททำให้มีเมมาเพื่อฝัน

หลับนาน และอาจถึงตายได้ ข้อสังเกตเห็นชนิดนี้คือ มีเกล็ดสีขาว โคนโป่งเป็นกระเปาะ มีขอบหรือแถบสีขาวที่โคนก้าน ๑-๒ ชั้น ในต่างประเทศพบในเขตหนาวและเขตอบอุ่น

ชนิด

Amanita pilosella Corner et Bas

ชื่ออื่น ๆ

เห็ดคางคก

หมวกเห็ดรูปกระทะคว่ำ สีขาวหม่น เส้นผ่านศูนย์กลาง ๖-๗ ซม. เมื่อบานกางแบนราบ ขอบเรียบหรือเป็นริ้วเล็กน้อย ผิวมีขนบาง ๆ และเป็นเกล็ดนูนสีน้ำตาลหม่นกระจายหนาแน่นบริเวณกลางหมวกคล้ายหนังคางคก **ครีบลีขาว** ไม่ยึดติดกับก้าน และมีครีบสั้นอยู่ระหว่างครีบยาว ๑-๓ ครีบ **ก้าน**ยาว ๔-๑๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๖ มม. ผิวมีขนเป็นเกล็ดเล็ก ๆ สีน้ำตาลดำแนบติดกับก้าน บนก้านมีแอนนูลัสอยู่ต่ำลงมาจากปลายบนของก้าน ๑.๕-๒ ซม. ผิวด้านบนสีขาวยหม่น ด้านล่าง

สีเทาและมีขอบล่างสีดำ ภายในสีขาว **สปอร์**รูปรี สีขาว ขนาด ๖ x ๗ มคม. ผิวเรียบ พนังบาง

เห็ดไช่ชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวบนพื้นดินในป่า **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** ในต่างประเทศ พบที่สิงคโปร์

ชนิด *Amanita praegraveolens* (Murr.) Sing.

ชื่อพ้อง *Lepiota praegraveolens* Murr.

ชื่ออื่น ๆ เห็ดสาบสิงโต

หมวกเห็ดรูปกระทะคว่ำ เส้นผ่านศูนย์กลาง ๖-๑๐ ซม. มีขนนุ่ม สีน้ำตาลอ่อน บริเวณกลางหมวกมีเกล็ดยาวและมีเกล็ดเล็ก ๆ กระจายออกไปยังขอบ เกล็ดและขนถูกน้ำฝนชะล้างออกไปได้ง่าย **ครีบ**สีขาวนวล

อมชมพู เป็นแผ่นบางและแคบ มีครีบสั้น ๆ สลับ **ก้าน**รูปทรงกระบอก สีขาวนวลอมชมพู ยาว ๑๐-๑๒ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๑.๕ ซม. โคนโป่งเป็นกระเปาะเล็กน้อย ปลายบนมีแอนนูลัสห้อยลงมาใต้แอนนูลัส มีขนอัดรวมกันลักษณะคล้ายเกล็ดรูปสี่เหลี่ยม ถัดลงไม่มีขนประปรายและมีเศษของเยื่อหุ้มติดเป็นเกล็ดกระจายห่าง ๆ ที่โคน ภายในสีขาวนวล เมื่อฉีกขาดหรือชำไม่เปลี่ยนสี **สปอร์**รูปรี สีขาว ขนาด ๖ x ๗ ไมครอน ผิวเรียบผนังบาง

เห็ดไซชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคกลางและภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มบนพื้นดินตามสนามหญ้าและในป่า **มีกลิ่นเหม็นขวานคลิ่นเหียน ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** เยื่อหุ้มไม่เด่นชัดเหมือนชนิดอื่น ในต่างประเทศพบทางตอนใต้ของอเมริกา

ชนิด

Amanita princeps Corner et Bas

ชื่ออื่นๆ

เห็ดไซท่านขาว, เห็ดระโงกขาว (ตะวันออกเฉียงเหนือ)

ดอกเห็ดอ่อนมีเยื่อหุ้มหนารูปไข่ สีขาวนวล ขนาด ๒.๕-๔ x ๓-๕ ซม. เมื่อเจริญขึ้นผิวด้านบนปริแตกออกเป็นรูปถ้วยติดอยู่โคนก้าน **หมวก**เห็ดรูปกลมหรือรูปไข่ สีเหลืองอ่อนหรือขาวนวล เมื่อบานกาง

ออกเป็นรูปกระทะคว่ำแล้วแบนราบ เส้นผ่านศูนย์กลาง ๖-๒๐ ซม. ผิวเรียบเป็นมัน เมื่อจับจะเหนียว ขอบเป็นริ้วยาว ๐.๕-๑ ซม. โดยรอบ เห็นชัดเจนตั้งแต่เริ่มโผล่ออกจากเยื่อหุ้มดอกเห็ด บางดอกมีเยื่อหุ้มขาด เป็นแผ่นใหญ่ติดอยู่บนหมวก หลุดง่าย **ครีบลี**สีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นขาวนวล ไม่ยึดติดกับก้าน **ก้าน**รูปทรงกระบอก สีขาวหรือเหลืองอ่อน ยาว ๑๐-๒๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๒ ซม. ภายในสีขาว มีรูกลวง เนื้อเป็นเส้นใย หยิบ ๆ เปราะและหักง่าย แอวนูลัสเป็นแผ่นบางสีขาว ห้อยติดกับปลายก้าน หลุดง่ายเมื่อดอกบาน **สปอร์**ค่อนข้างกลม สีขาว ขนาด ๗-๑๐ x ๔-๑๐ ไมครอน ผิวขรุขระ ผนังหนาเล็กน้อย

เห็ดไซชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือจัดกระจายทั่วไปหรือเป็นกลุ่ม **กินได้** ในต่างประเทศพบทางตอนใต้ของทวีปเอเชีย

เห็ดชนิดนี้แตกต่างจากชนิด *Amanita verna* (Bull. ex Fr.) Vitt. ตรงที่มีสีขาวนวล ขอบหมวกมีริ้ว โคนก้านไม่โป่งเป็นกระเปาะ และเยื่อหุ้มไม่แนบติดกับก้าน

ชนิด	<i>Amanita vaginata</i> (Bull. ex Fr.) Vitt.
ชื่อพ้อง	<i>Agaricus vaginatus</i> Bull. ex Fr.
ชื่ออื่น ๆ	เห็ดไข่เยี่ยวม้า
ชื่อสามัญ	Grisette

ดอกเห็ดอ่อนมีเยื่อหุ้มสีขาว เมื่อเจริญขึ้นผิวด้านบนปรกติแตกออกเป็นรูปทรงกระบอกติดอยู่ที่โคนก้าน **หมวกเห็ด**รูปกระทะคว่ำ สีเทาดำหรือเทาอมน้ำตาล เส้นผ่านศูนย์กลาง ๔-๑๐ ซม. กลางหมวกสีเข้ม

และนูน ผิวเรียบเป็นมันและเหนียวเมื่ออากาศชื้น บางดอกมีเยื่อหุ้มสีขาวยาว ขาดติดอยู่บนหมวก ขอบเป็นริ้วยาว ๑-๑.๕ ซม. **ครีบ**สีขาว ไม่ยึดติดกับ ก้าน เรียงห่างกันเล็กน้อย มีครีบสั้นสลับครีบยาวบางแห่ง **ก้าน**รูปทรงกระบอก สีขาว ยาว ๔-๑๒ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๑.๕ ซม. ผิวค่อนข้างเรียบ ภายในสีขาว มีรูกลวง มีเยื่อหุ้มเป็นทรงกระบอกซึ่งยึดติดกับก้านเฉพาะส่วนปลายสุดเท่านั้น **สปอร์**รูปกลม สีขาว ขนาด ๙-๑๒ ไมครอน ผิวเรียบ ผ่องบาง

เห็ดไซชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ทางภาคเหนือและภาคกลาง ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวบนพื้นดินในป่าเบญจพรรณ **กินได้** ในต่างประเทศพบในทวีปอเมริกา ยุโรป และเอเชีย

ชนิด	<i>Amanita verna</i> (Bull. ex Fr.) Vitt.
ชื่อพ้อง	<i>Agaricus vernus</i> Bull. ex Fr.
ชื่ออื่นๆ	เห็ดไข่ตายซาก (เหนือ); เห็ดระโงกหิน (ตะวันออกเฉียงเหนือ)
ชื่อสามัญ	Fool's Mushroom, Spring Amanita, Spring Destroying Angel

ดอกเห็ดอ่อนมีเยื่อหุ้มรูปกลมหรือรูปไข่ สีขาว ขนาด ๒-๓ x ๒.๕-๔ ซม. เมื่อเจริญขึ้นพิดด้านบนปริแตกออกเป็นรูปถ้วยติดอยู่ที่โคนก้าน **หมวกเห็ด** รูปครึ่งวงกลม สีขาว เมื่อบานกางออกเป็นรูปกระทะคว่ำ ขอบไม่มีริ้ว เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕-๑๒ ซม.

พิดเรียบ **ครีบ** สีขาว ไม่ยึดติดกับก้าน **ก้าน** สีขาว ยาว ๕-๑๒ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๒ ซม. โคนก้านโป่งเป็นกระเปาะ พิดเรียบ ภายในกลวงเล็กน้อย บนก้านมีแอนนูลัสเป็นแผ่นบางสีขาวห้อยลงมาคล้ายผ้าม่าน **สปอร์** รูปรี สีขาว ขนาด ๗-๙ x ๔-๑๑ ไมครอน. พิดเรียบ ผนังบาง

เห็ดไซชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวบนพื้นดินในป่าผลัดใบ **เป็นเห็ดมีพิษร้ายแรงถึงตายได้** พบในเขตหนาวและเขตอบอุ่นทั่วโลก

รูปร่างคล้ายชนิด *Amanita princeps* Corner et Bas ซึ่งกินได้ ข้อแตกต่างคือ เห็ดไซชนิดนี้มีสีขาวย ขอบไม่มีริ้ว ผิวด้านในของเยื่อหุ้มรูป ถ้วยแนบกับโคนก้าน เห็ดชนิดนี้มีสารพิษ ๒ ชนิด คือ phalloxin และ amatoxin ทำลายเซลล์ตับทำให้ปวดท้อง อาเจียน ผู้ป่วยจะมีอาการดีขึ้น ระยะเวลาแล้วอาการจะกำเริบมากขึ้นจนเสียชีวิตภายใน ๔-๖ ชั่วโมง เพราะเซลล์ตับถูกทำลายไม่สามารถรักษาให้หายเหมือนเดิม

ชนิด *Amanita virginea* Masseo
ชื่ออื่น ๆ เห็ดดอกกระถิน

หมวกเห็ดรูปกระทะคว่ำ สีขาว เส้นผ่านศูนย์กลาง ๔-๑๕ ซม. มีเกล็ดบนรูปสามเหลี่ยมและรูปกรวยคว่ำ เกล็ดมีขนาดเล็กลง บริเวณขอบและหลุดง่าย **ครี**ไม่ยึดติดกับก้าน **ก้าน**สีขาว ยาว ๑.๕-๒.๕

x ๖-๑๒ ซม. โคนโป่งเป็นกระเปาะแล้วเรียวเล็กขึ้นไป ผิวเต็มไปด้วยเกล็ด
เรียงเป็นชั้นตามขวางของก้าน บริเวณกระเปาะมีเกล็ดเป็นรูปสามเหลี่ยม
หลุดง่าย ปลายบนมีแอนนูลัสเป็นแผ่นซึ่งจะแตกออกเป็นชั้นหลุดหายไป
สปอร์รูปกลมหรือรูปไข่ สีขาว ขนาด ๖-๗ x ๗-๙ ไมครอน

เห็ดไซชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคใต้ ขึ้น
เป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่ม ๔-๕ ดอก เมื่อเป็นดอกอ่อนคล้ายดอกกระถิน
ในต่างประเทศพบที่เอเชียตอนใต้

ชนิด	<i>Amanita virosa</i> Secr.
ชื่ออื่น ๆ	เห็ดไซเบ็ด, เห็ดระโงกหิน (ตะวันออกเฉียงเหนือ)
ชื่อสามัญ	Destroying Angel

ดอกเห็ดก่อนมีเยื่อหุ้มหนา รูปไข่ สีขาว เมื่อเจริญขึ้นผิวด้านบนปริแตกออกเป็นรูปถ้วยติดอยู่ที่โคนก้าน **หมวกเห็ด**รูปกระทะคว่ำ สีขาว เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕-๑๐ ซม. ผิวเรียบเป็นมันเล็กน้อยและเหนียวเมื่ออากาศชื้น **ครีบ**สีขาว ไม่ยึดติดกับก้าน **ก้าน**สีขาว ยาว ๕-๑๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕-๒ ซม. โคนโป่งเป็นกระเปาะ ผิวด้านในของเยื่อหุ้มรูปถ้วยแนบกับโคนก้าน ผิวมีขนสีขาวรุงรัง แอวนูลัสสีขาวเป็นแผ่นบางห้อยลงมา **สปอร์**รูปกลม สีขาว ขนาด ๗-๘ x ๙-๑๐ ไมคร. ผิวเรียบ ผ่องบาง

เห็ดไซชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่ม ๓-๕ ดอก บนพื้นดินในป่าเบญจพรรณและป่าก่อ **เป็นเห็ดมีพิษร้ายแรงถึงตายได้** พบทั่วโลก

มีรูปร่างและสารพิษเหมือนชนิด *Amanita verna* (Bull. ex Fr.) Vitt. ต่างกันที่มีขนรุงรังที่ก้าน.

เห็ดไข่หอกส์

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Scleroderma polyrhizum</i> Pers.
วงศ์	Sclerodermataceae
ชื่อสามัญ	Pigskin Poison Puffball

ดอกเห็ดรูปกลม สีน้ำตาลอ่อนอมเหลือง เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๖ ซม. สูง ๒-๓ ซม. ด้านบนแบนลงเล็กน้อย ผิวแตกเป็นเกล็ดใหญ่ โคนมีเส้นใยหยาบ ๆ เป็นกระจุกยึดติดกับดิน สีขาวนวล เปลือกหนา ๓-๔ มม. เมื่อดอกเห็ดแก่ด้านบนมีรูเปิด ภายในมีสปอร์สีม่วงดำบรรจุอยู่เต็ม สปอร์รูปกลม ขนาด ๘-๑๐ ไมครอน ผิวขรุขระเป็นร่างแหและมีหนามโดยรอบ

เห็ดไข่หอกส์มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มอยู่ใกล้กันบนพื้นดินในป่าสน **เป็นเห็ดมีพิษ ทำให้เกิดอาการคลื่นไส้และอาเจียน พบทั่วโลก.**

เห็ดโคน

ชื่อเห็ดหลายชนิดในสกุล *Termitomyces* วงศ์ *Amanitaceae*
ชื่ออื่น ๆ เห็ดปลวก

เห็ดโคนที่พบในประเทศไทยมีดังนี้

ชนิด *Sinotermitomyces canosus* Zang
ชื่อพ้อง *Agaricus albuminosus* Berk.

ดอกเห็ดเมื่อยังอ่อนรูปไข่หรือรูปลูกช่าง สีขาวนวล เมื่อบานขอบกางออกเกือบแบนราบ **หมวกเห็ด** เส้นผ่านศูนย์กลาง ๖-๑๔ ซม. กลางหมวกสีน้ำตาล นูนเล็กน้อย ผิวสีขาวนวล มีขนหรือเกล็ดสีขาวนวลกระจายห่าง ๆ เป็นวงออกไปยังขอบ **ครีบ** สีขาวนวลอมชมพู ไม่ยึดติดกับก้าน **ก้าน** รูปทรงกระบอก สีขาวนวล ยาว ๔-๑๔ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๒ ซม. ตอนบนโป่งเล็กน้อย โคนก้านเรียวยาวลงไปถึงรังปลวก ผิวเรียบ บนก้านมีแอนนูลัส ๒ วง **สปอร์** รูปรี สีขาวนวลอมชมพู ขนาด ๓-๕ x ๖-๗ ไมครอน. ผงเรียบ มีชีวิตเดี่ยวรูปใบพาย ขนาด ๑๒-๓๐ ไมครอน.

เห็ดโคนชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือและภาคใต้ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวอยู่เป็นกลุ่มใกล้กันบนพื้นดินที่มีจอมปลวก **กินได้** ในต่างประเทศพบในทวีปเอเชียและแอฟริกา

ชนิด

Termitomyces clypeatus Heim

ดอกเห็ดอ่อนรูปกรวยคว่ำยอดแหลม เมื่อบานขอบกางออกจนเกือบแบนราบทำให้เห็นยอดหมวกแหลมสูงชัดเจน **หมวกเห็ด**สีน้ำตาล เส้นผ่านศูนย์กลาง ๔-๖ ซม. ผิวเรียบเป็นมันเล็กน้อย เนื้อสีขาว **ครีบ**สีน้ำตาลเรื่อ ๆ อมชมพู ไม่ยึดติดกับก้าน **ก้าน**รูปทรงกระบอก สีขาวนวล ยาว ๕-๑๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕-๑ ซม. โคนก้านโป่งเล็กน้อยและเรียวยาวลงไปจนถึงรังปลวก ผิวเรียบ เนื้อแน่น ค่อนข้างแข็ง สีขาว **สปอร์**รูปรีหรือรูปไข่กลับค่อนข้างกลม สีน้ำตาลเรื่อ ๆ อมชมพูอ่อน ขนาด ๓-๔ x ๔.๕-๖ ไมครอน. ผิวเรียบ ผนังบาง

เห็ดโคนชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวกระจัดกระจายบนพื้นดินที่มีจอมปลวก **กินได้** ในต่างประเทศพบในเขตร้อน

ชนิด *Termitomyces eurhizus* (Berk.) Heim
ชื่อพ้อง *Agaricus eurhizus* Berk.

ดอกเห็ดอ่อนรูปคล้ายระฆังคว่ำ เมื่อบานขอบกางออกเกือบแบนราบ เหลือส่วนกลางหวมกนูนเล็กน้อย **หมวกเห็ด** สีขาวนวล เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕-๒๐ ซม. ผิวเรียบและมีลายนูนเป็นรัศมีสั้น ๆ กระจายออกไปจากกลางหมวก ขอบบางทำให้บางส่วนม้วนงอ **ครีบ** สีน้ำตาลเรื่อ ๆ อมชมพูอ่อน ไม่ยึดติดกับก้าน ส่วนกลางกว้างประมาณ ๕ มม. **ก้าน** รูปทรงกระบอก สีขาวนวล ยาว ๖-๑๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๒.๕ ซม. โคนก้านโป่งใหญ่ประมาณ ๓ ซม. ผิวเป็นเส้นใยหยาบ ๆ คล้ายขน บนก้านมีร่องรอยของแอนนูลัสเป็นเส้นใยติดอยู่เล็กน้อย บางดอกก็แห้งหายไป เนื้อแน่นแข็ง สีขาวนวลหรือขาว **สปอร์** รูปรี สีน้ำตาลเรื่อ ๆ อมชมพู ขนาด ๕ x ๗.๕ ไมครอน. ผิวเรียบ ผนังบาง ตามขอบครีบบมีขิสติเดียวรูปใบพายหรือรูปคนโทจำนวนมาก ขนาด ๗-๑๔ x ๒๐-๓๐ ไมครอน.

เห็ดโคนชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวกระจายบนพื้นดินที่มีจอมปลวก บนพื้นที่ระดับน้ำทะเลจนถึงสูงประมาณ ๑,๙๒๐ ม. **กินได้** ในต่างประเทศพบในเขตร้อน

ชนิด

Termitomyces globulus Heim et Gooss.

ดอกเห็ดอ่อนค่อนข้างกลม เมื่อบานรูปคล้ายกระทะคว่ำ ยอดหมวกไม่นูนเด่นชัดเหมือนเห็ดโคนชนิดอื่น ๆ **หมวกเห็ด** สีน้ำตาลหม่นอมเหลือง เส้นผ่านศูนย์กลาง ๔-๑๕ ซม. ครีบสีขาว ไม่ยึดติดกับก้าน **ก้าน** สีขาว ยาว ๑-๑.๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๕-๒ ซม. เนื้อเป็นเส้นใยหยาบสีขาวประสานกันแน่น เหนียวและแข็ง โคนก้านใหญ่แล้วเรียวยาวไปจนถึงรังปลวก ผิวรากสีน้ำตาลดำเป็นชั้นผิวบาง ๆ หุ้มอยู่มองเห็นชั้นดังกล่าวได้ชัดเจน **สปอร์** รูปรีหรือรูปไข่กลับ สีน้ำตาลเรื่อ ๆ

อมชมพูอ่อน ขนาด ๓-๕ x ๖-๘ มม. ผิวเรียบ ผนังบาง ที่ขอบครีบบมี
 ซิสทิเดียค่อนข้างกลม ขนาด ๗-๑๕ x ๒๐-๓๕ มม. บนผิวครีบบไม่ค่อยมี
 ซิสทิเดีย

เห็ดโคนชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค
 ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวกระจุกกระจายอยู่บนพื้นดินที่มีจอมปลวก **กินได้** ใน
 ต่างประเทศพบในเขตร้อน

ชนิด *Termitomyces robustus* (Beeli) Heim
 ชื่อพ้อง *Schulzeria robusta* Beeli

หมวกเห็ด รูปคล้ายกระทะคว่ำ สีน้ำตาลหม่นอมเหลืองอ่อน
 เส้นผ่านศูนย์กลาง ๔-๑๕ ซม. ยอดป้านและเป็นพู่หรือลอน เมื่อยังอ่อน

ผิวเรียบและหนืดเมื่อเปียกชื้น และมีบางส่วนโดยเฉพาะกลางหมวกที่หยาบหรือเป็นสันนูนเล็ก ๆ กระจายเป็นวงกลมออกไปยังขอบ มีแอนนูลัส ซึ่งจะแห้งหายไปเมื่อขอบกางออก **ครีบ** สีขาวอมชมพู ไม่ยึดติดกับก้าน ขอบไม่เรียบ **ก้าน** รูปทรงกระบอก สีขาวหรือขาวนวล ยาว ๖-๒๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๓ ซม. โคนก้านใหญ่แล้วเรียวยาวลงไปจนถึงรังปลวก ผิวเรียบหรือมีเส้นใยบาง ๆ เนื้อแน่นแข็งสีขาว **สปอร์** รูปรีหรือรูปไข่กลับ สีน้ำตาลเรื่อ ๆ อมชมพู ขนาด ๔-๕.๕ x ๔.๕-๕ ไมครอน ผิวเรียบผนังบาง บนครีบและตามขอบครีบบมีซิสทีเดียจำนวนมาก รูปใบพาย รูปทรงกระบอก หรือรูปน้ำเต้า ขนาด ๖-๒๐ x ๒๕-๔๕ ไมครอน.

เห็ดโคนชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคตะวันตก ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวกระจัดกระจายบนพื้นดินที่มีจอมปลวก **กินได้** ในต่างประเทศพบในเขตร้อน

ชนิด *Termitomyces schimperi* (Pat.) Heim
ชื่อพ้อง *Lepiota schimperi* Pat.

หมวกเห็ด รูปคล้ายกระทะคว่ำ สีขาวนวล เส้นผ่านศูนย์กลาง ๖-๒๕ ซม. กลางหมวกไม่นูน ผิวมีเกล็ดเป็นแผ่นสีเหลืองสีน้ำตาลอมเหลืองหรือน้ำตาลแดง เรียงเป็นวงกลมกระจายออกไปยังขอบ โคนก้านใหญ่แล้วเรียวเล็กลงไปจนถึงรังปลวก

เห็ดโคนชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคกลางขึ้นเป็นดอกเดี่ยว **กินได้** มีขนาดใหญ่กว่าชนิดอื่นในสกุลเดียวกัน ดร. Heim บันทึกรายละเอียดไว้ในรายงานการสำรวจเห็ดเมืองไทยว่า สำนวพบและรวบรวมเห็ดชนิดนี้ได้ที่สถานีทดลองบางเขนใน พ.ศ. ๒๕๐๐ ในต่างประเทศพบในเซเชร็อน

ชนิด *Termitomyces striatus* (Beeli) Heim
ชื่อพ้อง *Schulzeria striata* Beeli

ดอกเห็ดอ่อนรูปกรวยปากกว้างคว่ำลง เมื่อบานขอบกางออกเกือบแบนราบ **หมวกเห็ด** สีน้ำตาลอมเทาดำ น้ำตาลอมเหลือง น้ำตาลอมส้ม หรือน้ำตาลแดง เส้นผ่านศูนย์กลาง ๔-๑๒ ซม. กลางหมวกมีสีเข้มและนูนเล็กน้อย ผิวเรียบ มีเส้นลายละเอียดที่ขอบหมวกซึ่งฉีกขาดเป็นร่องจากขอบเมื่อดอกบาน **ครีบ** สีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นขาวอมชมพูอ่อน ไม่ยึดติดกับก้าน **ก้าน** สีขาวนวล ยาว ๔-๑๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕-๒ ซม. โคนก้านใหญ่แล้วเรียวลงไปจนถึงรังปลวก เนื้อแน่น สีขาว มีลักษณะเป็นเส้นใยหยาบ ๆ ประสานกันแน่นแข็ง **สปอร์** รูปรี สีน้ำตาลเรื่อ ๆ อมชมพูอ่อน ขนาด ๓-๔.๕ x ๓.๕ ไมครอน. ผิวเรียบ พนังบาง ตามขอบครีบมีขิลติเดียวจำนวนมาก รูปคนโท รูปใบพาย หรือรูปทรงกระบอกที่มีปลายบนใหญ่กว่าเล็กน้อย ขนาด ๑๐-๑๕ x ๒๕-๓๕ ไมครอน.

เห็ดโคนชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือกระจุกกระจายบนพื้นดินที่เป็นจอมปลวก **กินได้** มี ๒ พันธุ์ คือ เห็ดโคนดำ และ เห็ดโคนแดง ในต่างประเทศพบในเขตร้อน

ชนิด
ชื่ออื่น ๆ

Termitomyces tyleranus Otiemo
เห็ดโคนขาว

ดอกเห็ดอ่อนรูปกรวยคว่ำ เมื่อบานขอบหมวกกางออกเป็นรูป
กระทะคว่ำ ยอดแหลมเล็กน้อย **หมวกเห็ด** สีขาว เส้นผ่านศูนย์กลาง
๓-๖ ซม. ผิวเรียบ **ครีบ** สีขาว ไม่ยึดติดกับก้าน ขอบครีบไม่เรียบ หยักเป็น
ระยะห่าง ๆ คล้ายฟันเลื่อย **ก้าน** สีขาว ยาว ๕-๖ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง
๓-๕ ซม. เนื้อหยาบเป็นเส้นใยประสานกันแน่นแข็ง ผิวนอกเป็นเส้นใย
หยาบ ๆ คล้ายขนโดยเฉพาะตอนบน โคนก้านโป่งออกเล็กน้อยแล้วเรียว
เล็กลงไปจนถึงรังปลวก **สปอร์** สีน้ำตาลอ่อนอมชมพู ขนาด ๔.๕-๕ x ๖-๗
มคม. ผิวเรียบ ผนังบาง บนผิวและขอบครีบมีซิสทีเดียรูบคนโทหรือ
รูปกระบอง ขนาด ๑๐-๒๐ x ๒๕-๕๐ มคม. กระจัดกระจายห่าง ๆ

เห็ดโคนชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ
ขึ้นบนพื้นดินจอมปลวก **กินได้** ในต่างประเทศพบในเขตร้อน.

เห็ดโคมสนาม

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Conocybe lactea* (Lange) Met.

ชื่อพ้อง *Galera lactea* Lange

วงศ์ Bolbitiaceae

ชื่อสามัญ White Dunce Cap

หมวกเห็ดรูปกรวยคว่ำ สีขาวนวลหรือขาวนวลอมน้ำตาลอ่อน เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๒ ซม. ผิวเรียบ ด้านบนมีเส้นเรียงเป็นรัศมี เนื้อหมวกบาง **ครีบ**แคบ สีน้ำตาลอมแดง เรียงชิดกันและติดกัน **ก้าน**รูปทรงกระบอก สีขาว ยาว ๓-๑๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๒ มม. โคนเป็นกระเปาะกลมเล็ก ๆ **สปอร์**รูปรี สีน้ำตาลแดง ขนาด ๖-๙ x ๑๑-๑๔ ไมครอน. ผิวเรียบ ผ้นบาง ด้านบนมีรูเปิด ๑ รู

เห็ดโคนสนามมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือและภาคกลาง ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มบนพื้นดินบนกองปุ๋ยหมักที่เพาะเห็ด **กินได้** ในต่างประเทศพบในเขตอบอุ่นและเขตกึ่งหนาว.

เห็ดอวกู

ชื่อเห็ด ๒ ชนิด ในสกุล *Amauroderma* วงศ์ *Ganodermataceae*

ชนิด *Amauroderma rugosum* (Blume et Nees ex Fr.) Torr.

ชื่อพ้อง *Polyporus rugosus* Blume et Nees ex Fr.

หมวกเห็ดสี

น้ำตาลปนดำ เส้นผ่านศูนย์กลาง ๔-๖ ซม. โคนงเล็กน้อย มีขนคล้ายกำมะหยี่สีเดียวกัน ผิวหยาบเป็นร่องเล็ก ๆ หรือเป็นรอยย่นกระจาย เป็นรัศมีและเป็นแถบ วงกลมออกไปยังขอบ เนื้อสีน้ำตาลดำ หนาประมาณ ๑ ซม. ด้านล่างมีรูกลมเล็ก ๆ ปากรูสีขาวซึ่งจะเปลี่ยน

เป็นน้ำตาลเข้มหรือน้ำตาลแดงเมื่อถูกล้างด้วยน้ำหรือเมื่อดอกแก่ ก้านตั้งตรง รูปทรงกระบอก ยาว ๖-๑๔ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๕ มม. อยู่ติดขอบ

หมวกด้านใดด้านหนึ่ง ผิวมีสีและขนเหมือนหมวก เนื้อสีน้ำตาลอมเหลือง **สปอร์** รูปกลมหรือค่อนข้างกลม สีน้ำตาล ผิวมันหนา ๒ ชั้น ซึ่งมีหนามเล็ก ๆ อยู่ระหว่างกลาง ขนาด ๗-๙ x ๔-๑๑ ไมครอน.

เห็ดจวกุ้งชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มบนรากไม้หลายชนิด **กินได้** หลายประเทศ ในทวีปเอเชียใช้เป็นสมุนไพร

ชนิด *Amauroderma sericatum* (Lloyd) Wakef.

ชื่อพ้อง *Polyporus sericatum* Lloyd

เห็ดจวกุ้งชนิดนี้เหมือนชนิด *A. rugosum rugosum* (Blume et Nees ex Fr.) Torr. ต่างกันที่มีก้านอยู่กึ่งกลางดอก เนื้อหมวกหนาเพียง ๒-๖ มม. และสีของเนื้อหมวกอ่อนกว่า เป็นสีน้ำตาลอมแดงหรือน้ำตาลอ่อน ใช้เป็นสมุนไพรเช่นกัน.

เห็ดจั้น

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Macrocybe crassa</i> Berk.
ชื่อพ้อง	<i>Tricholoma crassa</i> Berk.
วงศ์	Tricholomataceae
ชื่ออื่น ๆ	เห็ดตับเต่าขาว, เห็ดตีนแรด

หมวกเห็ดรูปกระทะคว่ำ สีขาวหม่นหรือขาวนวล เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕-๑๕ ซม. เมื่อเป็นดอกอ่อนขอบหมวกม้วนงอลงเป็นรูปทรงกลม ผิวเรียบ เนื้อสีขาวหนา ๑-๒ ซม. **ครีบใหญ่** สีขาว กว้างประมาณ ๑ ซม. มีครีบสั้นสลับบและเว้าเป็นแฉ่งเล็กน้ยก่อนยึดติดกับก้าน **ก้าน** สีเดียวกับหมวก ยาว ๕-๑๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๔ ซม. โคนใหญ่

เป็นกระเปาะ ผิวหยาบเล็กน้อย สปอร์รูปกลมรี สีขาว ขนาด ๖-๗ x ๗-๘ ไมครอน ผิวเรียบและมีตั้งอยู่ ๑ อัน

เห็ดจันมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นบน
ตอไม้ผุเป็นกลุ่มโคนติดกัน ๕-๑๐ ดอก เป็นเห็ดสดที่มีขนาดใหญ่ **กินได้**
รสดี ในต่างประเทศพบที่ศรีลังกา.

เห็ดจาวมะพร้าว

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Calvatia craniformis* Coker et Couch

วงศ์ Lycoperdaceae

ชื่อสามัญ Skull-shaped Puffball

ดอกเห็ดอ่อนเป็นก้อนกลมสีขาว เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕-๑๒ ซม สูง ๔-๑๐ ซม. โคนสอบเล็กน้อย ผิวด้านบนของเห็ดอ่อนเรียบ เมื่อเจริญขึ้นผิวด้านบนเป็นสีน้ำตาลอ่อนอมชมพูหรือน้ำตาลอมแดง ชรุขระ และจะปริหลุดเป็นเกล็ดใหญ่ปลิวหายไปเมื่อดอกเจริญเต็มที่ ระยะเวลาที่ผิวเริ่มเปลี่ยนสีถ้าผ่าตามยาวจะพบเนื้อในเห็ดแบ่งเป็น ๒ ส่วน ส่วนบนเป็นที่สร้างสปอร์ มีเนื้อละเอียดกว่า ในระยะแรกสีขาวแล้วค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นเขียวหม่นอมเหลืองจนเป็นน้ำตาลอมเขียวหม่น มีลักษณะเป็นผงละเอียดซึ่งจะปลิวไปขณะที่ผิวหมวกปริเมื่อดอกแก่ ส่วนล่างเนื้อแน่นกว่าทำหน้าที่เป็นฐานของดอก มีสีขาว เมื่อดอกแก่เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอ่อนและคงเหลือติดอยู่บนพื้นดินแล้วยุบเน่าไป **สปอร์** รูปกลม สีน้ำตาลอมเหลือง เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒.๕-๔ ไมครอน ผิวค่อนข้างเรียบ มีก้านสั้นคล้ายตั้ง

เห็ดจาวมะพร้าวมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่ม ๒-๓ ดอกตามป่าโปร่ง **ดอกอ่อนกินได้** ในต่างประเทศพบที่ทวีปอเมริกาเหนือ.

เห็ดชงโค

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Lepista nuda</i> (Bull. ex Fr.) Cooke
ชื่อพ้อง	<i>Agaricus nudus</i> Bull. ex Fr.
วงศ์	Tricholomataceae
ชื่อสามัญ	Great Violet Rider, Masked Tricholoma, Wood Blewit

หมวกเห็ดสีม่วง เส้นผ่านศูนย์กลาง ๔-๑๒ ซม. เมื่อบานเต็มที่หมวกโค้งขึ้นเล็กน้อย ขอบม้วนเข้า ผิวเรียบ สีจางลงจนเป็นสีม่วงอมชมพูอ่อน เนื้อสด เปราะ ฉ่ำน้ำเล็กน้อย **ครีบ**สีม่วงอ่อนแล้วเปลี่ยนเป็นม่วงอมน้ำตาล ยาวขนานกับก้านเล็กน้อย มีความยาวต่างกัน ๕ ขนาดด้านที่ยึดติดกับก้านเว้าเป็นแอ่งเล็ก ๆ **ก้าน**สีม่วงอ่อน ยาว ๕-๑๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๒ ซม. ผิวมีลักษณะเป็นเส้นหยาบ ๆ สานกันแน่น โคนมีเส้นใยหยาบ ๆ เกิดเป็นกระจุก เนื้อสีขาวอมม่วงอ่อน **สปอร์**รูปไข่

สีชมพูอ่อนใส ภายใตกล้องจุลทรรศน์สปอร์ใส ไม่มีสี ขนาด ๓-๔ x ๖-๘ มคม. ผนังขรุขระเป็นตุ่มเล็ก ๆ โดยรอบ

เห็ดขงโคมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นตามกองปุ๋ยหมักในสวนและใต้พุ่มไม้ **กินได้ เห็ดสดมีพิษเล็กน้อย** ในต่างประเทศพบทั่วไปในเขตอบอุ่น.

เห็ดซังขุ่น

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Clavulinopsis fusiformis* (Fr.) Corner

ชื่อพ้อง *Clavaria fusiformis* Fr.

วงศ์ Clavariaceae

ชื่อสามัญ Spindle-shaped Yellow Coral

ดอกเห็ดไม่มีหมวก แต่มีลักษณะเป็นเส้นยาว รูปใบหอกแบนหรือรูปทรงกระบอก สีเหลืองสดหรือเหลืองอมส้ม ยาว ๕-๑๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๕ มม. มีร่องยาวคล้ายซั้งขนุน ภายในเป็นรูกลวง ผิวเรียบ บางดอกโคนติดกันหรือแตกแขนง ปลายแหลมหรือแยกเป็น ๒ แฉก เนื้อในเห็ดสีเหลือง เก็บไว้นานไม่เปลี่ยนสี **สปอร์**ค่อนข้างกลม สีขาวหรือเหลืองอ่อน ขนาด ๓-๕ ไมครอน ผิวเรียบและมีติ่งเล็ก ๆ ๑ ตีง

เห็ดซั้งขนุนมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคตะวันตก ขึ้นเป็นกลุ่มบนพื้นดินในดงหญ้าและในป่า **กินได้ มีรสขมเล็กน้อย เมื่อแห้งไม่มีรสขม ไม่นิยมนำมาเป็นอาหาร พบทั่วโลก.**

เห็ดดันหมี่

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Daldinia concentrica* (Bolt. ex Fr.)
Ces et De Not.

วงศ์ Xylariaceae

ชื่อสามัญ Carbon Balls, Cramp Balls,
King Alfred's Cakes

ดอกเห็ดรูปก้อนข้างกลม สีน้ำตาลอมม่วง แก่จัดสีน้ำตาลดำ
เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๔ ซม. สูง ๒-๓ ซม. ผิวเรียบ เป็นมัน ได้ผิวมีโพรง
รูปขวดก้นกลมเล็ก ๆ เรียงแถวเตี้ยฝังอยู่ในเนื้อ เมื่อดอกแก่ผิวจะมีรู
เปิดให้สปอร์กระจายออกไป ภายในโพรงมีอับสปอร์รูปใบพาย ขนาด
๑๒ x ๒๐๐ มคม. เนื้อในเห็ดสีเทาเงินสลัดดำ เรียงซ้อนกันเป็นวงกลม

จากจุดศูนย์กลางของโคนดอกออกไปยังผิว ซึ่งมองเห็นลายชัดเจนเมื่อผ่าออกเป็น ๒ ซีก **สปอร์รูปรี่** สีน้ำตาลดำ ขนาด ๖-๗ x ๑๒-๑๗ ไมครอน ผิวเรียบ

เห็ดต้นหมี่มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวและอยู่เป็นกลุ่มบนขอนไม้ผุ **กินไม่ได้** พบทั่วโลก.

เห็ดดาวหาง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Geastrum stipitatus* Solms.

วงศ์ Lycoperdaceae

ชื่ออื่น ๆ เห็ดดาวดิน

ชื่อสามัญ Stalked Earthstar

ดอกเห็ดเป็นก้อนกลม เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๕ ซม. ผิวเรียบ สีน้ำตาลอ่อน เมื่อดอกเห็ดเจริญเต็มที่ด้านบนนูนขึ้นแล้วปริแตกเป็น ๖ แฉก ลงไปถึงกึ่งกลางดอก ปลายแฉกงอลง ภายในเป็นถุงกลมขนาด ๑.๘-๔.๖ ซม. ด้านบนยื่นเป็นปากรูเปิดเพื่อให้สปอร์กระจายออกมาได้ เมื่อเป็นดอกอ่อนภายในมีแกนกลางยาวประมาณ ๑.๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๔ มม. มีผนังบาง ๆ เรียงกันเป็นรัศมีออกไปจากแกนกลาง เมื่อเห็ดเจริญเต็มที่ผนังดังกล่าวจะหายไปเหลือแต่สปอร์เป็นผงอยู่ภายในถุงกลม ก้านยาว ๒-๓ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๗-๙ มม. โคนสอบเล็กน้อย สปอร์ รูปกลม สีน้ำตาล ขนาดประมาณ ๕ ไมครอน ผิวมีหนามละเอียด

เห็ดดาวหางมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวอยู่ชิดกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ บนพื้นดิน **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** ในต่างประเทศพบที่มาเลเซียและอินโดนีเซีย.

เห็ดแดงกุหลาบ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Russula rosacea* Pers. ex S.F. Gray

วงศ์ Russulaceae

ชื่อสามัญ Rosy Russula

หมวกเห็ดรูปประทะคว่ำ สีแดงเข้ม แดงสด หรือซีดจางลงจนเป็นสีชมพู เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๑๐ ซม. กลางหมวกเป็นแอ่งเล็กน้อย ผิวหนืดมือเมื่ออากาศชื้น **ครีบ**สีเหลืองอ่อนหรือขาวนวล ด้านในยึดติดกับก้าน **ก้าน**สีขาวปนชมพู ยาว ๓-๑๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๑.๕ ซม. โคนสอบ ผิวเรียบ เนื้อในเห็ดสีขาว ดอกแก่ภายในกลวง **สปอร์**รูปไข่หรือเกือบกลม สีเหลืองอ่อน ขนาด ๖-๗ x ๗-๘ ไมครอน ผิวขรุขระและมีสันนูนสานกันเป็นร่างแห

เห็ดแดงกุหลาบมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวในป่าสนและป่าเบญจพรรณ **เป็นเห็ดมีพิษ สุกแล้วกินได้** ในต่างประเทศพบในทวีปอเมริกาและยุโรป.

เห็ดแดงน้ำหมาก

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Russula emetica* (Schaeff. ex Fr.) Pers.
ex S.F. Gray

ชื่อพ้อง *Agaricus emeticus* Schaeff. ex Fr.

วงศ์ Russulaceae

ชื่อสามัญ Emetic Russula, Sickener

หมวกเห็ดรูปกระทะคว่ำ สีแดงสด แดงเข้ม หรือแดงอมส้ม
เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๖ ซม. ตรงกลางเว้าตื้น ขอบมนงอลง ผิวเรียบ
ใต้พิวด้านบนมีสีแดงเรื่อ ๆ เมื่อพิวถลอก **ครีบ**สีขาหรือขาวนวล
เรียงห่างกันเล็กน้อย ไม่ยึดติดกับก้าน **ก้าน**สีขา ยาว ๕-๑๐ ซม.
เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕-๒.๕ ซม. โคนรูปใบพาย ผิวเรียบ เป็นร่องตาม
ยาว เนื้อในก้านสีขาและมักเป็นโพรง **สปอร์**รูปไข่หรือรูปรี สีขา ขนาด
๖-๙ x ๗.๕-๑๒.๕ ไมคร. ผิวขรุขระและมีสันนูนสานกันเป็นร่างแห

เห็ดแดงน้ำหมากมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวในที่ลุ่มตามป่าสนและป่าเบญจพรรณ เป็นเห็ดมีพิษ มีรสขื่นทำให้อาเจียน สุกแล้วกินได้ พบในเขตหนาวและเขตอบอุ่นทั่วโลก.

เห็ดต้นหอม

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Leucocoprinus cepaestipes</i> (Sow. ex Fr.) Pat.
ชื่อพ้อง	<i>Agaricus cepaestipes</i> Sow. ex Fr.
วงศ์	Agaricaceae
ชื่อสามัญ	Onion Stalked Lepiota

หมวก ใต้รูปไข่แล้วเปลี่ยนเป็นรูปประซัง สีขาว เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๘ ซม. และกางออกไป กลางหมวกนูนเล็กน้อย ผิวเป็นเกล็ดสีขาว หลุดง่าย ขอบเป็นริ้วโดยรอบ **ครีบ** สีขาวหรือขาวนวล ไม่ยึดติดกับก้าน มีความยาวต่างกันเป็น ๓ ขนาด **ก้าน** คล้ายต้นหอม สีขาว ยาว ๕-๑๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๕ มม. โคนโป่งเป็นรูปคนโท ผิวมีเกล็ดสีขาว บนก้านมีแอนนูลัสเป็นแผ่นบางสีขาวห้อยติดอยู่ เนื้อในเห็ดบาง **สปอร์** รูปรี สีขาว ขนาด ๖ x ๙ ไมครอน. ผิวเรียบ ผนังหนา ปลายบนมีช่องเปิดเป็นรอยตัด

เห็ดต้นหอมมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ และภาคกลาง ขึ้นเป็นกลุ่มโคนติดกันบนพื้นดินตามป่าสนและป่าเบญจพรรณ **กินไม่ได้** ในต่างประเทศพบที่ศรีลังกา ญี่ปุ่น แอฟริกา และอเมริกา.

เห็ดตะกร้อแดง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Clathrus ruber* Pers. forma *kusanoi* Kobayashi
วงศ์ Phallaceae

ดอกเห็ดอ่อนเป็นก้อนกลมสีขาว สูงจากพื้นดิน ๒-๓ ซม. เมื่อโตเต็มที่ผิวด้านบนแตก ส่วนที่อยู่ภายในจะยียดตัวออกมาเป็นก้อนกลมเหมือนลูกตะกร้อสีแดงอมชมพู ด้านล่างเรียวยาวเล็กกว่าด้านบนเล็กน้อยและสีจางลงจนเป็นสีขาว ตั้งอยู่บนเปลือกหุ้มดอกอ่อนซึ่งเป็นฐานรองรับอยู่ที่โคนดอก เปลือกหุ้มดอกอ่อนมีเส้นใยสีขาวคล้ายเส้นด้าย ๑ เส้นยัดติดอยู่ในดิน พนักด้านในที่สานกันเป็นตะกร้อมีน้ำเหนียว ๆ สีน้ำตาลอมเขียว หม่นฉาบอยู่ทั่วไป สปอร์ของเห็ดเกิดในน้ำเหนียว ๆ ดังกล่าว **สปอร์** รูปยาวรี ใส ไม่มีสี ขนาด ๑.๒ x ๔ ไมครอน ผิวเรียบ

เห็ดตะกร้อแดงมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคภาคตะวันตก ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือกระจุกกระจายอยู่ใกล้กันบนพื้นดินมีกลิ่นเหม็น **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** พบทั่วโลก.

เห็ดตับเต่า

ชื่อเห็ดหลายชนิด หลายสกุล ในวงศ์ Boletaceae

ชื่อสามัญ Bolete

ชนิด *Boletus chromapes* Frost.

ชื่ออื่น ๆ เห็ดตับเต่าตีนเหลือง

หมวกเห็ดรูปกระทะคว่ำ สีแดงหรือชมพูแก่แล้วเปลี่ยนเป็นน้ำตาลอมเหลือง เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๑๐ ซม. ผิวแห้งหรือเหนียวเล็กน้อยเมื่อเปียกชื้น เนื้อสีขาว ด้านล่างเป็นรูยาว ปากรูเล็ก สีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นชมพูอ่อนแล้วเป็นน้ำตาลอ่อน **ก้าน**รูปทรงกระบอกโค้งงอ ยาว ๖-๑๒ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๒ ซม. ตอนบนมีจุดเล็ก ๆ สีชมพูอ่อนลงมาเกือบถึงกลางก้าน โคนสีเหลืองเข้มและมีเส้นใยสีเหลือง **สปอร์**รูปรี สีน้ำตาลอมชมพู ขนาด ๔-๕ x ๑๐-๑๕ ไมครอน. ผิวเรียบ

เห็ดดับเต่าชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวอยู่ใกล้กันในป่าสน **กินได้** ในต่างประเทศพบในเขตหนาวและเขตอบอุ่น

ชนิด *Boletus chrysenteroides* Snell

หมวกเห็ด โค้งนูนรูปกระทะคว่ำ สีน้ำตาลเข้ม เส้นผ่านศูนย์กลาง ๖-๑๐ ซม. มีขนละเอียดคล้ายกำมะหยี่ เมื่อบานเต็มทีกลางหมวกเว้าเล็กน้อย เนื้อสีขาว หนา ๑.๕-๒ ซม. ด้านล่างของหมวกมีรูกลมเล็ก ๆ สีเหลือง ปากรูไม่สม่ำเสมอ เชื่อมติดเป็นเนื้อเดียวกันและชิดติดกับก้าน เมื่อดอกเห็ดบานเต็มที่รูจะเปลี่ยนเป็นสีเขียวม่นอมเหลือง **ก้านยาว** ประมาณ ๑๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๓ ซม. มักบิดงอ ตอนบนสีแดงปนเหลือง ผิวมีร่องนูนเป็นลายเส้นเล็ก ๆ สีน้ำตาลแดง โคนก้านมีสีน้ำตาลเข้มปนแดงเล็กน้อย และมีลายสีน้ำตาลแดงสานกันแบบตาข่าย เนื้อก้านสีขาว แน่นและเหนียว เมื่อฉีกขาดหรือซ้าจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำเงิน

เรื่อ ๆ **สปอร์รูปริ** สีน้ำตาลอ่อนอมเขียว ขนาด ๕-๑๐ x ๑๐-๑๓ มม.
ผิวเรียบ มีลายเส้นตามยาวสปอร์ซึ่งเชื่อมติดกันบางแห่ง

เห็ดดับเต่าชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาค
ตะวันออก ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่ม ๓-๔ ดอก **กินได้** ในต่างประเทศ
พบที่อเมริกา

ชนิด *Boletus chrysenteron* Bull.

ชื่ออื่น ๆ เห็ดดับเต่ากระแดง

ชื่อสามัญ Red-cracked Bolete

หมวกเห็ดโค้งนูนรูปกระทะคว่ำ เส้นผ่านศูนย์กลาง ๗.๕-๘ ซม.
ดอกอ่อนมีขนคล้ายกำมะหยี่สีน้ำตาล กลางหมวกสีชมพูเรื่อ ๆ ผิวสี
น้ำตาลอมเหลือง เมื่อปริแตกเป็นเกล็ดหยาบ ๆ เห็นเนื้อในสีชมพูเรื่อ ๆ
โดยเฉพาะตรงกลางหมวก เนื้อเมื่อฉีกขาดหรือซ้ำจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำเงิน

ด้านล่างของหมวกมีรูเล็ก ๆ สีเหลือง ปากรูเป็นเหลี่ยมเล็กน้อย เชื่อมติดเป็นเนื้อเดียวกัน เมื่อดอกเห็ดบานเต็มที่รูจะเปลี่ยนเป็นสีเขียวหม่นและเขียวหม่นอมน้ำตาล **ก้าน**รูปทรงกระบอก สีเหลืองอ่อน ยาว ๘-๑๒ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๘-๑ ซม. บนก้านมีตุ่มนูนเล็ก ๆ และมีขีดนูนสีน้ำตาลแดงกระจายอยู่ทั่วไป โคนก้านมีสีแดงอมน้ำตาล เนื้อก้านสีเหลือง เมื่อฉีกขาดหรือซ้ำจะมีสีแดงเรื่อ ๆ **สปอร์**รูปรี สีน้ำตาลอมเขียว ขนาด ๖-๘ x ๑๕-๑๙ ไมครอน ผิวเรียบ ลักษณะสปอร์ของเห็ดชนิดนี้แตกต่างจากเห็ดชนิดอื่นอย่างเห็นได้ชัดคือ ฐานสปอร์กว้างกว่าส่วนอื่นและปลายบนตัดเป็นเส้นตรง

เห็ดดับเต่าชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคใต้ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่ม ๓-๕ ดอก **กินได้** พบทั่วโลก

ชนิด

Boletus colossus Heim

ชื่ออื่น ๆ

เห็ดผึ้ง, เห็ดน้ำผึ้ง (ตะวันออกเฉียงเหนือ)

หมวกเห็ด ใ้คงนูนรูปกระทะคว่ำ เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑๐-๒๐ ซม. มีขนละเอียดคล้ายกำมะหยี่สีน้ำตาลดำ เมื่อบานเต็มทีกลางหมวกว่าเล็กน้อย ผิวสีน้ำตาลดำ เมื่อถูกความชื้นจะสีนํมือ เนื้อสีเหลืองอ่อนหนา เมื่อนํกษาดหรือซ้ําไม่เปลี่ยนสี ด้านล่างของหมวกมีรูเล็ก ๆ สีเหลืองปากรูเชื่อมติดเป็นเนื้อเดียวกัน เมื่อดอกเห็ดบานเต็มทีรูจะค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นสีเหลืองอมเขียวหรือเหลืองอมนํตาล **ก้าน**สีน้ำตาลดำ ใต้หมวกลงมาสีอ่อนกว่าเป็นสีนํตาลอมเหลืองอ่อน ยาว ๔-๖ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๔ ซม. โคนก้านใหญ่เป็นกระเปาะ ผิวโป่งนูนและเป็นร่องใหญ่บางส่วน มีเส้นลายสีนํตาลสานกันท่าง ๆ บนก้าน **สปอร์**ค่อนข้างกลม สีนํตาลอ่อน ขนาด ๔.๔-๕.๗ x ๕.๒-๗.๔ ไมครอน ผิวเรียบ

เห็ดดับเต้าชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคกลาง ขึ้นตามโคนต้นไม้เป็นกลุ่มโคนติดกัน ๓-๕ ดอก **กินได้** ในต่างประเทศพบที่หมู่เกาะมาดากัสการ์

ชนิด	<i>Boletus edulis</i> Bull. ex Fr.
ชื่ออื่น ๆ	เห็ดดับเต้าขนมปังกะโหลก
ชื่อสามัญ	Cep, King Bolete, Penny Bun Bolete

หมวกเห็ด ใ้คงนูนรูปกระทะคว่ำ สีนํตาลอ่อนอมเหลืองหรือแดง เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕-๑๕ ซม. ผิวเรียบหนืดมือเมื่อเปียกชื้น ด้านล่างมีรูเล็กยาวสีขาวนวล แล้วเปลี่ยนเป็นสีเหลืองอมเขียวหรือเหลืองอมนํตาล **ก้าน**สีขาวนวลหรือนํตาลอ่อน ยาว ๔-๑๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๔ ซม. โคนโป่งเป็นกระเปาะหรือเป็นรูปทรงกระบอก ตอนบนมีผิวนูนเป็นลายตาข่ายสีขาวหรือสีเนื้อ เนื้อในเห็ดสีขาว **สปอร์**รูปรี สีเขียวหม่นอม

น้ำตาล ขนาด ๔-๕ x ๑๔-๑๕ มม. ผิวเรียบ

เห็ดตับเต่าชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่ม ๓-๔ ดอกตามป่าสนเขตอบอุ่น เมื่อเป็นดอกอ่อนรูปร่างคล้ายก้อนขนมปังหัวกะโหลก **กินได้ รสดี** มีการแปรรูปเป็นเห็ดแห้งจำหน่าย พบทั่วโลก

ชนิด *Boletus griseipurpureus* Corner

ชื่ออื่น ๆ เห็ดเสม็ด (ตะวันออก); เห็ดเหม็ด (ใต้)

หมวกเห็ด โค้งนูนรูปกระทะคว่ำ สีเทาอมม่วงอ่อนหรือม่วงอ่อน เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๖ ซม. ดอกอ่อนมีขนละเอียดคล้ายกำมะหยี่ เนื้อสีขาว สานกันแน่น เมื่อฉีกขาดหรือชำไม่เปลี่ยนสี ด้านล่างของหมวกมีรูเล็ก ๆ สีขาวนวล ขอบหนา ปากรูเชื่อมติดเป็นเนื้อเดียวกันและชิดติดกับ

ก้าน เมื่อบานเต็มที่รูจะเปลี่ยนเป็นสีชมพูอ่อนอมน้ำตาล ก้านสีเดียวกับ
 หมวก ยาว ๓-๖ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๕-๓ ซม. โคนโป่งเป็นกระเปาะ
 เมื่อเป็นดอกอ่อนบนก้านมีลายเส้นสีน้ำตาลอ่อนสานกันแบบตาข่ายห่าง ๆ
 มองเห็นได้ชัดเจนบริเวณใต้หมวกลงมาเล็กน้อย **สปอร์** สีชมพูอมน้ำตาล
 อ่อน ขนาด ๓.๑-๔.๙ * ๗.๔-๑๐.๗ ไมคร.

เห็ดตับเต่าชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาค
 ตะวันออกและภาคใต้ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มโคนติดกันบนพื้นที่ที่
 มีดินเสม็ด ปัจจุบันพบขึ้นหนาแน่นในบริเวณที่มีต้นกระถินณรงค์ **กินได้**
รสขมมาก ในต่างประเทศพบที่มาเลเซีย

ชนิด

Boletus rectus Corner

หมวก เติบโตโคนรูปกระโถกว่าสีน้ำตาลอ่อน เส้นผ่านศูนย์กลาง
 ๗-๑๐ ซม. มีขนอ่อนสีเทาบริเวณกลางหมวกและมีรอยย่นบางตอน
 เนื้อละเอียดแน่น สีขาวนวล หนาประมาณ ๑ ซม. เมื่อฉีกขาดหรือชำไม่

เปลี่ยนสี ด้านล่างของ
หมวกมีรูกลมสีเหลือง
เชื่อมติดเป็นเนื้อเดียวกัน
และติดกับก้าน **ก้าน**สี
ขาวนวล ยาว ๑๒-๑๔
ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง
๒.๔-๓ ซม. ตอนบนสี
น้ำตาลอ่อน โคนก้าน
สอบนเล็กน้อย สีขาวอม
เหลืองอ่อน เมื่อฉีกขาด

หรือซ้ำไม่เปลี่ยนสี **สปอร์**รูปรี ขนาด ๔.๖-๕ x ๑๐-๑๓ ไมครอน ผิวเรียบ

เห็ดตับเต่าชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาค
เหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวกระจายอยู่ใกล้กัน **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** ใน
ต่างประเทศพบที่มาเลเซีย

ชนิด	<i>Heimiella retispora</i> (Pat. et Bak.) Boedijn
ชื่อพ้อง	<i>Boletus retisporus</i> Pat. et Bak.
ชื่ออื่น ๆ	เห็ดปอดม้า (เหนือ)

หมวกเห็ดรูปกระดะคว่ำ เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๑๐ ซม. เมื่อบาน
จะแบนลง ผิวสีแดงเลือดหมูและจะค่อย ๆ จางลงเป็นสีชมพูแก่อมเหลือง
เมื่อบานเต็มที่ ผิวแห้ง มีรอยย่นขรุขระเป็นบางส่วน เนื้อสีเหลืองอ่อน หนา
ด้านล่างมีรูกลมเล็ก ๆ สีเหลืองอมเขียว ปากรูเชื่อมติดเป็นเนื้อเดียวกัน
ก้านยาว ๕-๑๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๕-๒ ซม. โคนก้านใหญ่กว่า

ปลายบนเล็กน้อย สีแดงเลือดหมู ปลายบนใต้หมวกลงมาเล็กน้อย สีเหลืองอมแดง ผิวกำหนืดเป็นทางยาวตลอดทำให้มีผิวหยาบ เนื้อในเห็ดสีเหลืองอ่อน เมื่อฉีกขาดหรือชำไม่เปลี่ยนสี **สปอร์** รูปกลมรี สีน้ำตาลอมเหลือง ขนาด ๘ x ๑๐

มคม. ผันงหนาและเป็นสันนูนสานกันเป็นร่างแห

เห็ดดับเต่าชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่ม ๓-๕ ดอก **กินได้** ในต่างประเทศพบที่เอเชียตอนใต้และมาเลเซีย

ชนิด *Phaeogyroporus portentosus*

(Berk. et Broome) Mc Nabb

ชื่อพ้อง *Boletus portentosus* Berk. et Broome

ชื่ออื่น ๆ เห็ดห้า (เหนือ)

หมวกเห็ดรูปกระทะคว่ำ เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑๒-๓๐ ซม. ดอกอ่อนมีขนละเอียดคล้ายกำมะหยี่สีน้ำตาล เมื่อบานเต็มทีกลางหมวกเว้าเล็กน้อย ผิวสีน้ำตาลเข้มอมเหลืองอ่อน ปริแตกเป็นแห่ง ๆ เนื้อสีเหลือง

อ่อน ด้านล่างของหมวกมีรูกลมเล็ก ๆ สีเหลือง ปากรูเชื่อมติดเป็นเนื้อเดียวกัน เมื่อบานเต็มที่รูจะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองอมเขียวหม่นและเขียวหม่นอมน้ำตาล เนื้อในเห็ดเมื่อถูกตัดหรือถูกอากาศจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำเงินอมเขียว โดยเฉพาะบริเวณเหนือรูขึ้นไปจนถึงก้านหมวกและบริเวณก้านตอนบน **ก้าน**อวบใหญ่ สีน้ำตาลอมเหลือง ยาว ๔-๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๔ ซม. โคนก้านโป่งเป็นกระเปาะ บางส่วนนูนและเว้าเป็นร่องลึก ผิวมีขนละเอียดคล้ายกำมะหยี่สีน้ำตาลเช่นเดียวกับหมวก **สปอร์**ค่อนข้างกลม สีน้ำตาลอมเขียวอ่อน ขนาด ๕.๒-๖.๒ x ๖.๖-๙.๔ ไมครอน ผิวเรียบ ผนังบาง

เห็ดตับเต่าชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มโคนติดกัน ๓-๕ ดอก ภาคเหนือเรียกเห็ดห้า เพราะมักขึ้นบริเวณพุ่มต้นห้าซึ่งชาวเหนือเรียก ต้นห้า และต้นมะเกี๋ย **กินได้** ในต่างประเทศพบที่มาเลเซียและแอฟริกาตะวันออก

รูปร่างของเห็ดตับเต่าชนิดนี้คล้ายชนิด *Boletus colossus* Heim มาก ต่างกันที่เห็ดนี้เมื่อฉีกขาดหรือชำเนื้อในจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเงินเรื่อ ๆ

ชนิด *Porphyrellus fusisporus* (Kawam.)

Imaz. et Hongo

ชื่อพ้อง *Strobilomyces fusisporus* Kawam.

หมวกเห็ดรูปกระทะคว่ำ สีเหลืองอ่อนอมน้ำตาล เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๘ ซม. หนา ๒-๓ ซม. เมื่อดอกบานผิวจะปริแตกเป็นเกล็ดเห็นเนื้อในสีขาว ด้านล่างของหมวกมีรูเล็ก ๆ สีขาวนวล ปากรูเชื่อมติดเป็นเนื้อเดียวกัน เมื่อบานเต็มที่จะเปลี่ยนเป็นสีม่วงอ่อนมน้ำตาลอ่อน เมื่อฉีกขาดหรือชำไม่เปลี่ยนสี **ก้าน**ยาว ๓-๘ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๓ ซม. โคนก้านใหญ่ สีนํ้าตาลอ่อน ปลายบนสีขาวนวล ผิวขรุขระเป็นลายเส้นนูนสานกันแบบตาข่าย เนื้อในเห็ดสีขาว **สปอร์**รูปรี สีม่วงอ่อนอมน้ำตาล ขนาด ๗-๘ x ๑๕-๒๐ ไมครอน. ผิวขรุขระ

เห็ดตับเต่าชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ในต่างประเทศพบที่ญี่ปุ่น

ชนิด *Pulveroboletus ravenelii* (Berk. et Curt.) Murr.

ชื่อพ้อง *Boletus ravenelii* Berk. et Curt.

ชื่ออื่น ๆ เห็ดแห่งกัมมะถัน

ชื่อสามัญ Powdery Sulphur Bolete

หมวกเห็ดรูปกระทะคว่ำ เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๕ ซม. ขอบโค้ง

ลงเล็กน้อย สีเหลืองคล้ายสีกำมะถันและมีขุยสีเหลืองที่หลุดง่ายปกคลุมเนื้อสีเหลือง เมื่อฉีกขาดหรือซ้าจะค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นสีน้ำเงินอ่อน ด้านล่างเป็นรูกลมหรือเหลี่ยมเล็ก ๆ เชื่อมติดกัน สีเหลืองอมเขียว ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นน้ำเงินอมเขียวเมื่อฉีกขาดหรือซ้า ผิวที่เป็นรูดังกล่าวนี้มีเยื่อบาง ๆ ยึดติดกับก้านและขอบหมวกปิดทับไว้เมื่อเป็นดอกอ่อน และจะฉีกขาดเหลือเป็นเศษเล็ก ๆ ติดอยู่กับก้านดอกโดยรอบและตามขอบหมวก **ก้าน**สีเหมือนหมวก ยาว ๔-๑๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕-๑.๕ ซม. มีขุยสีเหลือง โคนก้านมีเส้นใยสีเหลือง **สปอร์**รูปรี สีเขียวมะกอก ขนาด ๔.๔-๕ x ๔-๑๐ ไมครอน ผิวเรียบ

เห็ดดับเต่าชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือและภาคตะวันตกเฉียงใต้ **กินได้** ในต่างประเทศพบในเขตร้อนและกึ่งร้อน

ชนิด	<i>Suillus granulatus</i> (L. ex Fr.) Kuntze
ชื่อพ้อง	<i>Boletus granulatus</i> L. ex Fr.
ชื่ออื่น ๆ	เห็ดตับเต่า นำนม
ชื่อสามัญ	Dotted Stalk Suillus

หมวกเห็ดรูประทะคว่ำ สีน้ำตาลอมเหลืองหรือน้ำตาลแดง เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๖ ซม. ผิวเรียบ หนิดมือเมื่อชื้น เนื้อสีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นเหลืองอ่อน ด้านล่างเป็นรูสีเหลืองอ่อน ด้านในรูติดกับก้าน เมื่อเป็นดอกอ่อนมีหยดน้ำนมออกมาบนผิวรูหลายแห่ง **ก้าน**สีเหลืองอมน้ำตาลแดง ปลายบนสีขาวอมเหลืองอ่อน โคนสีน้ำตาลแดง ยาว ๓-๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๗-๑ ซม. บนก้านมีตุ่มละเอียดสีน้ำตาล **สปอร์**รูปรี สีน้ำตาลแดง ขนาด ๒.๕-๓ x ๗-๑๐ ไมครอน. ผิวเรียบ

เห็ดตับเต่าชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มทั่วไปในป่าสน **กินได้** พบทั่วโลก

เห็ดชนิดนี้แตกต่างจากชนิด *Suillus luteus* (L. ex Fr.) S.F. Gray ตรงที่ไม่มียางเหวนและมีหยดน้ำนมเมื่อเป็นดอกอ่อน

ชนิด	<i>Suillus luteus</i> (L. ex Fr.) S.F. Gray
ชื่อพ้อง	<i>Boletus luteus</i> L. ex Fr.
ชื่ออื่น ๆ	เห็ดตับไก่
ชื่อสามัญ	Slippery Jack

หมวกเห็ดรูปกระโถกว่า สีเหลืองอมน้ำตาลหรือน้ำตาลอมเหลือง เส้นผ่านศูนย์กลาง ๔-๕ ซม. ดอกแกสีจะเข้มขึ้น ผิวเป็นมันและมีเมือกเล็กน้อย เนื้อสีขาวนวล เมื่อกัดหรือชำไม่เปลี่ยนสี ด้านล่างของหมวกมีรูสีเหลืองอ่อน ปากรูเป็นเหลี่ยมเล็กน้อย เชื่อมติดเป็นเนื้อเดียวกัน เมื่อบานเต็มที่จะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอ่อนอมเหลือง **ก้าน** ยาว ๓-๕ ซม. เส้น

ผ่านศูนย์กลาง ๐.๗-๑ ซม. ผิวมีตุ่มนูนเล็ก ๆ สีน้ำตาลเข้ม มองเห็นได้ชัดที่ก้านใต้หมวกมีแอนนูลัสสีขาวนวลหรือเหลืองอ่อนอมน้ำตาล **สปอร์**รูปกลมรี สีเหลืองอมน้ำตาล ขนาด ๒-๔ x ๖-๘ ไมครอน. ผิวเรียบ เห็ดตับเต่าชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นในป่าสน **กินได้** พบทั่วโลก

ชนิด	<i>Tylopilus albo-ater</i> (Schw.) Murr.
ชื่อพ้อง	<i>Boletus albo-ater</i> Schw.
ชื่ออื่น ๆ	เห็ดดับเต๋าดำ

หมวดเห็ด รูปกระโถนคว่ำ เส้นผ่านศูนย์กลาง ๔-๖ ซม. เมื่อบานเปลี่ยนเป็นรูปหมอนและรูปถ้วย ก้น ตื้น ผิววสีดำ มีขนละเอียดคล้ายเขม่าสีเทาดำ ขอบบางและอ่อนนุ่มคล้ายฟองน้ำเมื่อเห็ด

แก่ สีขาวแล้วค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นสีดำ เนื้อหนา เมื่อตัดมีสีแดงเรื่อ ๆ แล้วเปลี่ยนเป็นสีดำ ด้านล่างมีรูเป็นเหลี่ยมเกือบกลมสีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นสีดำ ผิวรูสีชมพูหม่น รูยึดติดกับก้านหรือเรียงลงไปติดกับก้าน **ก้าน** ยาว ๓-๔ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๕-๒ ซม. โคนใหญ่เป็นรูปใบพาย สีดำดำอมน้ำตาล หรือดำอมม่วง มีขนละเอียดคล้ายเขม่าสีเทาดำ เนื้อในเห็ดสีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นสีดำ **สปอร์** รูปรี สีน้ำตาลอ่อนอมชมพู ขนาด ๔-๕.๕ x ๔-๑๐ ไมครอน.

เห็ดดับเต๋าดำชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวอยู่เป็นกลุ่มใกล้กัน ๒-๓ ดอก พบในป่าสน ในต่างประเทศพบที่มาเลเซียและญี่ปุ่น.

เห็ดตับรุ

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Fistulina hepatica</i> (Schaeff.) Fr.
ชื่อพ้อง	<i>Boletus hepaticus</i> Schaeff.
วงศ์	Fistulinaceae
ชื่อสามัญ	Beefsteak fungus, Tongue fungus

ดอกเห็ดรูปครึ่งวงกลมหรือรูปพัด ไม่มีก้าน **หมวกเห็ด**ด้านบนแรกเกิดสีแดงอมชมพูแล้วเปลี่ยนเป็นสีแดงสดคล้ายเลือด และเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอมชมพูเมื่อดอกแก่ ผิวเกลี้ยง แบนหรือโค้งลงเล็กน้อย ผิวหมวกคล้ายเป็นร่องตื้น ๆ ตามแนวรัศมี เนื้อดอกเห็ดนิ่ม ฉ่ำน้ำ สีแดงหรือสีน้ำตาลอมแดง ด้านล่างหมวกเห็ดเป็นรูกลม สีเหลืองอมน้ำตาล รูเป็นท่อแยกจากกันอย่างอิสระซึ่งเป็นลักษณะเด่นของเห็ดชนิดนี้ แรกเกิดสีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นสีสนิม มี ๒-๓ รูต่อ ๑ มม. ท่อยาว ๑-๑.๕ ซม. สีเหลืองอ่อน **สปอร์**รูปไข่หรือรูปเกือบกลม ผิวเรียบ สีเหลืองอ่อน ขนาด ๕-๖ x ๓.๕-๔.๕ ไมครอน.

เห็ดตับรุมักเกิดบริเวณช่วงล่างของลำต้นพืชวงศ์ไม้ก่อกิ่งตายแล้ว และที่ยังไม่ตาย เป็นสาเหตุของโรคพืชพวก Brown rot **กินได้** มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในต่างประเทศพบในทวีปอเมริกา ยุโรปและเอเชียที่มีอากาศเย็นและชื้น.

เห็ดตาเฒ่า

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Strobilomyces floccopus</i> (Vahl ex Fr.) Karst
ชื่อพ้อง	<i>Boletus floccopus</i> Vahl ex Fr.
วงศ์	Strobilomycetaceae
ชื่อสามัญ	Old Man of the Woods

หมวกเห็ดรูปกระทะ
คว่ำ ดอกที่บ้านไม้เต็มทีผิวหมวกคล้ายผลน้อยหน้า สีเทาดำแล้วเปลี่ยนเป็นสีดำ เส้นผ่านศูนย์กลาง ๔-๘ ซม. มีขนรวมกันเป็นกลุ่มสีเหลี่ยมคล้ายเกล็ดสีเทาดำแนบติดกับหมวก เกล็ดที่อยู่กลางหมวกงอขึ้นเล็กน้อย ขอบหมวกมีเศษของแอนนูลัสที่ขาดจากก้านห้อย

ติดอยู่โดยรอบ ด้านล่างมีรูเป็นเหลี่ยมสีขาว เมื่อชำเปลี่ยนเป็นสีแดงแล้วเป็นน้ำตาลดำ **ก้าน**สีเดียวกับหมวก ยาว ๖-๘ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๒ ซม. มีแอนนูลัสเป็นเศษชิ้นเล็ก ๆ เนื้อในเห็ดสีขาว ตัดแล้วเปลี่ยนเป็นสีแดงแล้วเป็นน้ำตาลดำ **สปอร์**รูปกลมรี สีน้ำตาลดำ ขนาด ๘-๑๐ x ๙-๑๑ ไมครอน ผิวขรุขระและเป็นสันนูนสานกันแบบร่างแห

เห็ดตาเฒ่ามีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ

ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มใกล้กันในป่าสน **กินได้** ในต่างประเทศ พบในเขตหนาวและเขตอบอุ่น.

เห็ดตีนตุ๊กแก

ชื่อวิทยาศาสตร์

Schizophyllum commune Fr.

วงศ์

Schizophyllaceae

ชื่ออื่น ๆ

เห็ดแก่น, เห็ดตามอด, เห็ดแต่บ (เหนือ);
เห็ดแครง (ใต้)

ชื่อสามัญ

Common Split Gill

ดอกเห็ดเจริญออกข้างเดียวเป็นรูปคล้ายพัด กว้าง ๑-๓ ซม. ยาว ๑-๔ ซม. ด้านบนสีขาวหม่นมีขนละเอียดสีเดียวกัน ด้านล่างสีน้ำตาลหรือน้ำตาลอมแดง ลักษณะคล้ายครีบแต่แคบเรียวย่อยแยกเป็นแฉกรัศมีจากโคนดอกไปจดขอบหมวก เมื่อแห้งขอบจะม้วนงอลง มีรอยฉีกเป็นทางยาวเข้าไปเกือบถึงโคนดอกเป็น

บางแห่ง ทำให้มอดดูคล้ายตีนตุ๊กแกหรือแครงรดน้ำ **สปอร์รูปรี่** สีขาว
ขนาด ๓-๔ x ๑-๑.๕ มม. ผิวเรียบ

เห็ดตีนตุ๊กแกมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค
ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือจัดกระจายหรือเป็นกลุ่มซ้อนกันเป็นชั้น ๆ บน
ท่อนไม้หรือขอนไม้ **กินได้** พบในเขตร้อนทั่วโลก.

เห็ดตีนปลอก

ชื่อวิทยาศาสตร์

Lentinus sajor-caju (Fr.) Fr.

ชื่อพ้อง

Agaricus sajor-caju Fr.

วงศ์

Polyporaceae

ชื่ออื่น ๆ

เห็ดนางฟ้า, เห็ดนางรม

หมวกเห็ด รูปกรวยลึก สีเทาอ่อน ขาวนวล หรือเทาอ่อนอม น้ำตาลอ่อน เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๙ ซม. ผิวเรียบ ขอบม้วนงอเข้าแต่จะเหยียดตรงและหยักเป็นคลื่น เนื้อบางและเหนียวกระด้างขึ้นเมื่อเก็บไว้นานหรือเป็นดอกแก่ **ครีบ** สีขาว ยาวเรียวยาวไปติดก้านและเรียงชิดกัน มีความยาว ๔ ขนาด ล้นครีบเรียบหรือจักฟันเลื่อยเล็ก ๆ **ก้าน** รูปทรงกระบอก สีเหมือนหมวก ยาว ๐.๘-๓ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕-๑.๕ ซม. อยู่กึ่งกลางหรือเยื้องไปข้างใดข้างหนึ่ง บนก้านมีแอนนูลัสเป็นแผ่นบาง ๆ ติดอยู่โดยรอบ **สปอร์** รูปยาวโค้งเล็กน้อย สีขาว ขนาด ๐.๕-๒.๕ x ๕-๙ มม. ผิวเรียบ

เห็ดตีนปลอกมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือและภาคตะวันตกเฉียงใต้ ขึ้นตามตอไม้ผุ **กินได้** ในต่างประเทศพบในทวีปเอเชียตอนใต้และประเทศเขตร้อนทั่วโลก

เห็ดนางฟ้าที่เพาะจำหน่ายโดยทั่วไปควรจะเป็นเห็ดชนิดหนึ่งในสกุล *Plurotus* ซึ่งแตกต่างจากเห็ดตีนปลอกตรงที่ไม่มีแอนนูลัส มีเนื้ออ่อนนุ่ม ไม่เหนียว มีแผ่นครีบใหญ่และหนากว่าเห็ดตีนปลอก.

เห็ดแตร

ชื่อวิทยาศาสตร์

Lentinus connatus Berk.

วงศ์

Polyporaceae

หมวกเห็ด

รูปปากแตร สี
เนื้อหรือน้ำตาล
อ่อน เส้นผ่าน
ศูนย์กลาง ๑๕-
๑๘ ซม. ตามขอบ
มีเกล็ดละเอียด
สีน้ำตาล หลุด

ง่าย **ครีบ** เรียวเล็ก สีขาวนวล กว้างประมาณ ๑ มม. เรียงถี่และยาว
ขนานกับก้านลงไปติดประมาณกึ่งกลางก้าน มีความยาวต่างกัน ๗ ขนาด
ขอบเรียบ **ก้าน** รูปทรงกระบอก ตั้งตรง สีน้ำตาลแดงหรือน้ำตาลดำ
ยาว ๖-๑๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๒ ซม. อยู่กึ่งกลางหรือเยื้องไป
ข้างใดข้างหนึ่ง เนื้อในเห็ดเหนียวและแข็ง **สปอร์** รูปรี่ สีขาว ใส ขนาด
๒.๕ x ๖.๘ ไมครอน. พนังบาง ขอบครีบมีซิสทีเดียมรูปรี่ ขนาด ๔-๕ x ๑๖-๓๐
ไมครอน.

เห็ดแตรมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคตะวันออก
และภาคใต้ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวอยู่ติดกันเป็นกลุ่ม ๓-๕ ดอกบนขอนไม้ผุ
ไม่มีหลักฐานว่ากินได้ ในต่างประเทศพบที่อินเดีย ศรีลังกา ฟิลิปปินส์
และแอฟริกาตะวันออก.

เห็ดถ้วยชมพู

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Tarzetta rosea</i> (Rea) Dennis
ชื่อพ้อง	<i>Pustularia rosea</i> Rea
วงศ์	Pyronemataceae
ชื่อสามัญ	Pink Burn Cup

ดอกเห็ดรูปถ้วย สีชมพูสด เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕-๑.๕ ซม. สูง ๐.๕-๑.๕ ซม. ก้านสั้น สีขาว อับสปอร์ขนาด ๑๓ x ๒๕๐ ไมครอน. สปอร์รูปรี ใส ไม่มีสี ขนาด ๑๐ x ๑๔ ไมครอน. ผิวเรียบ ภายในมีหยดน้ำมัน ขนาดใหญ่ ๒ หยด

เห็ดถ้วยชมพูมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคใต้ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวอยู่เป็นกลุ่มใหญ่บนขอนไม้หรือกิ่งไม้ผุตามแหล่งที่มีความชื้นสูง มีขนาดเล็กมาก **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** ในต่างประเทศพบในทวีปอเมริกา.

เห็ดถ้วยแดง

ชื่อวิทยาศาสตร์

Sarcoscypha coccinea Jacq.

ex S.F. Gray

วงศ์

Sarcoscyphaceae

ชื่อสามัญ

Scarlet Cup

ดอกเห็ดรูปถ้วย เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๔ ซม. สูง ๒.๕-๓ ซม. ขอบปุ่มเล็กน้อย ผิวด้านนอกสีชาวมืด มีขนละเอียดสีชาวนาแน่น ด้านในสีแดงสด ก้านสีขาว ยาว ๐.๕-๑ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๕ มม. สปอร์รูปยาวรี ปลายมน ใส ไม่มีสี ขนาด ๑๒-๑๔ x ๒๔-๓๒ ไมครอน. ภายในมีหยดน้ำมันเล็ก ๆ แต่ละข้างของสปอร์

เห็ดถ้วยแดงมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคตะวันตก ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวอยู่เป็นกลุ่มบนขอนไม้หรือกิ่งไม้ผุตามแหล่งที่มีความชื้นสูง **กินได้** ในต่างประเทศพบในทวีปอเมริกา ยุโรป และเอเชีย.

เห็ดถั่วงอก

ชื่อวิทยาศาสตร์

Leotia lubrica Pers.

วงศ์

Leotiaceae

ชื่อสามัญ

Green Slime Fungus, Gumdrops
Fungus, Jelly Babies, Ochre Jelly Club,
Slippery Lizard Tuft

หมวดเห็ดรูปหัว

เข็มหมุด สีเหลืองอมเขียว
หม่น เส้นผ่านศูนย์กลาง
๐.๕-๑ ซม. ผิวเรียบ ลื่นเป็น
เมือกเล็กน้อย ขอบม้วน
งอลง บางแห่งบิดงอหรือ
เป็นร่องตื้น ๆ เนื้อกรอบ
คล้ายวุ้นแข็ง **ก้าน**รูปทรง
กระบอกกลวง สีเหลือง
อ่อน ยาว ๒-๕ ซม. เส้น

ผ่านศูนย์กลาง ๓-๕ มม. โคนโป่งพองเล็กน้อย ผิวลื่นเป็นเมือกเช่นเดียวกับหมวด และมีการเกิดละอองสปอร์บาง ๆ **สปอร์**รูปรีหรือรูปไข่ สีขาว ขนาด ๕-๖ x ๒๐-๒๒ ไมครอน. โคนงอเล็กน้อย เมื่อสปอร์แก่จะมีผนังกัน ๕-๗ แห่ง

เห็ดถั่วงอกมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ และภาคตะวันตก ขึ้นเป็นกลุ่มบนพื้นดินในป่าที่มีความชื้นสูง **กินได้**

พบทั่วโลก

ในต่างประเทศจัดแยกเห็ดถั่วงอกตามสีของเห็ดได้อีก ๒ ชนิด ชนิดหมวกสีเขียวเข้มคือ *L. viscosa* Fr. ชื่อสามัญ Green-Head Jelly Club และชนิดที่มีสีเขียวทั้งดอกเป็นชนิด *L. atrovirens* Pers. ซึ่งยังไม่พบในประเทศไทย.

เห็ดถั่วงอกเล็ก

ชื่อวิทยาศาสตร์

Russula densifolia (Secr.) Gill.

ชื่อพ้อง

Agaricus densifolius Secr.

วงศ์

Russulaceae

ชื่อสามัญ

Red and Black Russula

หมวกเห็ด สีขาวนวล เส้นผ่านศูนย์กลาง ๔-๖ ซม. กลางหมวก
เว้าตื้น ผิวเรียบและเหนียวเมื่อจับ แต่จะค่อย ๆ แห้งไป เนื้อบางสีขาว
ครีบลีสีขาวนวล บาง และแคบ ยึดติดกับก้านและเรียงชิดกัน **ก้าน** สีขาว
นวล ยาว ๑-๒ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๑.๓ ซม. ผิวเรียบ ภายใน
สีขาว สีดอกเห็ดจะค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลดำและสีดำ เมื่อฉีกขาด
หรือซ้าเนื้อในเห็ดจะเปลี่ยนสีได้เร็วขึ้น **สปอร์** คอนข้างกลม สีขาว ขนาด
๖ x ๗ ไมครอน. ผิวขรุขระมีลึนูนฐานกันเป็นร่างแหและมีติ่ง ๑ อัน

เห็ดถ่านเล็กมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ
และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวในป่าก่อ ป่าตองตึง และ
ป่าสน **กินได้** พบทั่วโลก

Roger Phillips (๑๙๘๓) จำแนกเห็ดถ่านเล็กออกเป็น ๔ ชนิด คือ
ชนิด *R. densifolia* Secr. เนื้อในเห็ดเมื่อซ้าจะค่อย ๆ
เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลดำหรือน้ำตาลแดง

ชนิด *R. adusta* Fr. เนื้อในเห็ดเปลี่ยนเป็นสีแดง
เรื่อ ๆ ก้านเป็นร่องตื้น ๆ

ชนิด *R. acrifolia* Romagn. เนื้อในเห็ดเปลี่ยนเป็น
สีแดงก่อน เมื่อฉีกขาดหรือซ้าแล้วจึงเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลและสีดำ

ชนิด *R. albonigra* Krombh. เนื้อในเห็ดเปลี่ยนเป็น
สีน้ำตาลหรือดำทันที.

เห็ดถ่านใหญ่

ชื่อวิทยาศาสตร์

Russula nigricans (Bull.) Fr.

ชื่อพ้อง

Agaricus nigricans Bull.

วงศ์

Russulaceae

ชื่ออื่น ๆ

เห็ดโกโก้ (เห่นือ)

ชื่อสามัญ

Blackening Russula

หมวกเห็ดรูปกระทะคว่ำ สีขาวหม่น เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕-๒๐ ซม. ผิวเรียบ กลางหมวกเว้าตื้น เนื้อหนา สีขาว **ครีบใหญ่** สีขาวนวล กว้าง ๐.๕-๑ ซม. ยึดติดกับก้าน เรียงห่างกันและมีครีบสั้นสลับ เมื่อดอกแก่โค้งงอขึ้น **ก้าน**สีขาว ยาว ๕-๖ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๕-๒ ซม. ผิวเรียบ ภายในสีขาว เมื่อดอกแก่ทั้งดอกเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลและดำ **สปอร์**ค่อนข้างกลม สีขาว ขนาด ๖ x ๗-๘ ไมครอน ผิวขรุขระมีสันนูน

सानกันเป็นร่างแหและมีติ่ง ๑ อัน

เห็ดถ่านใหญ่มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวบนพื้นดินในป่าดิบเขาและป่าเบญจพรรณ **กินได้** พบทั่วโลก.

เห็ดเทียนแดง

ชื่อวิทยาศาสตร์

Phallus rugolus (Fisch.) Kuntze

วงศ์

Phallaceae

ชื่อสามัญ

Stinkhorn

ดอกเห็ดเมื่อยังอ่อนมีเยื่อหุ้มรูปไข่สีขาว เมื่อเจริญขึ้นจะปริแตก เห็นก้านและฐานดอกรูประฆังสีแดง คงเหลือเยื่อหุ้มอยู่ที่โคน ฐานดอก กว้างประมาณ ๑.๕ ซม. สูง ๒-๓ ซม. ปลายเป็นแป้นกลม เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๕ มม. ผิวฐานดอกเป็นร่องตื้น ๆ ไม่สานกันแบบรวงผึ้ง มีน้ำเมือกสีน้ำตาลอมเขียวหนืดซึ่งส่งกลิ่นเหม็นไปไกลเป็นลือลือให้แมลง มาดูดกิน ทำให้สปอร์ที่อยู่ในน้ำเมือกติดแมลงไปขยายพันธุ์ยั้งที่อื่น ๆ **ก้านสีแดง**และค้อย ๆ จางลงจนเป็นสีขาวอมชมพูที่โคน ยาวประมาณ ๑๕ ซม. เป็นรูปพญาค้างคาวน้ำ ตรงกลางกลวงตลอดก้าน โคนก้าน เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๑.๕ ซม. และเรียวเล็กขึ้นไป ตอนบน เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๑ ซม. ยึดติดกับฐานดอก โคนมีเส้นใยหยาบ สีขาวคล้ายเส้นด้าย ๓-๔ เส้น ยึดติดกับดิน **สปอร์**รูปกลมรี ใส ไม่มีสี ขนาด ๒ x ๓.๕ ไมครอน. ผิวเรียบ

เห็ดเหียนแดงมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวบนพื้นดิน **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** ในต่างประเทศพบที่ ญี่ปุ่น.

เห็ดเทียนเหลือง

ชื่อวิทยาศาสตร์

Phallus rubicundus (Bosc) Fr.

วงศ์

Phallaceae

ชื่อสามัญ

Stinkhorn

ดอกเห็ดเมื่อ
ยังอ่อนมีเยื่อหุ้มรูปไข่
สีขาวปนน้ำตาลอ่อน
เมื่อเจริญขึ้นจะปริแตก
เห็นก้านและฐานดอก
รูปประฆังสีขาวคงเหลือ
เยื่อหุ้มอยู่ที่โคน ฐาน
ดอกกว้างประมาณ
๑.๕ ซม. สูง ๒-๓ ซม.
ปลายเป็นแป้นกลม
เส้นผ่านศูนย์กลาง

ประมาณ ๕ มม. ผิวฐานดอกย่นเป็นแอ่งเล็ก ๆ มีน้ำเมือกสีน้ำตาลอม
เขียวหนืดซึ่งส่งกลิ่นเหม็นไปไกลเป็นลือลือให้แมลงมาดูดกิน ทำให้สปอร์
ที่อยู่ในน้ำเมือกติดแมลงไปขยายพันธุ์ยังที่อื่น ๆ ก้านรูปทรงกระบอก
สีเหลืองอ่อน ยาวประมาณ ๑๕ ซม. ตอนบนเรียวเล็กน้อย เป็นรูปพญาคลัย
พองน้ำ ตรงกลางกลวงตลอดก้าน โคนมีเส้นใยหยาบสีขาวคล้ายเส้นด้าย
๑ เส้น ยึดติดกับดิน **สปอร์**รูปกลม สี ไม่มีสี ขนาด ๑.๕-๒.๕ x ๓.๕-๕
มคม. ผิวเรียบ

เห็ดเทียนเหลืองมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคกลาง ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวใกล้กัน ๒-๓ ดอกบนพื้นดิน **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** ในต่างประเทศพบในเขตร้อนและเขตอบอุ่น.

เห็ดนางเล็ด

ชื่อวิทยาศาสตร์

Lepiota phaeosticta Morgan

วงศ์

Agaricaceae

หมวกเห็นรูปกระทะคว่ำแล้วแบนราบ สีขาว เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๕.๕ ซม. กลางหมวกสีน้ำตาล มีปมขนเล็ก รอบ ๆ ปรกติเป็นเกล็ด สีเหลืองเล็ก ๆ ซึ่งกระจายหลุดหายไปบ้าง ขอบเป็นริ้วยาวเข้าไปประมาณ ครึ่งหนึ่งของหมวก **ครีบ**สีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นเหลืองอ่อน ไม่ยึดติดกับก้าน **ก้าน**รูปทรงกระบอก สีขาว ยาวประมาณ ๔.๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๕ มม. ผิวเรียบ มีแอนนูลัสอยู่ค่อนไปทางตอนบนของก้าน ขอบล่างของแอนนูลัสสีดำ เนื้อก้านบาง สีขาว ภายในกลวง **สปอร์**รูปไข่ ขนาด ๕-๗.๕ ไมครอน ผิวเรียบ ภายในมีแวคิวโอล ๑ อัน

เห็ดนางเล็ดมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่ม **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** ในต่างประเทศ พบแถบทะเลแคริบเบียน.

เห็ดน้ำแป้ง

ชื่อวิทยาศาสตร์
วงศ์

Russula alboareolata Hongo
Russulaceae

ดอกเห็ดรูปกรวยตื้น สีขาว เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕-๘ ซม. ผิวแตก เป็นเกล็ดสีเหลืองกระจายออกไปยังขอบ เมื่อบานเต็มที่เกล็ดเปลี่ยนเป็น สีขาวนวล ขอบม้วนงอลงเล็กน้อย มีรอยจิบยาว ๑-๑.๕ ซม. โดยรอบและ ฉีกขาด ทำให้ขอบจักคล้ายซี่ฟัน **ครีบ** เรียงห่างกัน ก้านยาว ๒-๖ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๕-๒ ซม. ผิวเรียบหรือเป็นเส้นนูนตามยาว **สปอร์** ค่อนข้างกลม สีขาว ขนาด ๕-๘ ไมครอน มีหนามละเอียดและมีสันนูน ลานกันเป็นร่างแห

เห็ดน้ำแฉะมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ
ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวในป่าก่อและป่าสน **กินได้** ในต่างประเทศพบที่ญี่ปุ่น.

เห็ดน้ำแฉะ

ชื่อวิทยาศาสตร์

Entonema splendens (Berk. et Curt.)

Lloyd

ชื่อพ้อง

Xylaria splendens Berk. et Curt.

วงศ์

Xylariaceae

ดอกเห็ดเป็นก้อนกลมหรือเบี้ยวไม่แน่นอน เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๔ ซม. เมื่อสดเนื้อนิ่มยืดหยุ่นเล็กน้อย แห้งแล้วแข็ง ผิวด้านนอกสีเหลืองแล้วเปลี่ยนเป็นเหลืองอมส้มและน้ำตาลแดง เปลือกหนา ๑-๒ มม. ในเปลือกมีตุ่มเล็ก ๆ รูปคนโทสีดำฝังเรียงแถวเดี่ยว ปลายบนโพล์เป็นตุ่มสีดำเล็ก ๆ บนผิว เมื่อแก่มีรูเปิดปล่อยสปอร์สีดำออกมา ภายในดอกเป็นเมือกคล้ายน้ำมูก **สปอร์**รูปรี ขนาด ๔-๖ x ๙-๑๐ ไมครอน. ผิวเรียบ

เห็ดน้ำมูกมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นบนขอนไม้เป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่ม ในป่าเบญจพรรณที่มีความชื้นสูง **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** ในต่างประเทศพบในเอเชียตอนใต้และในเขตร้อน.

เห็ดน้ำหมึก

ชื่อวิทยาศาสตร์

Coprinus cinereus (Schaeff. ex Fr.)

S.F. Gray

ชื่อพ้อง

Agaricus cinereus Schaeff. ex Fr.

วงศ์

Coprinaceae

ชื่ออื่น ๆ

เห็ดถั่วเหลือง, เห็ดน้ำหมึกรากแก้ว (กลาง)

เกิดในประเทศไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ๑๓๙

ศูนย์ความรู้ (ศกร.)

KNOWLEDGE CENTRE (KJ) CO

หมวกเห็ดรูประฆังหรือรูปกรวยคว่ำ สีเทา เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๓ ซม. กลางหมวกสีน้ำตาลอ่อน มีขนและเกล็ดสีเทาหรือสีน้ำตาลอ่อน หลุดง่าย ขอบเป็นริ้วและม้วนงอขึ้นเมื่อดอกแก่ **ครีบ**สีน้ำตาลดำ แคบ เรียงชิดติดกัน ไม่ยึดติดกับก้าน ต่อมาเปลี่ยนเป็นสีดำแล้วสลายเป็น หยดน้ำสีดำ **ก้าน**รูปทรงกระบอก สีขาว ยาว ๓-๑๒ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๕ มม. โคนก้านโป่งเล็กน้อยและมีรากยาว ตรงกลางก้าน กลวง ผิวมีขนบาง ๆ เนื้อในเห็ดบาง **สปอร์**รูปไข่หรือรูปรี สีน้ำตาลหม่น ขนาด ๕-๗ x ๙-๑๐ ไมครอน. ผิวเรียบ พงษ์หนา ปลายบนมีรูสำหรับงอก

เห็ดน้ำหมึกมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นตามกองปุ๋ยหมักหรือตามกองเปลือกถั่วที่มีความชื้นสูง **กินได้** พบทั่วโลก

ลักษณะเฉพาะของเห็ดชนิดนี้ที่แตกต่างจากเห็ดน้ำหมึกชนิดอื่น ๆ คือ มีรากยาวสีขาว.

เห็ดใบตองแห้ง

ชื่อวิทยาศาสตร์

Stereum ostrea (Blume et Nees ex Fr.) Fr.

ชื่อพ้อง

Stereum lobatum (Kunze) Fr.,

S. fascialum (Schw.) Fr., *S. versicolor*

วงศ์

Stereaceae

ดอกเห็ดรูปปลีหรือรูปพัด สีน้ำตาลแดง กว้าง ๒-๑๒ ซม. ยาว ๒-๑๖ ซม. หนาประมาณ ๑ มม. แห้งแล้วเหนียวคล้ายหนัง ผิวเป็นคลื่น วงกลมและมีขนเป็นปุยสั้น ๆ สีขาวนวล เมื่อเป็นดอกแก่ขนบริเวณที่เป็นร่องคลื่นและบริเวณใกล้ขอบหมวกจะหลุดหายไป ทำให้เห็นผิวเป็นลายวงกลมสีน้ำตาลแดงเป็นมันเงา สลับกับวงขนกระจายห่างออกไปยังขอบหมวก ขอบหมวกเป็นลอนเล็กน้อย ดอกแก่ขนเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอ่อน

อมเทาหรืออมเขียวหม่นเพราะมีตะไคร่น้ำขึ้นปะปน และผิวเป็นริ้วร่อง
รัศมีกระจายจากโคนไปยังขอบหมวก เนื้อในเห็ดบาง สีขาวนวล ด้านล่าง
ผิวเรียบ สีขาวนวลอมชมพูหรือน้ำตาลอ่อนอมชมพู **สปอร์**รูปไต ใส ไม่มี
สี ขนาด ๒-๓ x ๕.๕-๗.๕ ไมครอน. ผิวเรียบ

เห็ดใบตองแห้งมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวซ้อนกันเป็นกลุ่มใหญ่บนขอนไม้
บางดอกขอบเชื่อมติดกันกลายเป็นแผ่นใหญ่ยาวมองดูคล้ายใบตองแห้ง
โดยเฉพาะผิวด้านล่าง **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** พบในเขตร้อนทั่วโลก.

เห็ดประทัดจีน

ชื่อวิทยาศาสตร์

Hygrocybe cantharellus (Schw.) Murr.

ชื่อพ้อง

Hygrophorus cantharellus (Schw.) Fr.

วงศ์

Hygrophoraceae

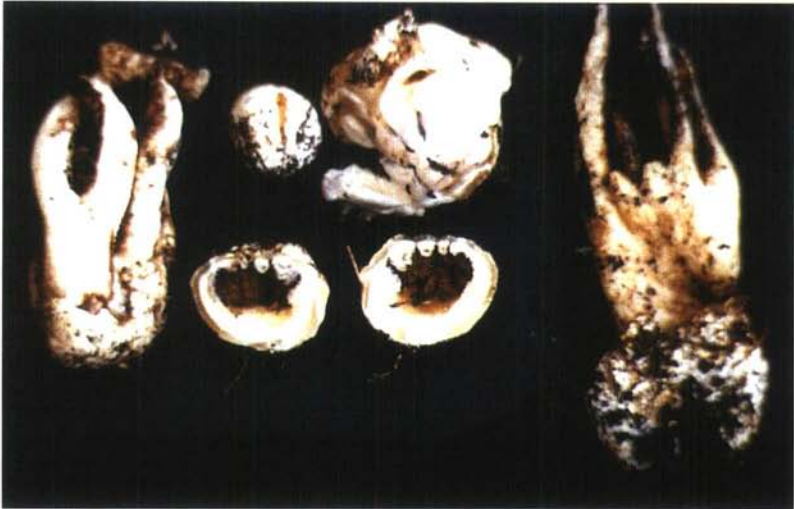
หมวกเห็ดสีแดงสด เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๔ มม. ผิวเรียบ **ครีบลี**เหลืองอ่อน เรียงห่างกันและยาวขนานลงไปยังก้าน **ก้าน**สีแดงสด ยาว ๒-๓ ซม. โคนสีเหลืองอ่อน ภายในสีแดง **สปอร์**สีขาว ขนาด ๕-๖ x ๑๑-๑๓ ไมครอน ผิวเรียบ

เห็ดประทัดจีนมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวกระจายเป็นกลุ่มใหญ่บนพื้นดินตามสนามหญ้า เป็นเห็ดประเภทสวยงาม **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** ในต่างประเทศพบแถบทะเลแคริบเบียน.

เห็ดปลาหมึก

ชื่อวิทยาศาสตร์
วงศ์

Aseroë archnoidea Fisch.
Clathraceae

ดอกเห็ดอ่อนรูปไข่ สีขาว ขนาด ๓-๔ x ๔-๕ ซม. เมื่อเจริญขึ้นจะปริแตกให้ดอกเห็ดออกมา ลักษณะเป็นก้านสีขาว ปลายบนพองเป็นโพรง ภายในมีน้ำเมือกสีเขียวม้วนซึ่งมีกลิ่นเหม็น สปอร์อยู่ในน้ำเมือกนี้ เมื่อเห็ดโตเต็มที่ส่วนที่พองจะปริแตกออกเป็นแฉกเหมือนหนวดปลาหมึก จำนวน ๔ แฉก ผิวด้านในของแต่ละแฉกฉาบด้วยน้ำเมือกส่งกลิ่นล่อแมลงให้มาดูดกิน **สปอร์**รูปรี ใส ไม่มีสี ขนาด ๒-๒.๕ x ๓-๔ ไมครอน ผิวเรียบ

เห็ดปลาหมึกมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือขึ้นเป็นดอกเดี่ยวอยู่เป็นกลุ่ม ๓-๔ ดอกบนพื้นดิน **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** ในต่างประเทศพบที่ญี่ปุ่น.

เห็ดปะการังชมพู

ชื่อวิทยาศาสตร์

Scytinopogon echinosporus Berk.
et Broome

วงศ์

Clavariaceae

ดอกเห็ดเป็นกลุ่ม เกิดจากหลายก้านรวมกัน เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๙ ซม. สูงประมาณ ๓.๗ ซม. ก้านรูปทรงกระบอก สีขาว ยาว ๑-๒ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๓ มม. ตอนบนแตกแขนงเป็นเส้นยาว ๆ สีขาว กว้าง ๐.๕-๒ มม. และแยกเป็น ๒ แฉก ซ้อนกัน ๒-๓ ชั้น ปลายแขนงสีชมพูอมม่วง ยอดสีม่วง เนื้อในเห็ดสีขาว ค่อนข้างเหนียว สปอร์รูปไข่ใส ไม่มีสี ขนาด ๒.๕-๕ x ๕-๗.๕ ไมครอน. ผิวขรุขระ

เห็ดปะการังชมพูมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทาง

ภาคเหนือ ขึ้นบนพื้นดินและโคนต้นไม้ในฤดูฝน **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้**
ในต่างประเทศพบที่มาเลเซียและสิงคโปร์.

เห็ดปะการังฟ้า

ชื่อวิทยาศาสตร์

Ramaria cyanocephala (Berk. et Curt.)

Corner

ชื่อพ้อง

Clavaria cyanocephala Berk. et Curt.

วงศ์

Clavariaceae

ดอกเห็ดเป็นพุ่ม สีนํ้าตาลอ่อนหรือนํ้าตาลแก่ เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๑๓ ซม. สูง ๕-๑๕ ซม. เมื่อช้ำจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอมม่วง **ก้าน** รูปทรงกระบอก ยาว ๑-๔ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕-๓ ซม. ตอนบนแตกแขนงเป็นเส้นกลมยาว ตั้งตรง และแยกเป็น ๒ แฉกซ้อนกันมากมาย จนเป็นพุ่ม ในแขนงที่เริ่มเกิดใหม่ปลายสีฟ้าหรือฟ้าอมเขียว โคนก้านสีขาวหรือขาวนวล เนื้อในเห็ดสีขาวนวล เปราะ หักง่าย **สปอร์** รูปคล้ายผลมะม่วง สีนํ้าตาลอ่อนอมเหลือง ขนาด ๕-๗.๕ x ๑๒-๑๕ ไมครอน ผิวมีหนามหยาบ รูปสามเหลี่ยมโดยรอบ หนามยาว ๑-๓ ไมครอน.

เห็ดปะการังฟ้ามี่เขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นบนพื้นดินที่มีความชื้นสูง เช่น ป่าไผ่ ในฤดูฝน **กินได้** ในต่างประเทศพบที่มาเลเซียและสิงคโปร์.

เห็ดปะการังส้มอมชมพู

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Ramaria formosa</i> (Fr.) Qu.l.
ชื่อพ้อง	<i>Clavaria formosa</i> Fr.
วงศ์	Clavariaceae
ชื่อสามัญ	Yellow Tipped Coral

ดอกเห็ดรูปปะการัง ตอนบนแตกแขนงมากมายเป็นพุ่มใหญ่ สีเหลืองส้มอมชมพู ปลายแขนงสีเหลืองอ่อน สูง ๗-๘ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๔ ซม. เมื่อซ้ำจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแดง เนื้อในเห็ดสีขาว **ก้านใหญ่** สีขาว ยาวประมาณ ๓ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๓ ซม. โคนสอ มีขนละเอียดสีขาว **สปอร์**รูปรี สีเหลืองทอง ขนาด ๔-๖ x ๔-๙ ไมครอน ผิวขรุขระ

เห็ดปะการังส้มอมชมพูมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยว ในป่าสนและป่าผลัดใบ **กินไม่ได้** พบทั่วโลก.

เห็ดปะการังหงอนไก่

ชื่อวิทยาศาสตร์

Clavulina cristata (Fr.) Schroet.

ชื่อพ้อง

Clavaria cristata Fr.

วงศ์

Clavariaceae

ชื่อสามัญ

Crested Coral, White Coral Fungus

ดอกเห็ดเป็นพุ่ม ยาว ๒.๕-๕ ซม. สีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นสีชาวมเหลือง ก้านยาว ๐.๕-๒ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๔ มม. แตกแขนงหลายชั้น ปลายแขนงแบนและแยกเป็นแขนงเล็ก ๆ หรือหักคล้ายหงอนไก่ สปอร์ค่อนข้างกลม สีขาว ขนาด ๖-๘ x ๗-๑๐ ไมครอน ผิวเรียบ

เห็ดปะการังหงอนไก่อมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นบนขอนไม้ในป่าสน **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** พบในเขตหนาวและเขตอบอุ่นทั่วโลก.

เห็ดปะการังเหลือง

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Ramaria flava</i> (Fr.) Qu.l.
ชื่อพ้อง	<i>Clavaria flava</i> Fr.
วงศ์	Clavariaceae
ชื่อสามัญ	Yellow Coral

ดอกเห็ดเป็นพุ่ม สีเหลืองกำมะถันแล้วเปลี่ยนเป็นเหลืองอมน้ำตาล สูง ๔-๑๒ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕-๑๐ ซม. ก้านยาว ๐.๕-๑ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๖ ซม. ปลายแตกเป็นแขนงมากมายจนเป็นพุ่มใหญ่ โคนสีขาว เมื่อแก่หรือฉีกขาดมีสีแดงอมน้ำตาล เนื้อในเห็ดสีขาว **สปอร์**รูปรี ขนาด ๔-๕ x ๙-๑๐ ไมครอน ผิวขรุขระ

เห็ดปะการังเหลืองมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นในป่าสน **กินได้** ในต่างประเทศพบแถบอากาศหนาวและอบอุ่น.

เห็ดปากนกแก้ว

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Hygrophorus conicus</i> (Scop. ex Fr.) Kummer
ชื่อพ้อง	<i>Hygrocybe conica</i> Scop. ex Fr.
วงศ์	Hygrophoraceae
ชื่อสามัญ	Witch's Hat

หมวกเห็ดรูปกรวยยอดแหลม สีแดง ส้ม หรือเหลืองอมเขียว เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๖ ซม. เมื่อช้ำเปลี่ยนเป็นสีดำ ผิวเรียบหรือเป็นเส้นนูนโดยรอบ หนืดเมื่ออากาศชื้น ครีบสีขาวหรือขาวนวล แล้วเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ชมพูอมเหลือง หรือส้มอมเขียวอ่อน เมื่อช้ำเปลี่ยนเป็นสีดำ ก้านสีเหลืองอมส้ม แดง หรือเหลืองอมเขียว ยาว ๒-๑๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕-๑.๕ ซม. โคนสีขาว เป็นเส้นขนยาวและบิดเป็นเกลียวเล็กน้อย เมื่อช้ำเปลี่ยนเป็นสีดำ ตรงก้านกลวง สปอร์รูปรี สีขาว ขนาด ๔-๗ x ๔-๑๔ ไมครอน ผิวเรียบ พนังบาง

เห็ดปากนกแก้วมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวกระจายหรือเป็นกลุ่ม **กินได้** พบทั่วโลก.

เห็ดปากหมู

ชื่อวิทยาศาสตร์

Bulgaria javanicum (Rehm) Le Gal.

ชื่อพ้อง

Sarcosoma javanicum Rehm

วงศ์

Helotiaceae

ดอกเห็ดรูปถ้วย เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๕ ซม. สูง ๒-๓ ซม. ผิวสีน้ำตาลอ่อน มีขนละเอียดสีน้ำตาล ปากถ้วยงอเข้าเล็กน้อย ภายในเต็มไปด้วยวุ้นเหลว ใส ไม่มีสี ก้านสั้นมากหรือไม่มีก้าน ผิวบนปิดทับด้วยชั้นของอับสปอร์ซึ่งเรียงเป็นแถวเดี่ยว มีสีเหลืองอมน้ำตาล อับสปอร์ขนาด ๑๙-๒๕ x ๕๔๐-๖๒๔ ไมครอน. ภายในอับสปอร์มี ๘ สปอร์ **สปอร์รูปรี** ขนาด ๑๔-๒๐ x ๓๔-๔๐ ไมครอน. ระหว่างอับสปอร์มีเส้นใยยาวประมาณ ๓๖๐ ไมครอน. แทรกอยู่ด้วย

เห็ดปากหมูมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวอยู่ใกล้กันเป็นกลุ่มใหญ่บนขอน

ไม้ผุ เกิดชุกชุมในฤดูฝนตามสวนผลไม้หรือป่าที่มีความชื้นสูง **กินได้** ในต่างประเทศพบที่ญี่ปุ่น.

เห็ดเปลือกไม้

ชื่อวิทยาศาสตร์

Stereum frustulalum (Pers.) Fr.

ชื่อพ้อง

Xyobolus frustulalum (Fr.) Karst. Fckl.

ชื่อสามัญ

False Turkey-tail

วงศ์

Stereaceae

ดอกเห็ดรูปปลีมี รูปพัดที่ตั้งสูงชันและห่อตัวคล้ายกาบซ้อนกัน เป็นกอใหญ่ หรือเป็นแผ่นหรือก้อนแนบติดกับขอนไม้ สีน้ำตาลแดง กว้าง ๒-๑๐ ซม. ยาว ๙-๒๕ ซม.หนา ๒-๓ มม. ผิวบนมีขนปุยสั้น

สีน้ำตาลอ่อนสลับน้ำตาลแก่และสีดำเป็นแถบวงกลมกระจายออกจากโคนไปยังขอบหมวก บางดอกมีสีเขียวหม่นปะปนเพราะมีตะไคร่น้ำขึ้นปกคลุมบาง ๆ เนื้อเหนียวคล้ายหนังเมื่อเก็บไว้นาน เนื้อในเห็นสีน้ำตาลอ่อน ผิวด้านล่างเรียบ สีน้ำตาลอ่อนอมเทาและเป็นแถบคลื่นวงกลมกระจายออกไปยังขอบหมวก ซึ่งเมื่อเก็บไว้นานจะปริเป็นเส้นโค้ง โดยเฉพาะแถบใกล้ฐานดอก **สปอร์**รูปยาวรี สี ไม่มีสี ขนาด ๓-๔ x ๓ มкм. ด้านหนึ่งแบน

เห็ดเปลือกไม้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวซ้อนกันหลายชั้นเป็นกลุ่มใหญ่ บางดอกขอบหมวกติดกันเป็นแผ่นยาว **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** พบในเขตร้อนทั่วโลก

เห็ดชนิดนี้ดูคล้ายเปลือกไม้ แต่เนื่องจากมีลายและบางดอกรูปคล้ายพัดในต่างประเทศจึงตั้งชื่อสามัญว่า False Turkey-tail.

เห็ดเปลือกหอยแครง

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Lentinellus cochleatus</i> (Pers. ex Fr.) Karst.
ชื่อพ้อง	<i>Lentinus cochleatus</i> Pers. ex Fr.
วงศ์	Polyporaceae
ชื่อสามัญ	Cockle-shell Lentinus

หมวกเห็ดรูปกรวยหรือแจกันปากบาน เมื่อเป็นดอกอ่อนสีน้ำตาลแดงและซีดจางลงเป็นสีขาวนวลเมื่อเป็นดอกแก่ เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๕ ซม. ผิวเรียบ ขอบม้วนงอลงและหยักเป็นคลื่น **ครีบ**สีขาวอมชมพู แล้วเปลี่ยนเป็นขาวนวล ขนานกันตามยาว สันจักฟันเลื่อยและฉีกขาดเป็นบางแห่งมองดูคล้ายเปลือกหอยแครง **ก้าน**สีน้ำตาลแดง โคนสีเข้มกว่า ยาว ๒-๑๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๓-๐.๙ ซม. ไม่อยู่กึ่งกลางดอก ส่วนมากจะกลวง เนื้อในเห็ดบาง เหนียว และยืดหยุ่น **สปอร์**ค่อนข้างกลม

สีขาว ใส ขนาด ๕-๖ ซม. ผิวมีหนาม

เห็ดเปลือกหอยแครงมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วประเทศ ขึ้นเป็นกลุ่มโคนติดกัน **กินได้** พบทั่วโลก.

เห็ดเป่าฮื้อ

ชื่อวิทยาศาสตร์

Pleurotus abalonus Han

วงศ์

Polyporaceae

ชื่อสามัญ

Abalone Mushroom

ชื่ออื่น ๆ

เห็ดโข่งทะเล

หมวกเห็ดรูปพัด สีน้ำตาลดำหรือสีเทาดำ เส้นผ่านศูนย์กลาง ๔-๑๒ ซม. เนื้อหนา กลางหมวกเว้าตื้น มีขนกำมะหยี่สีน้ำตาลดำบาง ๆ ซึ่งจะหลุดหายไปเมื่อดอกแก่ คงเหลืออยู่บ้างบริเวณกลางหมวกโดยรวมกันเหมือนเกล็ดเล็ก ๆ ขอบเรียบ สีน้ำตาลดำ เนื้อเห็ดสดสีขาว

เพราะหักง่าย แต่จะเหนียวเมื่อดอกแก่ **ครีบ** สีขาวนวล ขนานกันตามยาว มีหลายขนาดและบางอันเชื่อมติดกันบางตอน **ก้าน** สีเทาดำ ยาว ๔-๖ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๓ ซม. ไม่อยู่กึ่งกลางดอก ด้านหนึ่งอยู่ติดขอบหมวก ทำให้ดูเหมือนเป็นด้ามพัด โคนก้านสอบเล็ก มีขนละเอียดสีเทาอมน้ำตาลคล้ายกำมะหยี่บาง ๆ **สปอร์** รูปร่าง สีขาว ขนาด ๔.๕ x ๑๐-๑๓ ไมครอน. ผิวเรียบ ผนังบาง มีเซลล์หุ้ม ๒ ชั้น ชั้นในสีน้ำตาล รูปกระบอก ขนาด ๖-๑๐ x ๒๕-๓๕ ไมครอน. ผิวเรียบ ผนังหนา อยู่บนผิวหมวกและก้าน และชนิดรูปยาวรี ขนาด ๗-๘ x ๒๓-๓๕ ไมครอน. ผิวเรียบ ผนังบาง อยู่บนผิวและขอบครีบ ในสภาพอากาศชื้นและในอาหารร่วน เห็นชนิดนี้จะสร้างสปอร์อีกชนิดหนึ่งมีสีน้ำตาลดำ ขนาด ๕-๖ x ๑๔-๑๕ ไมครอน. ผิวเรียบ ผนังบาง เกิดเป็นกลุ่มมองดูคล้ายหยดน้ำหมึกบนปลายเส้นใยที่รวมกันเป็นมัด ๆ ซึ่งเรียกว่า **คอร์เมีย** (coremia)

เห็ดเป่าฮือเป็นเห็ดที่นำเข้ามาจากประเทศไต้หวันเพื่อเพาะเลี้ยงเป็นการค้า ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวโคนติดกัน ๓-๕ ดอก **กินได้** เมื่อนำมาหุงต้มเนื้อเห็ดจะยืดหยุ่นและสีคล้ายหอยโข่งทะเล.

เห็ดเพาะ

ชื่อวิทยาศาสตร์

Astraeus hygrometricus (Pers.) Morg.

ชื่อพ้อง

Geaster hygrometricus Pers.

วงศ์

Astraeaceae

ชื่ออื่น ๆ

เห็ดถอบ, เห็ดเพาะฝ้าย, เห็ดเหียง

ชื่อสามัญ

Barometer Earthstars

ดอกเห็ด เป็นก้อนกลม สีขาวหม่น ขนาด ๑.๕-๓.๕ ซม. เมื่อดอกบานเปลือกนอกแตกออกเป็นรูปดาว ๖-๘ แฉก เมื่อแห้งจะหุบเข้าเห็ดชนิดนี้จึงบานและหุบได้ขึ้นอยู่กับ

สภาพเปียกชื้นหรือแห้ง ภายในเป็นถุงกลมสีขาวหม่น ขนาด ๑.๓-๓.๔ ซม. ด้านบนแตกออกเป็นรูให้สปอร์ฟุ้งกระจายออกมา **สปอร์** รูปกลม สีน้ำตาล ขนาด ๗-๑๑ ไมครอน ผิวขรุขระ

เห็ดเพาะมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาคเว้นภาคใต้ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวกระจายเป็นกลุ่มใหญ่ในป่าสนและป่าเต็งรัง **กินได้** พบทั่วโลก.

เห็ดฝ่ามือ

ชื่อวิทยาศาสตร์

Thelephora palmata (Scop.) Fr.

ชื่อพ้อง

Clavaria palmata Scop.

วงศ์

Thelephoraceae

ชื่อสามัญ

Palm Thelephore

ดอกเห็ดเป็นแผ่นแบนคล้ายฝ่ามือและปลายแตกเป็นหลายแขนงคล้ายนิ้วมือ สีม่วงอมน้ำตาล สูง ๒-๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๕ มม. เนื้อเหนียว มีกลิ่นฉุนคล้ายกระเทียม **สปอร์**รูปเหลี่ยม สีน้ำตาลแดง ขนาด ๗-๘ x ๘-๑๑ ไมครอน มีหนาม

เห็ดฝ่ามือมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นบนพื้นดินในป่าสน **กินได้** ในต่างประเทศพบแถบอากาศหนาวและอบอุ่น.

เห็ดพายทอ

ชื่อวิทยาศาสตร์
วงศ์

Guepinia spathuaria Fr.
Dacrymycetaceae

ดอกเห็ดรูปร่างคล้ายใบพาย ปลายมนหรือหยักเป็นคลื่นเล็กน้อย กว้าง ๐.๕-๑ ซม. สีเหลืองเข้มหรือเหลืองทอง เนื้อแข็งและใสเหมือนวุ้น **ก้าน**สีน้ำตาลอ่อนอมเหลืองหรือสีส้ม รูปทรงกระบอก ยาว ๐.๕-๑ ซม. **สปอร์**รูปรี ใส ไม่มีสี ขนาด ๓-๔ x ๗.๑๐ ไมครอน ผิวเรียบ พนังบาง

เห็ดพายทอมีขนาดเล็กมาก สีสวยสะดุดตา ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มใหญ่อยู่ชิดกันบนขอนไม้ในฤดูฝน มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ในต่างประเทศพบที่ญี่ปุ่น **กินได้** แต่ไม่นิยมเนื่องจากมีขนาดเล็ก.

เห็ดฟองหมูใหญ่

ชื่อวิทยาศาสตร์

Russula foetens Fr.

วงศ์

Russulaceae

ชื่อสามัญ

Fetid Russula

หมวกเห็ดรูปกลม สีน้ำตาลอมเหลือง เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕-๑๐ ซม. เมื่อบานค่อย ๆ กางออกทำให้กลางหมวกเว้าตื้น เนื้อหมวกหนา ผิวเป็นเมือกเมื่อเปียกน้ำ ขอบเป็นริ้วโดยรอบ **ครีบ**สีขาวนวล ยึดติดกับ ก้านและเรียงห่างกัน **ก้าน**รูปทรงกระบอก สีขาวนวลหรือน้ำตาลอ่อน อมเหลือง ยาว ๔-๘ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๒.๕ ซม. ผิวเรียบ เนื้อใน เห็ดสีขาว บางส่วนเป็นโพรงเล็ก ๆ **สปอร์**รูปกลม สีขาว ขนาด ๗-๙ x ๘-๑๐ ไมครอน. ผิวขรุขระและเป็นสันนูนสานกันเป็นร่างแห

เห็ดฟองหมูใหญ่มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาค

เห็ดนี้ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวในป่าสนและป่าเบญจพรรณ **มีกลิ่นเหม็นหืน เป็น**
เห็ดมีพิษ แต่ทำให้สุกแล้วกินได้ รสขมเล็กน้อย พบทั่วโลก.

เห็ดเพ็ก

ชื่อวิทยาศาสตร์

Lentinus strigosus (Schw.) Fr.

ชื่อพ้อง

Agaricus strigosus Schw.

วงศ์

Polyporaceae

ชื่ออื่น ๆ

เห็ดไผ่ (กลาง); เห็ดหูกวาง (ใต้)

ชื่อสามัญ

Ruddy Panus

ดอกเห็ดอ่อนสีน้ำตาลอ่อนอมม่วงแดงแล้วเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอ่อนหรือขาวนวล **หมวกเห็ด** เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๕-๕ ซม. รูปกรวยตันหรือรูปพัดเพราะการเจริญของหมวกไม่เท่ากัน ส่วนมากด้านหนึ่งจะเล็กกว่าอีกด้านหนึ่ง ขอบมีขนละเอียดหนาแน่น **ครีบ** สีขาวนวล ขนานกันตามยาว และมีความยาว ๔ ขนาด ล้นจักฟันเลื่อยเล็ก ๆ ก้านยาว ๐.๕-๓ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒.๕-๔ มม. ส่วนมากก้านไม่อยู่กึ่งกลางดอกจะเยื้องไปข้างใดข้างหนึ่ง มีขนละเอียดสีเหมือนหมวก เนื้อเห็ดเหนียวเล็กน้อย **สปอร์** ค่อนข้างกลมหรือรี สี ไม่มีสี ขนาด ๒ x ๔.๕ ไมครอน. ที่ปลายข้างหนึ่งของสปอร์มีติ่งเล็ก ๆ ในครีบบีชีสทีเดีย ๒ ชนิด ชนิดที่อยู่ตามขอบครีบบีชีสขนาด ๔-๖ x ๑๔-๒๓ ไมครอน. อีกชนิดหนึ่งเจริญแทรกอยู่ตามชั้นของเซลล์สร้างสปอร์รูปยาวรีหรือรูปคนโท ขนาด ๕-๗ x ๒๔-๔๕ ไมครอน. ชีสทีเดียชนิดนี้มีผนังหนาและมักมีเส้นใยสั้น ๆ เรียงล้อมรอบเป็นกลุ่มเล็ก ๆ รูปสามเหลี่ยม

เห็ดเพ็ชร์มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นกระจัดกระจายหรือเป็นกลุ่มบนลำไม้ไผ่แห้งและตามกอหญ้าเพ็ชร์ที่ตายแล้ว **กินได้** พบทั่วโลก.

เห็ดฟาง

ชื่อวิทยาศาสตร์

Volvariella volvacea (Bull. ex Fr.) Sing.

ชื่อพ้อง

Agaricus volvaceus Bull. ex Fr.

วงศ์

Pluteaceae

ชื่ออื่น ๆ

เห็ดบัว

ชื่อสามัญ

Padi-straw Mushroom, Straw Mushroom

ดอกเห็ดอ่อนรูปไข่หรือรูปสามเหลี่ยมมุมป้าน เมื่อเจริญขึ้นจะปริแตกคงเหลือเปลือกหุ้มรูปถ้วยอยู่ที่โคน ผิวนอกของเปลือกหุ้มส่วนมากจะเปลี่ยนเป็นสีขาวหม่นหรือสีเนื้อ **หมวกเห็ด**รูปไข่ เมื่อบานเต็มที่เส้นผ่าน

ศูนย์กลาง ๔-๑๐ ซม. กลางหมวกมีขนละเอียดสีน้ำตาลดำหรือน้ำตาลแดง ครีบลีสีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นสีชมพูอ่อน ไม่ยึดติดกับก้าน สันยาวไม่เท่ากัน **ก้าน**ยาว ๔-๑๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕-๑ ซม. ผิวสีขาวนวลมีขนสีขาว เนื้อเป็นเส้นหยาบสีขาวรวมกันแน่น ตรงกลางก้านกลวง **สปอร์**รูปรี สีชมพู ขนาด ๕-๖ x ๗-๙ มคม. ผิวเรียบ

เห็ดฟางมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นข้างกองฟางเป็นกลุ่ม ๒-๖ ดอก **กินได้** ปัจจุบันเป็นเห็ดที่นำมาเพาะเลี้ยงเป็นอุตสาหกรรมในประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ในทวีปเอเชีย.

เห็ดฟางหลอ

ชื่อวิทยาศาสตร์

Pluteus spinulosus Murr.

วงศ์

Pluteaceae

หมวกเห็ดรูปกระทะคว่ำ สีน้ำตาลอ่อนปนเทา เส้นผ่านศูนย์กลาง ๔-๘ ซม. กลางหมวกนูนเล็กน้อย มีขนละเอียด ขอบเป็นริ้วสัน ๆ ผิวหนืดมือเล็กน้อยเมื่อเปียกน้ำ เนื้อหมวกบาง **ครีบลี**สีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นชมพู ไม่ติดก้าน **ก้าน**รูปทรงกระบอก สีขาวนวล ยาว ๓-๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕-๖ มม. โคนใหญ่เล็กน้อย ผิวเรียบ เป็นมัน **สปอร์**รูปกลมหรือรูปไข่แกมรี ขนาด ๕-๕.๕ มคม. ผิวเรียบ ผนังหนา บนครีบลีมีซิสทีเดียรูปใบหอก ผนังหนา ๒-๓ มคม. ผิวเรียบ ปลายบนแตกเป็นหนามทางด้านข้าง ข้างละ ๑-๓ อัน ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษที่แยกเห็ดชนิดนี้ออกจากเห็ดชนิดอื่น ๆ ในสกุลเดียวกัน

เห็ดฟางหลงมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค
ขึ้นบนเศษไม้ผุหรือบนกองขี้เลื่อยที่ผุเปื่อย **กินได้** แต่ไม่เป็นที่นิยมและ
ไม่ค่อยรู้จักกัน ในต่างประเทศพบที่หมู่เกาะฮอนดูรัสและเลสเซอร์
แอนทิลเลส

เห็ดชนิดนี้รูปร่างคล้ายเห็ดฟาง แตกต่างกันไปไม่มีเยื่อหุ้มดอกเห็ด
และเนื้อบางกว่า.

เห็ดฟานน้ำตาลแดง

ชื่อวิทยาศาสตร์

Lactarius volemus (Fr.) Fr.

ชื่อพ้อง

L. volemus Fr.

วงศ์

Russulaceae

ชื่อสามัญ

Voluminous-latex Milky Mushroom

หมวกเห็ดสีน้ำตาลอมเหลืองหรือน้ำตาลแดงอมส้ม เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕-๑๐ ซม. กลางหมวกเว้าตื้น แห้งและมีขนคล้ายกำมะหยี่ ขอบมนงอลงเล็กน้อย **ครีบ**สีขาวหรือขาวนวล บางแคบ เรียงชิดกันและยึดติดกับก้าน **ก้าน**รูปทรงกระบอก สีน้ำตาลอมเหลืองหรืออมส้ม ยาว ๓-๑๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๒ ซม. บางดอกโคนเรียวกว้างกว่าตอนบนเล็กน้อย มีขนละเอียดคล้ายกำมะหยี่เช่นเดียวกับหมวก เนื้อในเห็ดสีขาวนวล เมื่อฉีกขาดหรือซ้ำจะมียางสีขาวคล้ายน้ำนมออกมา และค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแห้งแล้วหายไป เนื้อที่เป็นแผลจะเปลี่ยนเป็น

สีน้ำตาลด้วย **สปอร์**ค่อนข้างกลม สีขาว ขนาด ๙ x ๑๐ ไมครอน. ผิวขรุขระ มีลึนูนเชื่อมเป็นร่างแหรอบสปอร์และมีติ่ง ๑ อัน

เห็ดฟานน้ำตาลแดงมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวในป่าไม้ก่อและป่าสน **กินได้ รสดี** พบทั่วโลก.

เห็ดฟานเหลืองทอง

ชื่อวิทยาศาสตร์

Lactarius hygrophoroides Berk. et Curt.

วงศ์

Russulaceae

ชื่อสามัญ

Golden Lactarius Mushroom,

Hygrophorus Milky Mushroom

หมวกเห็ดสีเหลืองทองอมน้ำตาลหรือน้ำตาลอมส้ม เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๑๐ ซม. กลางหมวกเว้าตื้น ผิวเรียบ ขอบงอลงเล็กน้อย เนื้อสีขาวหรือขาวอมเหลือง **ครีบ**สีขาวอมเหลืองอ่อน หนา เรียงห่างกัน

ยึดติดกับก้านและมีครีบสั้นเรียงสลับครีวยาวเห็นได้ชัดเจน ก้านยาว ๒-๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๓ ซม. โคนเรียวเล็กกว่าตอนบนเล็กน้อย ผิวเรียบ สีเดียวกับหมวก เนื้อในเห็ดสีขาว เห็ดชนิดนี้มียางสีขาวแห้งแล้ว ไม่เปลี่ยนสี เมื่อฉีกขาดหรือชำเนื้อเห็ดไม่เปลี่ยนสี ซึ่งพิดกับเห็ดฟานชนิดอื่น **สปอร์**สีขาว รูปไข่ ขนาด ๖-๗ x ๔-๑๐ ไมครอน. ผิวขรุขระ มีสันนูนสานกันเป็นร่างแหและมีตั้งอยู่ ๑ อัน

เห็ดฟานเหลืองทองมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวในป่าก่อและป่าสน **กินได้** พบทั่วโลก.

เห็ดมันปูใหญ่

ชื่อวิทยาศาสตร์

Cantharellus cibarius Fr.

วงศ์

Cantharellaceae

ชื่ออื่น ๆ

เห็ดขมิ้น (เหedio, ตะวันออกเฉียงเหนือ)

ชื่อสามัญ

Chanterelle

ดอกเห็ดรูปคล้าย

ปากแตร สีเหลืองเข้ม

หรือส้มอมเหลือง

เส้นผ่านศูนย์กลาง

กลาง ๓-๕ ซม.

ตรงกลางเว้า

ตีน ผิวด้านบน

เรียบ ขอบหยักเป็น

คลื่นและมันงอลง ด้านล่างเป็นสันหนานูนเรียงกระจายห่าง ๆ ปลายแยกเป็นแฉกรูปสามเหลี่ยมไปจดขอบ โคนเรียวกเล็กลงไปเชื่อมติดกับก้าน มองดูคล้ายครีบน้ำองุ่น สีเหลืองอ่อน ก้านสีเหลืองอ่อน ยาว ๒-๔ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๒.๕ ซม. ผิวเรียบ เนื้อสีเดียวกัน **สปอร์**รูปกลมรี สีขาวนวล ขนาด ๕ x ๗ ไมครอน. ผิวเรียบ

เห็ดมันปูใหญ่มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มบนพื้นดินในป่าดิบเขาและป่าเบญจพรรณ **กินได้ มีกลิ่นรสดี** เป็นที่นิยมในต่างประเทศมาก พบทั่วโลก.

เห็ดมันอึ่ง

ชื่อวิทยาศาสตร์
วงศ์

Polyporus squamosus Fr.
Polyporaceae

หมวกเห็ดรูปกรวย สีน้ำตาลอ่อนอมเทา เส้นผ่านศูนย์กลาง ๘-๑๐ ซม. มีขนสีน้ำตาลอมเทาซึ่งรวมกันเป็นเกล็ดรูปสามเหลี่ยมแนบติดผิวหมวก เกล็ดเรียงกระจายเป็นวงกลมจากกลางหมวกไปยังขอบ ด้านล่างของหมวกมีรูกลมเล็ก ๆ สีขาวนวล ผนังรูหนาและเชื่อมติดเป็นเนื้อเดียวกันลงไปจนถึงก้าน **ก้าน**รูปทรงกระบอก สีน้ำตาลเข้ม ยาว ๒-๒.๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๑.๕ ซม. อยู่กึ่งกลางหมวกหรือเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง ส่วนมากโค้งงอเล็กน้อย ผิวเรียบเนื้อประสานกันแน่น เหนียว สีขาว **สปอร์**รูปรี สีขาว ขนาด ๓.๕-๔.๕ x ๙.๕-๑๑ ไมครอน ผิวเรียบ

เห็ดมันอึ่งมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นบนขอนไม้ เมื่อเกิดใหม่ ๆ เนื้อเห็ดนุ่ม เก็บไว้จะแห้งเหนียวและแข็ง **นิยมกินเมื่อยังอ่อนอยู่** พบทั่วโลก.

เห็ดเม่นน้อย

ชื่อวิทยาศาสตร์

Dentinum repandum (Fr.) S.F. Gray

ชื่อพ้อง

Hydnum repandum Fr.

วงศ์

Hydnaceae

ชื่อสามัญ

Sweet Tooth, Wood Hedgehog,
Wood Urchin

หมวดเห็ดรูปกระดะคว่ำ สีเหลืองอ่อนหรือขาวนวลอมชมพู เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๕-๑๐ ซม. ผิวเรียบ กลางหมวกเว้าตื้น ขอบมันงอลงและเป็นคลื่น เนื้อสีขาวหนา ๑-๒ ซม. ด้านล่างมีหนาม ยาว ๓-๔ มม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๒ มม. ปลายเรียวเล็ก สีขาวนวล ยาวไม่เท่ากัน และเรียวลงมาถึงตอนบนของก้าน **ก้าน**สีขาวหรือขาวอมเหลืองอ่อน ยาว ๓-๑๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๓ ซม. ส่วนมากไม่อยู่

กึ่งกลางดอก ผิวเรียบ เมื่อฉีกขาดหรือข้่าผิวจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอ่อน
อมเหลือง **สปอร์**ค่อนข้างกลม สีขาว ขนาด ๖-๗ x ๗-๘ ไมคร. ผิวเรียบ
เห็นเม่นน้อยมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ
ขึ้นในป่าดิบแล้ง **กินได้** พบทั่วโลก.

เห็ดยวงขนุน

ชื่อวิทยาศาสตร์

Leucocoprinus birnbaumii (Corda) Sing.

ชื่อพ้อง

Agaricus birnbaumii Corda

วงศ์

Agaricaceae

ชื่อสามัญ

Lemon Yellow Lepiota

ดอกเห็ดอ่อนรูปคล้ายยวงขนุน **หมวกเห็ด**รูปไข่แล้วกางออกเป็นรูประฆังและแบนลง สีเหลืองอมเขียวอ่อน เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒.๕-๕ ซม. กลางหมวกนูน ผิวมีเกล็ดเป็นผกคล้ายแบ่งสีเหลืองอมน้ำตาลอ่อนกระจายไปยังขอบหมวก ขอบเป็นริ้วโดยรอบ เนื้อหมวกบาง **ครีบ**สีเหลืองอ่อน แฉกและเรียงชิดกัน ไม่ยึดติดกับก้าน **ก้าน**สีเหลืองอมเขียวอ่อน ยาว ๕-๗ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๕ มม. โคนก้านใหญ่เป็นรูปคนโท ผิวมีเกล็ดเป็นผกคล้ายแบ่งสีเหลือง บนก้านมีแอนนูลัสสีเหลืองอ่อนเป็นแผ่นบาง ฉีกขาดและหลุดได้ง่าย **สปอร์**รูปรี สีขาว ขนาด ๕-๘ x ๗-๑๐ มคม. ปลายบนตัดเป็นเส้นตรง ผิวเรียบ ผ่องหนา

เห็ดยวงขนุนมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวอยู่เป็นกลุ่มชิดติดกันบนพื้นดิน กองปุ๋ยหมัก และสนามหญ้า **เป็นเห็ดมีพิษ** พบทั่วโลก.

เห็ดยวง

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Macrolepiota gracilentata</i> (Krombh.) Moser
ชื่อพ้อง	<i>Lepiota gracilentata</i> Krombh.
วงศ์	Agaricaceae
ชื่ออื่น ๆ	เห็ดคนกยุง

หมวกเห็ดอ่อนรูปไข่ ต่อมาจะบานเป็นรูปร่ม สีขาว เส้นผ่านศูนย์กลาง ๘-๑๖ ซม. ตรงกลางสีน้ำตาลและมีเกล็ดละเอียดเป็นจุดสีน้ำตาลเรียงเป็นเส้นรัศมีกระจายห่างออกไปที่ขอบหมวก **ครีบ**สีขาว

ด้านในไม่ยึดติดกับก้าน **ก้าน**รูปทรงกระบอก สีน้ำตาลอ่อน กว้าง ๐.๔-๑.๕ ซม. ยาว ๒๐-๓๐ ซม. โคนก้านใหญ่เป็นกระเปาะเล็กน้อย ผิวปริแตกเป็นเกล็ดละเอียดติดอยู่ เมื่อดอกแก่ก้านจะกลวงเล็กน้อย ที่ก้านใต้หมวกมีแอนนูลัสหนาสีขาว เมื่อดอกโตเต็มที่แอนนูลัสจะหลุดเป็นปลอก เนื้อในเห็ดสีขาว ตัดแล้วมีสีแดงเรื่อ ๆ **สปอร์**รูปรี สีขาว ขนาด ๙-๑๐ x ๑๐-๑๔ ไมครอน. ผิวเรียบ พนังหนา ปลายบนมีรูเปิด ๑ รู

เห็ดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือและภาคใต้ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวอยู่เป็นกลุ่มใกล้กันตามทุ่งหญ้า **กินได้** ในต่างประเทศพบที่หมู่เกาะแถบอเมริกากลาง

เห็ดนี้คล้ายเห็ดกระโดงมาก ต่างกันที่เห็ดกระโดงสีเข้มและเกล็ดใหญ่กว่า.

เห็ดรวงผึ้ง

ชื่อวิทยาศาสตร์

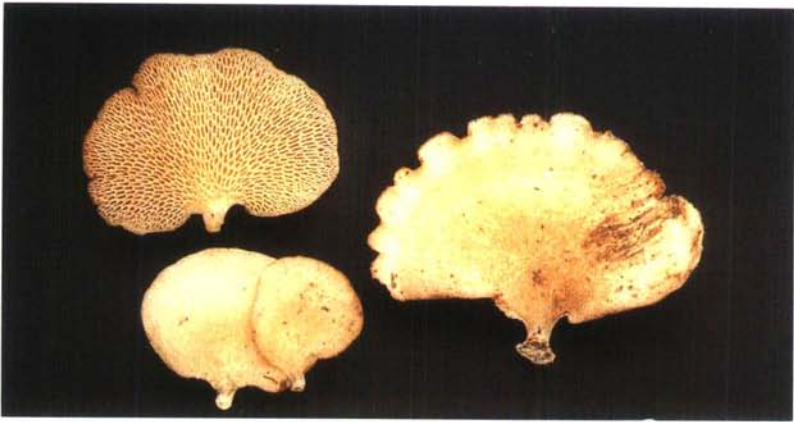
Favolus brasiliensis (Fr.) Fr.

ชื่อพ้อง

Daedalea brasiliensis Fr.

วงศ์

Polyporaceae

ดอกเห็ดรูปพัด สีขาวนวล กว้าง ๓-๑๐ ซม. ยาว ๓-๖ ซม. มีขนละเอียดคล้ายเกล็ดกระจายห่างออกไปยังขอบหมวก ขอบหมวกบางดอกมีรอยหยักเป็นคลื่น ด้านล่างสีขาวนวลเป็นรูปหกเหลี่ยมหรือสี่เหลี่ยมติดกันคล้ายรวงผึ้ง ขอบปากกรูเว้า **สปอร์**รูปรี สีขาว ขนาด ๒-๓ ไมครอน ผิวเรียบ ผนังบาง

เห็ดรวงผึ้งขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มชิดกันตามขอนไม้ ดอกเห็ดแห้งแล้วเหนียวและแข็ง มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ในต่างประเทศพบในเขตร้อน **กินได้** แต่ไม่นิยมเพราะเหนียว.

เห็ดรังนกกระจิบ

ชื่อวิทยาศาสตร์
วงศ์

Cyathus olla (Batsch.) Pers.
Nidulariaceae

ดอกเห็ดรูปถ้วย คล้ายรังนก สีน้ำตาลอมเหลือง เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๔-๑.๕ ซม. สูง ๐.๔-๑ ซม. ปากมีผนังสีขาวปิดซึ่งฉีกขาดหายไปเมื่อดอกแก่หรือบานเต็มที่ ผิวมีขนสีน้ำตาลอมเหลือง ส่วนมากปลายขนจะรวมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ต่อมาจะหลุดหายไป ผนังด้านในสีเหลืองอมเทาหรือเทาเงิน ภายในถ้วยมีอับสปอร์สีเทาเงิน รูปกลม แบน ผิวเป็นมัน ขนาด ๓-๔ มม. ซึ่งมีอยู่ประมาณ ๑๐ อัน **สปอร์**รูปไข่ สีขาว ขนาด ๖-๘ x ๑๐-๑๒ ไมครอน ผิวเรียบ ผนังบาง

เห็ดรังนกกระจิบมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นบนเปลือกไม้ที่ผุเปื่อยอยู่บนพื้นดิน **มีขนาดเล็กมาก ไม่เหมาะที่จะใช้เป็นอาหาร** พบทั่วโลก.

เห็ดรังนกนางแอ่น

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Cyathus rugispermus</i> (Schw.) De Toni
วงศ์	Nidulariaceae
ชื่อสามัญ	Bird Nest's Fungi

ดอกเห็ดรูปร่างคล้ายกันสอปลเล็กน้อย สีน้ำตาลอ่อนอมเทา สูงประมาณ ๕ มม. ปากกว้าง ๖-๗ มม. ด้านในสีเทาอมน้ำตาลอ่อน เรียบและเป็นมัน ผิวนอกมีขนสีเทาอมน้ำตาลรวมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ภายในถ้วยมีอับสปอร์รูปไข่แบน สีเทาอ่อน ขนาด ๑.๖-๒ มม. ผิวเรียบเป็นมัน ยึดติดกับกันด้วยด้วยเส้นคล้ายเส้นด้าย **สปอร์**รูปไข่ ขนาด ๑๐-๑๒ x ๑๔-๑๕ ไมครอน. ผิวเรียบ ผนังหนา

เห็ดรังนกนางแอ่นมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวอยู่รวมกันเป็นกลุ่มใหญ่บนพื้นดินที่มีใบไม้ผุ **กินได้แต่ไม่นิยม** เนื่องจากมีขนาดเล็กมาก ในต่างประเทศพบในทวีปอเมริกา.

เห็ดรังมับ

ชื่อวิทยาศาสตร์

Hexagonia apiaria (Pers.) Fr.

ชื่อพ้อง

Polyporus apiarius Pers.

วงศ์

Polyporaceae

หมวกเห็ดรูปพัด สีน้ำตาลแดงหรือน้ำตาลเข้ม แล้วเปลี่ยนเป็นน้ำตาลดำ ขนาด ๑-๒.๕ x ๓.๕-๔ x ๖-๑๐ ซม. ผิวมีขนเป็นเส้นหยาบ ปลายแตกแขนงและตั้งตรง สีดำหรือน้ำตาลดำ ยาวประมาณ ๖ มม. เรียงเป็นลายวงกลมกระจายซ้อนกันออกไปยังขอบหมวก ด้านล่างมีรูกว้างรูปหกเหลี่ยม สีน้ำตาลอมเหลือง ปากรูกว้าง ๒-๕ มม. ยาว ๐.๕-๑ ซม. มี ๒-๔ รู ต่อ ๑ มม. เนื้อในเห็ดเป็นเส้นหยาบ สีน้ำตาลแดง **สปอร์**รูปทรงกระบอก ใส ไม่มีสี ขนาด ๔.๕-๖ x ๑๑-๑๕ ไมครอน. ผิวเรียบ

เห็ดรังมับมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวกระจายอยู่บนขอนไม้ในป่าเบญจพรรณ **กินไม่ได้** ในต่างประเทศพบในทวีปเอเชียตอนใต้ ออสเตรเลีย และหมู่เกาะแปซิฟิก.

เห็ดร่างแห

ชื่อเห็ดหลายชนิดในสกุล *Dictyophora* วงศ์ Phallaceae

ชื่ออื่น ๆ	เห็ดเหี่ยวงู
ชื่อสามัญ	Dancing Mushroom, Netted Stinkhorn, Stinkhorn

ดอกเห็ดเมื่อยังอ่อนมีเปลือกหุ้มรูปไข่สีขาว ขาวอมชมพู หรือม่วงอ่อน เมื่อเจริญขึ้นจะปริแตกเห็นก้านและฐานดอกรูปประซัง สีขาวคงเหลือเปลือกหุ้มอยู่ที่โคน ฐานดอกกว้าง ๓-๔ ซม. สูง ๒-๓ ซม. ปลายเป็นแบนกลม เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๑ ซม. ผิวฐานดอกแบ่งเป็นห้อง ๆ คล้ายรวงผึ้ง ภายในมีน้ำเมือกสีน้ำตาลอมเขียวหนืด รสหวานและมีกลิ่นเหม็นรุนแรง ซึ่งส่งกลิ่นไปได้ไกลเป็นสื่อล่อให้แมลงมาตูดกิน ทำให้สปอร์ที่เกิดในน้ำเมือกติดแมลงไปขยายพันธุ์ยุงที่อื่น ๆ ได้ฐานดอกมีเยื่อบาง ๆ คล้ายร่างแหแขวนทางห้อยลงมาคล้ายลุ่มรอบก้านดอก มีความยาวแตกต่างกันตามชนิด ร่างแหนี้เมื่อถูกลมพัดจะแกว่งไกวไปมามองดูคล้ายเต้นระบำ ก้านสีขาว เนื้อเป็นรูปพุ่มคล้ายฟองน้ำ ยาว ๑๐-๑๕ ซม. ปลายเรียวเล็กกว่าโคนเล็กน้อย ภายในก้านกลวง ด้านล่างของเปลือกหุ้มมีเส้นใยหยาบสีขาวคล้ายเส้นด้าย ๑-๓ เส้น ยึดติดกับดิน **สปอร์** ค่อนข้างกลม สี ไม่มีสี ขนาด ๑.๕-๒ x ๒-๓ ไมครอน. ผนังเรียบ

เห็ดร่างแหที่สำรวจพบในประเทศไทยมีอยู่ ๔ ชนิด คือ

ชนิด

Dictyophora duplicata (Bosch.) Fisch.

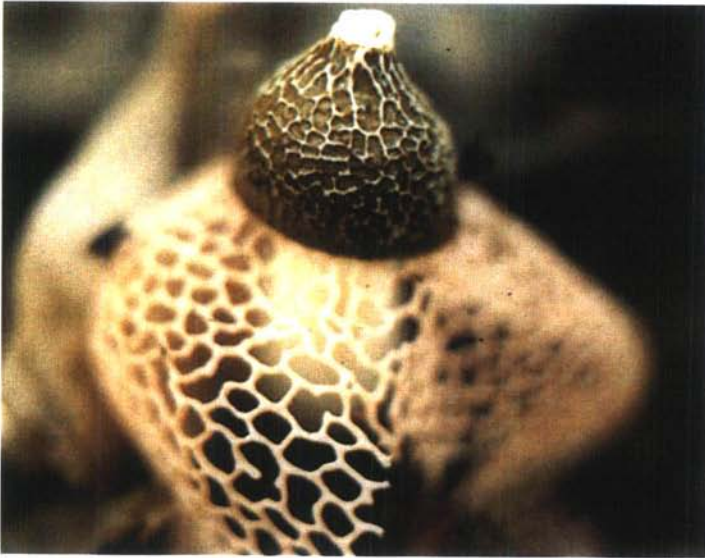
เห็นร่างแหชนิดนี้มีร่างแหสีขาว ยาวประมาณหนึ่งในสามของ
ก้านดอก

ชนิด

D. indusiata (Pers.) Fisch.

เห็นร่างแหชนิดนี้มีร่างแหสีขาว ยาวประมาณสามในสี่ของ
ก้านดอก มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ในประเทศจีน
ผลิตเป็นการค้า โดยตัดฐานดอกและเยื่อหุ้มดอกออก แล้วตากแห้งใช้เป็น
อาหาร เรียกว่า เยื่อไผ่

นอกจากนี้ยังพบชนิดที่มีรังแหสีชมพูอีกด้วย ทั้งนี้ ดร. Dring ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับสีของเห็ดรังแหชนิดนี้ไว้ว่าหลายประเทศให้ชื่อต่างกัน เช่น *D. braunii*, *D. multicolor*, *P. quadricolor* ซึ่งชื่อเหล่านี้ควรจะเป็นชื่อพ้องของชนิด *D. indusiata* เพราะมีรังแหขาว แต่มีสีต่างกัน ขณะนี้ยังไม่มีเอกสารจำแนกเห็ดชนิดนี้ จึงขอใช้ *D. indusiata* พันธุ์สีชมพูไปก่อน

ชนิด *D. multicolor* (Berk.) Broome var.
lacticolor Reid

เห็ดรังแหชนิดนี้มีรังแหสีส้ม ยาวประมาณสามในสี่ของก้านดอก มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคใต้ **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้**

เห็ดร่างแหเหล่านี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคใต้ ขึ้นบนพื้นดินเป็นดอกเดี่ยวกระจัดกระจาย **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** และไม่มีหลักฐานว่าพบในต่างประเทศ.

เห็ดลม

ชื่อวิทยาศาสตร์

Lentinus polychrous L.v.

วงศ์

Polyporaceae

ชื่ออื่น ๆ

เห็ดกระด้าง, เห็ดซอน, เห็ดบด

หมวกเห็ดรูปกรวยลึก สีขาวนวลหรือน้ำตาลอ่อนอมเทา เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕-๘ ซม. เหนียวคล้ายหนัง ขอบงอลงเล็กน้อย ผิวมีขนสั้น ๆ สีน้ำตาลซึ่งรวมกันคล้ายเกล็ดเล็ก ๆ และปลายงอนขึ้นเล็กน้อย เกล็ดเรียงกระจายออกไปยังขอบหมวก ดอกอ่อนมีขอบบางและม้วนงอลง **ครีบ** สีน้ำตาลอ่อนอมเทา บางและแคบ เมื่อแห้งจะเหนียวแข็งและเปลี่ยน

เป็นสีน้ำตาลแดงหรือน้ำตาลอมม่วง ครีบบีความยาวต่างกัน ๕ ขนาด ด้านในยาวขนานเรียวยาวเล็กลงไปติดกัน ด้านนอกเรียวยาวแคบไปติดขอบหมวก ขอบครีบกักฟันเลื่อยเล็ก ๆ มองไม่เห็นด้วยตาเปล่า แต่เวลาลูบจะสากมือ **ก้าน** แข็งเหนียว สีขาวนวลแล้วเปลี่ยนเข้มขึ้นจนเป็นสีน้ำตาลดำ ยาว ๐.๕-๒.๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๔-๑.๕ ซม. อยู่กึ่งกลางหมวกหรือเยื้องไปข้างใดข้างหนึ่ง โคนใหญ่กว่า เนื้อในเห็ดสีขาวหม่นหรือขาวนวลอมเทาอ่อน **สปอร์** ฟูรี สีขาว โค้งเล็กน้อย ขนาด ๒.๕-๓ x ๖-๙ ไมครอน ผิวเรียบผนังบาง

เห็ดลมมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวโคนติดกัน ๓-๕ ดอกในป่าเต็งรัง **กินได้** ในต่างประเทศพบที่อินเดีย เนปาล ศรีลังกา พม่า ภูมิภาคอินโดจีน และภูมิภาคมาเลเซีย.

เห็ดลูกฟูนขอนไม้

ชื่อวิทยาศาสตร์

Lycoperdon pyriforme Schaeff. ex Pers.

วงศ์

Lycoperdaceae

ชื่ออื่น ๆ

เห็ดดัลับแป้ง, เห็ดลูกฟูน

ชื่อสามัญ

Pear-shaped Puffball, Stump Puffball,
Wood Puffball

ดอกเห็ดรูปร่างคล้ายผลชมพู่ เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๕-๔.๕ ซม. สูง ๒-๔.๕ ซม. ดอกอ่อนสีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นน้ำตาลอมเหลือง มีหนาม และปมเล็ก ๆ ทั่วไป ซึ่งจะหลุดหายไปบ้างเมื่อดอกโตเต็มที่ โคนดอกมีฐานเล็กและมีเส้นใยสีขาวยึดติดกับขอนไม้ผุ เมื่อดอกแก่ด้านบนมีรูเปิด ๑ รู เพื่อให้สปอร์ที่บรรจุอยู่ภายในฟุ้งกระจายออกไป **สปอร์**รูปกลม สีน้ำตาลอมเขียวหม่น ขนาด ๓-๔.๕ ไมครอน. ผิวเรียบ

เห็ดลูกฟุ่นขอนไม้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นกลุ่มบนขอนไม้ผุ **ดอกอ่อนกินได้** พบทั่วโลก.

เห็ดสมองวัวเทียม

ชื่อวิทยาศาสตร์

Gyromitra infula (Schaeff. ex Fr.) Quel.

ชื่อพ้อง

Helvella esculenta Pers. ex Fr.

วงศ์

Helvellaceae

ชื่อสามัญ

Saddle-shaped False Morel,
Hood False Morel

หมวกเห็ดรูปร่างอานม้า สีน้ำตาลอมเหลืองแล้วเปลี่ยนเป็นน้ำตาลเข้ม เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๑๐ ซม. เป็นลอนและคลื่นคล้ายสมอง ด้านล่างเป็นแอ่งเล็ก ๆ ตื้น ๆ สีน้ำตาลอ่อน ก้านสีขาว ยาว ๒-๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๓ ซม. ไม่แตกแขนง บางดอกมีร่องยาว ผิวเรียบ ภายในกลวงและแบ่งเป็น ๑-๒ ช่อง **สปอร์**รูปรี ใส ไม่มีสี ขนาด ๙-๑๒ x ๑๔-๒๒ ไมครอน. ภายในมีวงกลมคล้ายหยดน้ำมันเล็ก ๆ ๒ หยด

เห็ดสมองวัวเทียมมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นในป่าสน **เป็นเห็ดมีพิษไม่ควรกิน**

เห็ดหนอนขาว

ชื่อวิทยาศาสตร์

Clavaria vermicularis Fr.

วงศ์

Clavariaceae

ชื่อสามัญ

White Worm Coral

ดอกเห็ดรูปไบฮอกหรือทรงกระบอก สีขาว ยาว ๕-๑๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๓ ซม. มักโค้งงอคล้ายตัวหนอน บางดอกปลายแตกเป็นแขนงคล้ายรูปล้อม ภายในเืองลวง เนื้อในเห็ดสีขาว ตัดแล้วไม่เปลี่ยนสี **ก้าน**สีขาว รูปร่างเหมือนดอกจึงแยกไม่ออกว่าส่วนไหนเป็นก้าน **สปอร์**รูปรี สีขาว ขนาด ๓-๔ x ๔-๖ ไมครอน. ผิวเรียบ

เห็ดหนอนขาวมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นบนพื้นหญ้า พื้นดิน หรือบนขอนไม้ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวอยู่เป็นกลุ่ม อาจมีโคนติดกัน **กินได้** พบทั่วโลก.

เห็ดหน้าม่วง

ชื่อวิทยาศาสตร์

Russula cyanoxantha Schaeff. ex Fr.

วงศ์

Russulaceae

ชื่ออื่น ๆ

เห็ดหน้ามอย (เหนื่อ)

ชื่อสามัญ

Folke's Gill Russula, Variable Russula

หมวกเห็ดรูปกระทะคว่ำ มีหลายสีในดอกเดียวกัน เช่น สีเขียวอ่อนอมเหลืองและม่วง สีม่วงปนชมพู สีม่วงอ่อนปนขาวนวล สีม่วงปนน้ำเงินอ่อนและชมพู เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕-๑๐ ซม. เมื่อเป็นดอกอ่อนขอบม้วนงอเข้าจนเกือบเป็นรูปกลม กลางหมวกเว้าตื้น **ครีบ**สีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นขาวนวล เรียว เรียงกันถี่ และบางแห่งเชื่อมติดกันเป็นรูปล้อม **ก้าน**สีขาว ยาว ๒-๑๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๓ ซม. ผิวเรียบ เนื้อในเห็ดสีขาวนวล มักเป็นรูพรุน **สปอร์**รูปรี สีขาว ขนาด ๖-๗ x ๗-๙ ไมครอน

เห็ดหน้าม่วงมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือขึ้นในป่าเบญจพรรณ **กินได้** พบในเขตอบอุ่นทั่วโลก.

เห็ดหมวกคู่

ชื่อวิทยาศาสตร์

Coprinus disseminatus (Pers. ex Fr.)

S.F. Gray

ชื่อพ้อง

Agaricus disseminatus Pers. ex Fr.

วงศ์

Coprinaceae

ชื่อสามัญ

Little Helmets, Non-inky Coprinus,
Trooping Crumble Caps

หมวกเห็ด ระบุไข่แล้วเปลี่ยนเป็นรูปประฆังคว่ำ สีน้ำตาลอ่อน เปลี่ยนเป็นสีเทาเมื่อดอกแก่ เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕-๒ ซม. กลางหมวก สีเหลืองอ่อน ขอบหยักเป็นร่องเล็ก ๆ ไปจนเกือบถึงกลางหมวก **ครีป** สีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอมเทา แคบและเรียงชิดกัน ไม่ย้อยตัวเอง เป็นน้ำหมึก **ก้าน** รูปทรงกระบอก สีขาว ยาวประมาณ ๑.๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๒ ซม. ผิวเรียบ ภายในกลวง **สปอร์** รูปรี สีน้ำตาลดำ ปลาย

บนดัด ขนาด ๔-๕ x ๔-๙ มม. พนังหนา มีซิสติเดียมรูปคนโทที่ขอบล่าง
ของครีบ ขนาด ๙-๑๓ x ๓๐-๖๐ มม.

เห็ดหมวกค่อมมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ
ขึ้นรวมเป็นกลุ่มใหญ่บนขอนไม้ผุหรือบนพื้นดินที่มีเศษไม้ผุ เป็นเห็ดที่มี
ขนาดเล็กและเนื้อบางมาก **ไม่มีหลักฐานว่ากินได้** พบทั่วโลก

เป็นเห็ดในกลุ่มเห็ดน้ำหมึกซึ่งแตกต่างจากเห็ดน้ำหมึกอื่น ๆ ตรง
ที่ครีบไม่ละลายเป็นหยดน้ำหมึก และสปอร์ไม่เป็นสีดำ.

เห็ดหมวกจีน

ชื่อวิทยาศาสตร์

Inocybe lanuginella (Schroet.) Konr.

ชื่อพ้อง

Asterosporina lanuginella Schroet.

วงศ์

Cortinariaceae

หมวกเห็ดรูประทะคว่ำ สีน้ำตาลอมเหลือง เส้นผ่านศูนย์กลาง
๓-๕ ซม. กลางหมวกโค้งนูน สีเข้มกว่า ผิวมีขนเป็นเงาคล้ายเส้นไหม
สีน้ำตาลแดงกระจายออกไปยังขอบหมวก เนื้อหมวกสีขาว **ครีบ**สีขาวนวล
อมชมพูอ่อน ยึดติดกับก้าน **ก้าน**รูปทรงกระบอก สีน้ำตาลอ่อนอมเหลือง
ยาว ๒-๔ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๕ มม. ปลายบนและเนื้อในสีขาว
สปอร์รูปรี สีน้ำตาล ขนาด ๕ x ๗.๕ มม. ผิวขรุขระเป็นปม ๖-๘ ปม
โดยรอบสปอร์ บนครีบมีซิสติเดียมรูปไข่ ผิวเรียบ พนังหนาประมาณ
๒ มม. ปลายบนมีเปลือกเป็นชั้นสีเหลี่ยมผืนผ้าเล็ก ๆ หุ้มหนาแน่น

เห็ดหมวกจีนมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ
ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวตามป่าสน **เป็นเห็ดมีพิษ กินไม่ได้** ในต่างประเทศพบใน
เขตอบอุ่น.

เห็ดหล่มกระเขี้ยว

ชื่อวิทยาศาสตร์

Russula virescens Fr.

วงศ์

Russulaceae

ชื่ออื่น ๆ

เห็ดตะไคล (ตะวันออกเฉียงเหนือ)

ชื่อสามัญ

Green Agaric, Greenish Mushroom

หมวกเห็ด

สีเขี้ยวหม่นอม
น้ำตาลอ่อน เส้น
ผ่านศูนย์กลาง
๕-๑๒ ซม. รูปทรง
กลมเมื่อเป็นดอก
อ่อน เมื่อบาน
ขอบโค้งงอลง
ตรงกลางเว้าตื้น
ผิวปริแตกเป็น

เกล็ดสีเหลี่ยมเผยให้เห็นเนื้อในสีขาว **ครีบ**สีขาวหรือขาวนวล ยึดติดกับ
ก้าน **ก้าน**สีขาวหรือขาวนวล ยาว ๓-๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๓ ซม.
ผิวเรียบ โคนเรียวยเล็กกว่าตอนบนเล็กน้อย **สปอร์**รูปกลมมี สีขาว ขนาด
๕-๖ x ๖-๘ ไมครอน. ผิวขรุขระ มีลันนูนเชื่อมเป็นตาข่ายรอบสปอร์และมีติ่ง
๑ อัน

เห็ดหล่มกระเขี้ยวมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาค
เหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวในป่าไม้ก่อและ

ป่าสน มีกลิ่นหอม **กินได้ รสดี** พบทั่วโลก

เห็ดหล่มกระที่มีหมวกสีเหลืองอมส้มปนสีเขียวหรือสีเหลือง
อมน้ำตาลอ่อนจำแนกเป็นชนิด *R. crustosa* Peck สปอร์สีขาวอม
เหลืองอ่อน ซึ่งใกล้เคียงกันมาก.

เห็ดหล่มขาว

ชื่อวิทยาศาสตร์

Russula delica Fr.

วงศ์

Russulaceae

ชื่ออื่น ๆ

เห็ดตะไคลขาว

ชื่อสามัญ

Milk White Russula,

Short Stalk White Russula

หมวกเห็ดรูปกระทะคว่ำ สีขาวนวลหรือน้ำตาลอ่อน เส้นผ่านศูนย์กลาง ๘-๒๐ ซม. กลางหมวกเป็นแอ่ง เมื่อเป็นดอกอ่อนขอบม้วนงอลง ผิวเรียบ แห้ง มักมีดินติดเปราะจะเปื้อนอยู่กลางหมวก **ครีบ**สีขาวหรือขาวนวล **ก้าน**ยาว ๒.๕-๖ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๔ ซม. ผิวเรียบ สีขาว ดอกเห็ดบางแห่งมีสีน้ำตาลปน เนื้อในเห็ดสีขาว เปราะและหักง่าย **สปอร์**รูปกลมรี สีขาว ขนาด ๗-๘ ไมครอน ผิวขรุขระและมีสันนูนสานกันแบบร่างแห

เห็ดหล่มขาวมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่ม ๒-๓ ดอกตามป่าสนและป่าเบญจพรรณ **กินได้ แต่ไม่นิยม เพราะทำให้สูกแล้วมีรสไม่ดี** ในต่างประเทศพบในทวีปยุโรป

ทางภาคเหนือของอเมริกามีเห็ดชนิด *Russula brevipes* Peck ซึ่งมีครีบเรียงกันถี่และแคบกว่าเห็ดชนิดนี้ นักวิทยาศาสตร์บางคนจัดเป็นเห็ดชนิดเดียวกันและให้ *Russula delica* Fr. เป็นชื่อที่เรียกมาก่อน.

เห็ดหล่มครีบส้อม

ชื่อวิทยาศาสตร์

Russula heterophylla Fr.

วงศ์

Russulaceae

ชื่ออื่น ๆ

เห็ดหล่มเขียว

ชื่อสามัญ

Forked Russula

หมวกเห็ดรูปกระทะคว่ำ สีเขียวอมน้ำตาล น้ำตาลอมเหลือง หรือเขียว เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕-๘ ซม. กลางหมวกเว้าตื้น ผิวเรียบ เมื่อเปียกชื้นเป็นมัน **ครีบ**สีขาวยาวล แคบ เรียงกันถี่ และเชื่อมติดกันเป็นรูปส้อมก่อนเรียลงไปติดกัน **ก้าน**สีขาวยาว ๖-๗ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๒ ซม. มักมีรอยข้ำเป็นสีน้ำตาล เนื้อในเห็ดสีขาว **สปอร์**ค่อนข้างกลม สีขาว ขนาด ๔-๖ x ๕-๗ ไมครอน. ผิวขรุขระ

เห็ดหล่มครีบส้อมมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นในป่าเบญจพรรณ **กินได้** ในต่างประเทศพบในทวีปอเมริกาและยุโรป.

เห็ดหลินจือ

ชื่อวิทยาศาสตร์

Ganoderma lucidum (Fr.) Karst.

ชื่อพ้อง

Polyporus lucidum Fr.

วงศ์

Ganodermataceae

ชื่ออื่น ๆ

เห็ดจวักงู, เห็ดนางงวัก, เห็ดหมื่นปี

ชื่อสามัญ

Ling Zhi

ดอกเห็ดรูปไตหรือรูปครึ่งวงกลม กว้าง ๓-๔ ซม. ยาว ๔-๒๐ ซม. หน้า ๑-๓ ซม. ดอกอ่อนมีขอบสีขาว ถัดเข้าไปมีสีเหลืองอ่อน กลางดอกสีน้ำตาลหรือน้ำตาลแดง ดอกแก่เป็นสีน้ำตาลหรือน้ำตาลแดง ผิวเป็นมัน

เงาคลายทาด้วยแล็กเกอร์ มีรอยจีบย่นหรือหยักเป็นคลื่น ขอบหมวกงุ้มลงเล็กน้อยและหนา ด้านล่างของหมวกเป็นรูปกลมเล็ก ๆ เชื่อมติดกัน มี ๔-๕ รู ต่อ มม. ปากรูสี่เหลี่ยม เหลืองอ่อน หรือเหลืองอมเขียว **ก้านสั้น** หรือไม่มีก้าน แบบมีก้าน ก้านสีน้ำตาลเข้มหรือน้ำตาลดำ ยาว ๒-๑๐ ซม. อยู่เยื้องไปข้างใดข้างหนึ่งหรือติดขอบหมวก ทำให้ดอกมีรูปคล้ายไต ผิวก้านเป็นมันเงา เนื้อในเห็ดสีน้ำตาลอ่อน **สปอร์**รูปรี สีน้ำตาล ขนาด ๖-๘ x ๘.๕-๑๒.๕ ไมครอน. ปลายด้านหนึ่งตัดตรง ผิวเรียบ ผนังหนา ๒ ชั้น ระหว่างผนังมีลายหนามยอดเรียวไปจดผนังชั้นนอก

เห็ดหมื่นปีมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นเบียดไม้ต้นรวมทั้งทำลายขอนไม้และต่อไม้ของพืชหลายชนิด ในเอเชียใช้เป็นสมุนไพร พบทั่วโลก.

เห็ดหอม

ชื่อวิทยาศาสตร์

Lentinus edodes (Berk.) Sing.

ชื่อพ้อง

Agaricus edodes Berk.

วงศ์

Polyporaceae

ชื่อสามัญ

Shitake

หมวกเห็ดรูปกระโถนคว่ำ สีน้ำตาลไหม้ น้ำตาลแดง น้ำตาลอ่อน หรือน้ำตาลอ่อนอมเหลืองอ่อน เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕-๑๐ ซม. ผิวมีขนรวมกันเป็นเกล็ดหยาบ ๆ สีขาวนวลหรือน้ำตาลอ่อนกระจายทั่วไป ซึ่งจะแห้งหรือหลุดหายไปคงเหลือให้เห็นบางส่วนโดยเฉพาะตามขอบ **ครีบ**

สีข้าว เรียงกันถี่และยึดติดกับก้าน **ก้าน**สีน้ำตาลอ่อน ยาว ๒-๔ มม. เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๑ ซม. มีขนหยาบสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในเห็ดสีข้าว เป็นเส้นใยหยาบ ๆ สานกันแน่นและเหนียวแข็งที่โคน ก้านมักโค้งงอเพราะเจริญออกมาจากขอนไม้ **สปอร์**รูปไข่ปลายมน สีขาว ขนาด ๒-๓ x ๕-๗ ไมคร. ผิวเรียบ

เห็ดหอมมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นตามขอนไม้จำพวกก่อ **กินได้** ในต่างประเทศพบในเขตอบอุ่น

เห็ดหอมที่เพาะเลี้ยงในประเทศไทยนำเชื้อมาจากต่างประเทศและเป็นพันธุ์เขตร้อน เนื้อเห็ดบางและผิวไม้แตกอย่างพันธุ์เขตนาว ปัจจุบันเพาะเลี้ยงบนไม้สนุ่น (*Salix tetrasperma* Roxb.) และซีเลื้อยไม้เนื้ออ่อนหลายชนิด ออกดอกในฤดูหนาวหรือในพื้นที่ที่มีอุณหภูมิ ๑๒-๒๒ °ซ.

เห็ดหอยเบี้ย

ชื่อวิทยาศาสตร์

Cryptoporus volvatus (Peck) Shear

ชื่อพ้อง

Polyporus volvatus Peck

วงศ์

Polyporaceae

ชื่ออื่น ๆ

เห็ดกระเปาะเปิด

หมวกเห็ดรูปครึ่งวงกลม ไม่มีก้าน เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๒ ซม. ผิวเรียบเป็นมัน สีน้ำตาลแดง ขาวนวล หรือน้ำตาลอมเหลือง ขอบเรียบหรือเป็นคลื่นเล็กน้อย ด้านล่างมีรูกลมเล็ก ๆ จำนวนมาก สีน้ำตาลเข้ม เชื่อมติดกันและมีแผ่นสีขาวเหนียวคล้ายหนังคลุมไว้ ซึ่งจะฉีกขาดเป็นร่องกว้างทางด้านที่ติดกับต้นไม้ออกเผยให้เห็นรูเล็ก ๆ ที่อยู่ภายใน **สปอร์** รูปทรงกระบอก สี ไม่มีสี ขนาด ๔.๕ x ๑๒-๑๖ ไมครอน ผิวเรียบ

เห็ดหอยเบ็ญมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ
ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวอยู่ใกล้กันตามต้นสน **กินไม่ได้** ในต่างประเทศพบใน
ทวีปอเมริกาเหนือ.

เห็ดหัวกรวด

ชื่อเห็ดหลายชนิด หลายสกุล ในวงศ์ Agaricaceae

ชนิด	<i>Chlorophyllum molybdites</i> (Meyer ex Fr.) Mass.
ชื่อพ้อง	<i>Lepiota molybdites</i> Meyer ex Fr.
ชื่ออื่น ๆ	เห็ดกระโดงตีนดำ, เห็ดหัวกรวดครีบเขียวอ่อน

ดอกเห็ดอ่อน
เป็นก้อนกลมแล้วบาน
ออกเป็นรูปร่ม **หมวก**
เห็ดสีขาว เส้นผ่าน
ศูนย์กลาง ๑๐-๒๐ ซม.
กลางหมวกสีน้ำตาล
ซึ่งแตกออกเป็นเกล็ด
ใหญ่รูปสี่เหลี่ยม
กระจายออกไปถึงกึ่ง
กลางหมวก **ครีบ**สีขาว
ค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นสี
ขาวอมเขียวอ่อนก่อน

แล้วเปลี่ยนเป็นสี
น้ำตาลอมเขียวหม่น
และเมื่อดอกโรย
จะเป็นสีเทาอมเขียว
หม่น ครีบไม่ยึดติด
กับก้าน **ก้าน**รูปทรง
กระบอก สีขาวหรือ

น้ำตาลอ่อน ยาว ๖-๒๐ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง
๑.๕-๑.๘ ซม. โคนก้านใหญ่เป็นกระเปาะเล็กน้อย ภายในมีรูกลวงเล็ก ๆ
ตลอดก้าน ใต้หมวกมีแอนนูลัสใหญ่และหนา ขอบบนสีน้ำตาล ขอบล่าง
สีขาว เมื่อดอกเริ่มโรยแอนนูลัสจะหลุดเป็นปลอก เนื้อในเห็ดสีขาว ตัด
แล้วมีสีแดงเรื่อ ๆ **สปอร์**รูปไข่ สีเขียวอ่อน ขนาด ๖.๕-๘ x ๙-๑๑ ไมครอน
ผิวเรียบ พนังหนา ปลายบนมีรูเปิด ๑ รู

เห็ดหัวกรวดชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่ว
ทุกภาค ขึ้นตามสนามหญ้าและทุ่งนา **เป็นเห็ดมีพิษ ทำให้เกิดอาการมีน
เมา คลื่นเหียน และอาเจียน พบทั่วโลก**

ชนิด *Clarkeinda trachodes* (Berk.) Sing.
ชื่อพ้อง *Agaricus trachodes* Berk.
ชื่ออื่น ๆ เห็ดไข่น้ำ

ดอกเห็ดอ่อนมีเปลือกสีขาวรูปไข่หุ้ม เมื่อเจริญขึ้นผิวด้านบนปริ
แตกออกเป็นรูปถ้วยอยู่ที่โคนก้าน **หมวกเห็ด**รูปกระทะคว่ำ สีน้ำตาลอ่อน
น้ำตาลหม่น หรือขาว เส้นผ่านศูนย์กลาง ๗-๑๕ ซม. ผิวแตกเป็น

เกล็ดใหญ่ปลายรวม เป็นกระจุกและงอน ขึ้น ยกเว้นกลาง หมวกที่เป็นเนื้อสีน้ำตาล เกล็ดเรียงกระจายเป็นรัศมี ออกไปยังขอบ ขอบหมวกมีเศษของแอนนูลัสขาดติดอยู่ โดยรอบ **ครีบ** สีขาว แล้วเปลี่ยนเป็นสีเขียวอมเหลืองหรือน้ำตาลอมเขียว ไม่

ยึดติดกับก้าน **ก้าน** รูปทรงกระบอก สีเดียวกับหมวก ยาว ๙-๑๒ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕-๒ ซม. ผิวเรียบหรือมีขนเล็กน้อย บนก้านตอนบนมีแอนนูลัสสีขาวแขวนห้อยลงมาเหมือนผ้า幔 เนื้อในเห็ดสีขาว เมื่อฉีกขาดหรือชำเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแดง **สปอร์** สีเหลืองอมเขียว รูปไข่ ขนาด ๓-๔ x ๖-๗ ไมคร. ผิวเรียบ ผนังหนา ปลายบนมีรูเปิดและตัดตรง

เห็ดหัวกรวดชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคใต้ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวบนพื้นดิน **เป็นเห็ดมีพิษ** แตกต่างจากชนิด *Chlorophyllum molybdites* (Meyer ex Fr.) Mass. ตรงที่มีแอนนูลัสห้อยแขวนคล้ายผ้า幔 มีกระเปาะหุ้มดอกอ่อน และเมื่อฉีกขาดหรือชำเนื้อเห็ดเป็นสีน้ำตาลแดง ในต่างประเทศพบทางใต้ของทวีปเอเชีย

ชนิด	<i>Macrolepiota rhacodes</i> (Vitt.) Sing.
ชื่อพ้อง	<i>Agaricus rhacodes</i> Vitt.
ชื่ออื่นๆ	เห็ดกระโถงตีนดำ
ชื่อสามัญ	Shaggy parasol

หมวกเห็ด เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑๐-๒๐ ซม. ผิวแตกเป็นเกล็ดใหญ่ สีเหลืองมปะปนกับขนหยาบสีน้ำตาลหรือน้ำตาลอมเหลือง ทำให้เห็นเนื้อในสีขาว **ครีบ** สีขาวนวล เมื่อฉีกขาดหรือชำเปลี่ยนเป็นสีชมพูอ่อน สันครีบเป็นคลื่นเล็ก ๆ และเป็นจุดสีน้ำตาล **ก้าน** สีขาว ยาว ๑๐-๒๐ ซม. ผิวเรียบ เมื่อชำเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแดง ภายในกลวง บนก้านมีแอนนูลัส เลื่อนขึ้นลงได้ ด้านบนสีขาว ด้านล่างสีน้ำตาล เนื้อในเห็ดสีขาว เมื่อฉีกขาดหรือชำเปลี่ยนเป็นสีแดงเรื่อ ๆ **สปอร์** สีขาว รูปรี ปลายมนตัด ขนาด ๖-๗ x ๔-๑๒ ไมครอน. ผิวเรียบ ผ่องหนา มีซิสทีเดียมรูปกลมหรือรูปคนโท ขนาด ๑๔-๓๓ x ๒๐-๒๕ ไมครอน.

เห็ดหัวกรวดชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคใต้ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวบนพื้นดิน **กินได้** ในต่างประเทศพบในเขตร้อนและเขตอบอุ่น

ชนิด *Macrolepiota zeheri* (Fr.) Sing.
ชื่ออื่นๆ เห็ดกระโถงคืนตำ

รูปร่างใกล้เคียงกับชนิดแรกมาก แต่เห็ดชนิดนี้มีเกล็ดนูนสีน้ำตาลอ่อนติดแน่นและเรียงเป็นวงกลมซ้อนกระจายห่าง ๆ ออกไปจดขอบหมวก **ครีบสีนวล สปอร์สีขาว**

เห็ดหัวกรวดทั้ง ๒ ชนิดในสกุล *Macrolepiota* นี้ ตามเอกสารต่างประเทศระบุว่าเห็ดกินได้ แต่เนื่องจากมีรูปร่างลักษณะใกล้เคียงกับเห็ดมีพิษในสกุล *Chlorophyllum* และสกุล *Amanita* จึงไม่แนะนำให้กิน ชาวบ้านตั้งข้อสงสัยได้ว่า เห็ดชนิดไหนมีเกล็ดเหมือนเม็ดกรวดทรายจัดเป็นเห็ดมีพิษหมด ซึ่งยึดถือเป็นกฎเกณฑ์ไม่ได้.

เห็ดหิ้งน้ำตาลอมเหลือง

ชื่อวิทยาศาสตร์

Paxillus panuiodes Fr.

วงศ์

Paxillaceae

ชื่อสามัญ

Stalkless Paxillus

หมวกเห็ดเจริญออกข้างต่อไม้สนเป็นรูปพัด สีน้ำตาลอ่อนอมเหลือง เส้นผ่านศูนย์กลาง ๒.๕-๖ ซม. ผิวมีขนละเอียดสีเหมือนหมวก ขอบบาง งอเล็กน้อยและบิดเป็นคลื่น **ครีบ**สีเหลือง ยาวไม่เท่ากัน และกระจายออกจากฐานเดียวกัน แดกแขนง หยักเป็นคลื่น และมีแขนงเล็ก ๆ เชื่อมระหว่างครีบเป็นระยะไปจนสุดขอบหมวก ไม่มีก้าน **สปอร์**รูปรี สีเหลืองอมน้ำตาล ขนาด ๓.๔ x ๔.๕ ไมครอน. ผิวเรียบ

เห็ดหิ้งน้ำตาลอมเหลืองมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นกลุ่มซ้อนกันคล้ายหิ้งบนต่อไม้สนเกี้ยว เป็นเห็ดที่ทำให้ต่อไม้ผุ **กินไม่ได้** พบทั่วโลก.

เห็ดหูช้าง

ชื่อวิทยาศาสตร์

Ganoderma applanatum (Pers. ex S.F. Gray) Pat.

ชื่อพ้อง

Boletus applanatum Pers. ex S.F. Gray

วงศ์

Ganodermataceae

ชื่อสามัญ

Artist's Conk, Artist's Fungus

ดอกเห็ดเป็นแผ่นรูปครึ่งวงกลมหรือรูปกึ่งม้า กว้าง ๓-๑๒ ซม. ยาว ๕-๒๐ ซม.หนา ๑.๕-๓ ซม. ไม่มีก้าน ด้านบนสีน้ำตาลหม่น ขรุขระ ย่นและเป็นร่องวงกลมซ้อนกันห่าง ๆ เนื้อในเห็ดสีน้ำตาลเข้มหรือน้ำตาลอมชมพู เหนียวและแข็งคล้ายไม้เมื่อแห้ง ด้านล่างเป็นรูกลม

เล็ก ๆ เชื่อมติดกัน รูสีน้ำตาล ปากรูสีขาวนวล เมื่อชำเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล
สปอร์รูปรี สีน้ำตาล ขนาด ๕-๖.๕ x ๘.๕-๑๐ ไมครอน. ปลายด้านหนึ่งตัดเป็น
เส้นตรง ผนังเรียบและหนาเป็น ๒ ชั้น มีลายรูปหนามอยู่ระหว่างผนัง
ปลายหนามเรียวไปจดผนังชั้นนอก

เห็ดหูช้างมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นเป็น
ดอกเดี่ยวหรือซ้อนกันเป็นชั้นคล้ายหิ้งตามบริเวณโคนต้นไม้หรือขอนไม้ ขึ้น
เบียนต้นไม้หลายชนิดและทำลายขอนไม้ ตอไม้ ทำให้เนื้อไม้ผุเปื่อยเป็น
สีขาว พบทั่วโลก

ในประเทศจีนใช้เป็นสมุนไพรต้มน้ำดื่ม.

เห็ดหูปลาช่อน

ชื่อวิทยาศาสตร์

Polyporus picipes Fr.

วงศ์

Polyporaceae

หมวกเห็ดรูปครึ่งวงกลม สีแดงเข้มอมน้ำตาล เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕ x ๑๒ ซม. ผิวเรียบเป็นมันเงาเล็กน้อย ตรงกลางเว้าตื้น ขอบสีอ่อนกว่าเล็กน้อยและบิดงอเป็นคลื่น ด้านล่างเต็มไปด้วยรูเล็ก ๆ เชื่อมติดกัน ปากรูกลมหรือเป็นเหลี่ยม สีขาวนวล **ก้าน**สีแดงดำหรือน้ำตาลเข้ม ยาว ๒-๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๒ ซม. ไม่อยู่กึ่งกลางดอก **สปอร์**รูปรีใส ไม่มีสี ขนาด ๒.๕-๔ x ๕-๗ ไมครอน ผิวเรียบ

เห็ดหูปลาช่อนมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นชั้นติดกันบนขอนไม้ **กินไม่ได้** ในต่างประเทศพบที่อินเดีย.

เห็ดหูหนู

ชื่อเห็ดหลายชนิดในสกุล *Auricularia* วงศ์ *Auriculariaceae*

ชนิด	<i>Auricularia auricula</i> (Hook.) Underw.
ชื่อพ้อง	<i>Tremella auricula</i> Hook.
ชื่ออื่น ๆ	เห็ดหูลั่วะ, เห็ดหูหนูจีน (เหนื่อ)
ชื่อสามัญ	Jew's Ear, Tree Ears

ดอกเห็ดคล้ายแผ่นวุ้น เจริญออกมาจากขอนไม้หรือเปลือกไม้ที่ตายแล้ว สีน้ำตาลแดง รูปพัดไม่มีด้าม กว้าง ๒-๖ ซม. ยาว ๕-๑๕ ซม. หนา ๑-๒ มม. ผิวด้านล่างเรียบและหยักเป็นคลื่นเล็กน้อย ผิวด้านบนสีอ่อนกว่า มีขนสั้นละเอียด และมีรอยจีบย่นหยักเป็นแผ่นรัศมีออกไปจากโคนที่ยึดติดกับขอนไม้ เมื่อตัดเนื้อเห็ดตามขวางจะปรากฏมี ๖ แถบ

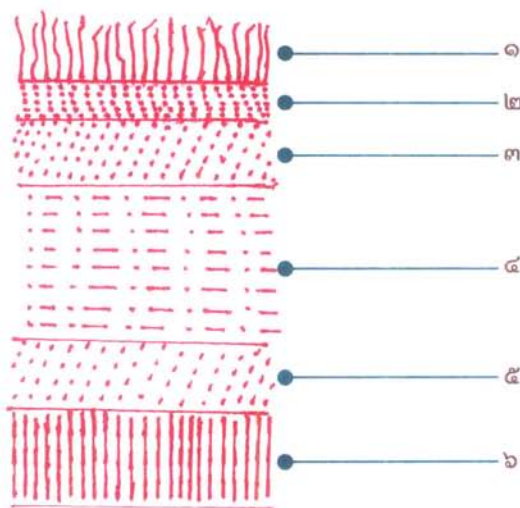
แถบที่ ๑ กว้าง ๘๕-๑๐๐ มม. เป็นส่วนที่มีขนปลายแหลม
แถบที่ ๒ กว้าง ๖๕-๗๕ มม. เส้นใยหนาแน่นจนแยกไม่ออกกว่า
เป็นเส้นใย

แถบที่ ๓ กว้าง ๑๑๕-๑๓๐ มม. เส้นใยสานกันแบบร่างแห

แถบที่ ๔ กว้าง ๒๘๕-๓๐๐ มม. เส้นใยเรียงขนานกับผิว

แถบที่ ๕ กว้าง ๑๐๐-๒๐๐ มม. เส้นใยสานกันหนาแน่น

แถบที่ ๖ กว้างประมาณ ๑๕๐ มม. เป็นที่เกิดของสปอร์ **สปอร์**
รูปไข่กรอก สี ไม่มีสี ขนาด ๕-๖ x ๑๓-๑๕ มม. ผิวเรียบ ก้านสปอร์
รูปทรงกระบอก ขนาด ๕-๖ x ๕๐-๖๐ มม.

เห็ดหูหนูชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาค
เหนือ **กินได้** ที่มีขายในท้องตลาดในลักษณะเห็ดแห้งส่วนมากเป็นสินค้า
ที่สั่งมาจากประเทศอื่น เช่น จากไต้หวัน

ชนิด

Auricularia delicata (Fr.) P. Henn.

ชื่อพ้อง

Laschia delicata Fr.

ชื่ออื่น ๆ

เห็ดหูหนูรวงผึ้ง

ดอกเห็ดรูปพัด สีน้ำตาลอ่อนอมเหลือง กว้าง ๓-๔ ซม. ยาว ๔-๘ ซม. หนา ๒-๓ มม. ขอบงอกลงเล็กน้อย เนื้อบาง นุ่ม ยืดหยุ่น ผิวด้านบนเรียบหรือย่นเล็กน้อย ผิวด้านล่างสีขาวนวล มีขนละเอียด และมีรอยจีบย่นหยักเป็นตาข่าย ไม่มีก้านหรือก้านสั้นมาก เมื่อตัดเนื้อเห็ดตามขวางจะปรากฏมี ๖ แถบ

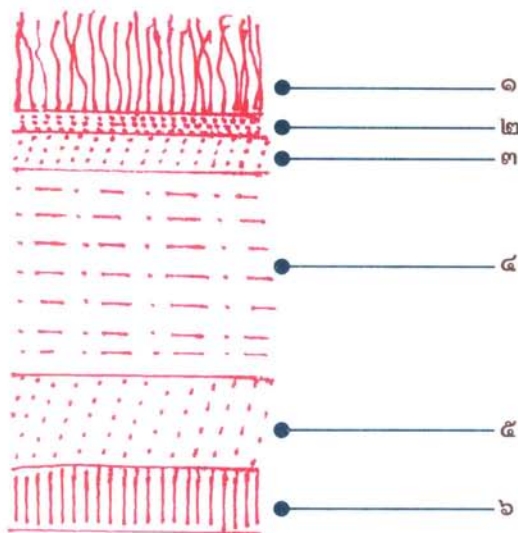
แถบที่ ๑ กว้าง ๖๐-๑๗๕ มคม. เป็นส่วนที่มีขนใสไม่มีสี ปลายทู่หรือมน

แถบที่ ๒ กว้าง ๒๐-๓๐ มคม. เส้นใยหนาแน่นจนแยกไม่ออกว่าเป็นเส้นใย

แถบที่ ๓ กว้าง ๔๐-๕๐ มคม. เส้นใยสานกันหลวม ๆ

แถบที่ ๔ กว้าง ๔๐๐-๕๐๐ มคม. เส้นใยเป็นแบบมีผนังบางใส ไม่มีสี สานกันแบบตาข่ายห่าง ๆ

แถบที่ ๕ กว้าง ๑๓๕-๑๔๕ มม. เส้นใยสานกันแบบตาข่ายถี่ ๆ
 แถบที่ ๖ กว้าง ๘๐-๙๐ มม. เป็นที่เกิดของสปอร์ **สปอร์**รูป
 ไข่กรอกใส ไม่มีสี ขนาด ๑๐-๑๓ x ๕-๖ มม.

เห็ดหูหนูชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาค
 เหนือ ขึ้นตามเปลือกไม้แห้งและขอนไม้ผุ **กินได้** พบในเขตร้อนทั่วโลก

ชนิด *Auricularia fuscosuccinia* (Mont.) Farlow
 ชื่อพ้อง *Exidia fuscosuccinia* Mont.
 ชื่ออื่น ๆ เห็ดหูหนูเสวย

ดอกเห็ดเป็นแผ่นบาง ๆ สีขาวนวลอมชมพู กว้าง ๓-๖ ซม. ยาว
 ๔-๖ ซม. หนา ๒-๓ มม. หยักเป็นคลื่น ออกเป็นกระจุกโคนติดกันไม่มีก้าน

ผิวด้านบนมีขนสั้นสีน้ำตาลกระจายทั่วไป ผิวด้านล่างเรียบสีเดียวกับหมวก
เมื่อตัดเนื้อเห็ดตามขวางจะปรากฏมี ๘ แถบ

แถบที่ ๑ กว้าง ๖๐-๘๐ มม. เป็นส่วนที่มีขนสั้นน้ำตาล ปลาย
แหลมเล็กน้อย

แถบที่ ๒ กว้าง ๒๕-๓๕ มม. เส้นใยสานกันหนาแน่นจนเป็น
เนื้อเดียวกัน

แถบที่ ๓ กว้าง ๑๐-๑๕ มม. เส้นใยสานกันหลวม ๆ

แถบที่ ๔ กว้าง ๑๔๐-๑๕๐ มม. เส้นใยสานกันห่าง ๆ

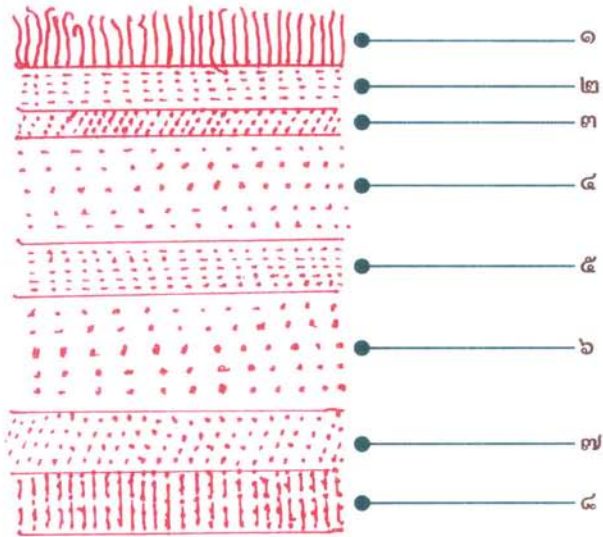
แถบที่ ๕ กว้าง ๓๕-๕๐ มม. เส้นใยาวขนานกับแผ่นเห็ด

แถบที่ ๖ กว้าง ๑๕๐-๑๖๐ มม. เส้นใยสานกันห่าง ๆ

แถบที่ ๗ กว้าง ๖๐-๗๐ มม. เส้นใยเส้นสานกันห่าง ๆ

แถบที่ ๘ กว้าง ๗๐-๘๐ มม. เป็นที่เกิดของสปอร์ มีเซลล์รูป

ทรงกระบอกขนาด ๔-๕ x ๕๐-๖๐ มม. เรียงเป็นแถวเดี่ยว **สปอร์**รูป
ไส้กรอก สี ไม่มีสี ขนาด ๔-๕ x ๑๒-๑๔ มม.

เห็ดหูหนูชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคกลาง **กินได้** เนื้อเห็ดสดกรอบกรุบ คงรูปสวยงามเมื่อหุงต้มแล้ว เมื่อทำแห้งผิวจะมีสีดำ เนื้อบาง แต่เมื่อนำมาแช่น้ำก็คืนรูปเท่าเดิม ในต่างประเทศพบในเขตร้อนและเขตอบอุ่น

ชนิด *Auricularia polytricha* (Mont.) Sacc.

ชื่อพ้อง *Exidia polytricha* Mont.

ชื่ออื่น ๆ เห็ดหูช้าง, เห็ดหูลัวะ, เห็ดหูหนูช้าง

ดอกเห็ดคล้ายแผ่นวุ้น สีน้ำตาลอมม่วง รูปถ้วย กว้าง ๒-๔ ซม. ยาว ๒-๑๐ ซม. หนา ๑-๒ มม. ผิวด้านบนเรียบ ด้านล่างมีขนหนาแน่นสีขาวหม่น เทา หรือน้ำตาลอ่อน โคนดอกมีรอยจับและยึดติดกับขอนไม้ เมื่อตัดเนื้อเห็ดตามขวางจะปรากฏมี ๘ แถบ

แถบที่ ๑ กว้างประมาณ ๔๕๐ มม. เป็นส่วนที่มีขนยาวปลายแหลมแต่ส่วนมากปลายหัก รวมกันเป็นมัดหนาแน่นเห็นได้ชัดเจน

แถบที่ ๒ กว้าง ๒๐-๒๕ มม. เส้นใยสานกันแน่นจนแยกไม่ออกกว่าเป็นเส้นใย

แถบที่ ๓ กว้าง ๗๕-๘๕ มม. เส้นใยเรียงตั้งฉากกับผิว

แถบที่ ๔ กว้าง ๒๕๐-๒๖๐ มม. เส้นใยเรียงกันห่าง ๆ

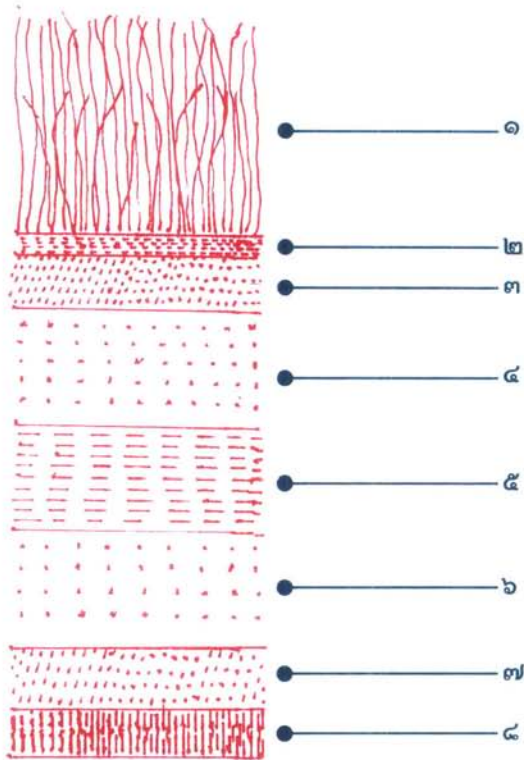
แถบที่ ๕ กว้างประมาณ ๒๕๐ มม. เส้นใยเรียงขนานกันตามแนวนอน

แถบที่ ๖ กว้าง ๒๕๐-๒๖๐ มม. เส้นใยสานกันอย่างหลวม ๆ

แถบที่ ๗ กว้าง ๙๐-๑๐๐ มม. เส้นใยสานกันแน่น

แถบที่ ๘ กว้าง ๘๐-๙๐ มม. เป็นที่เกิดของสปอร์ **สปอร์รูป** ไข่กรอกใส ไม่มีสี ขนาด ๕-๖ x ๑๒-๑๕ มม. ก้านสปอร์รูปทรงกระบอก ขนาด ๔-๕ x ๕๐-๖๐ มม.

เห็นชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นเป็นกลุ่มโคนชิดติดกันบนขอนไม้ในป่าดิบ **กินได้** ปัจจุบันเพาะเลี้ยงเป็นการค้าโดยนำเชื้อเห็ดมาจากต่างประเทศ

ชนิด *Auricularia tenuis* (L.v.) Farlow
ชื่อพ้อง *Exidia tenuis* L.v.
ชื่ออื่น ๆ เห็ดหูหนูหนา, เห็ดหูหนูป่า, เห็ดหูลัวะ

ดอกเห็ดเป็นแผ่นบาง สีน้ำตาลแดงหรือน้ำตาลอมเหลือง เนื้อยืดหยุ่น กว้าง ๔-๑๐ ซม. ยาว ๔-๑๒ ซม. หนา ๐.๔-๑ มม. ด้านบนมีขนสั้น ด้านล่างเรียบ เมื่อตัดเนื้อเห็ดตามขวางจะปรากฏมี ๘ แถบ

แถบที่ ๑ กว้าง ๔๕-๑๐๐ มคม. เป็นส่วนที่มีขนสีน้ำตาลอ่อน ปลายมน

แถบที่ ๒ กว้าง ๔๐-๕๐ มคม. เส้นใยสานกันหนาแน่นจนเป็นเนื้อเดียวกัน

แถบที่ ๓ กว้าง ๒๐-๓๐ มคม. เส้นใยขนานกัน

แถบที่ ๔ กว้าง ๑๙๕-๒๑๐ มคม. เส้นใยสานกันห่าง ๆ

แถบที่ ๕ กว้าง ๑๙๐-๒๐๐ มม. เส้นใยยาวขนานกัน แยกออกเป็น ๒ แถบ เชื่อมกันด้วยเส้นใยที่สานกันห่าง ๆ ตรงกลาง

แถบที่ ๖ กว้าง ๑๗๐-๑๘๐ มม. เส้นใยสานกันห่าง ๆ

แถบที่ ๗ กว้าง ๒๐-๓๐ มม. เส้นใยสานกันถี่

แถบที่ ๘ กว้าง ๘๐-๙๐ มม. มีเซลล์รูปทรงกระบอก ขนาด ๔-๖ x ๕๐-๖๐ มม. เรียงเป็นแถวเดี่ยว **สปอร์**รูปไข่กรอก ใส ไม่มีสี ขนาด ๕-๖ x ๑๒-๑๓ มม.

เห็ดหูหนูชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทั่วทุกภาค ขึ้นตามป่าดิบ พบในเขตร้อนทั่วโลก

ต่างจากชนิด *Auricularia polytricha* (Mont.) Sacc. ตรงที่มีขนสั้นกว่า ต่างจากชนิด *A. fuscosuccinia* (Mont.) Farlow ตรงที่โคนขนโปร่งเห็นชัดเจน และต่างจากชนิด *A. auricula* (Hook.) Underw. ตรงที่มีจำนวนแถบมากกว่า.

เห็ดหูหนูขาว

ชื่อวิทยาศาสตร์
วงศ์

Tremella fuciformis Berk.
Tremellaceae

ดอกเห็ดคล้ายแผ่นวุ้นบางสีขาว รูปกลีบดอกไม้ ขอบเว้าและหยักเป็นคลื่น เมื่อดอกแห้งเปลี่ยนเป็นสีขาวอมเหลืองอ่อน **ก้านสั้นมาก สปอร์**รูปไข่ แกนกลางคอดเล็กน้อย ขนาด ๔-๖.๕ x ๗-๙ ไมครอน

เห็ดหูหนูขาวมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคใต้ ขึ้นเป็นกลุ่มโคนติดกัน มักพบขึ้นบนขอนไม้ยางพารา **กินได้** ในต่างประเทศพบในเอเชียตอนใต้

เห็ดอานม้าก้านขาว

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Leptopodia elastica</i> (Bull. ex St. Amans) Boud.
วงศ์	Helvellaceae
ชื่อสามัญ	Smooth Stalked Helvella

หมวกเห็ดรูปอานม้า สีน้ำตาลอ่อนอมเหลืองหรือเทาอ่อนอมเหลือง เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑-๔ ซม. บางดอกอาจมีวงงอผิดปกติ ด้านล่างสีขาวนวลหรือขาวอมเทา **ก้าน**รูปทรงกระบอก สีขาว ยาว ๕-๗ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๕ มม. ผิวเรียบ มักมีรอยปุ่มบนก้าน อับสปอร์รูปใบพาย ขนาด ๑๔ x ๓๓๐ ไมครอน. **สปอร์**รูปรี ใส ขนาด ๑๑-๑๓ x ๑๙-๒๐ ไมครอน. ผิวเรียบ ภายในมีก้อนกลมคล้ายหยดน้ำมันใหญ่อยู่ ๑ ก้อน

เห็ดอานม้าก้านขาวมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวบนพื้นดินตามป่าสน **กินได้** ในต่างประเทศพบในเขตหนาวและอบอุ่น.

เห็ดอานม้าขาว

ชื่อวิทยาศาสตร์

Helvella crispa Scop. ex Fr.

วงศ์

Helvellaceae

ชื่อสามัญ

Fluted White Helvella

หมวกเห็ดรูปอานม้า สีขาวหรือขาวนวล เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๕-๔ ซม. สูง ๑-๓ ซม. หยักเป็นลอน ด้านล่างมีขนอ่อนคล้ายกำมะหยี่ **ก้าน**สีขาว ยาว ๓-๕ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕-๒ ซม. เป็นร่องตาม

ยาวโดยรอบ มีขนเช่นเดียวกับหมวก โคนก้านใหญ่ **สปอร์รูปรี่** ใส ขนาด ๑๐-๑๑ x ๑๕-๑๗ ไมครอน ผิวเรียบ ภายในมีก้อนกลมคล้ายหยดน้ำมัน ใหญ่อยู่ ๑ ก้อน

เห็ดอานม้าขาวมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยวตามป่าสน **กินได้** พบในเขตอบอุ่นทั่วโลก.

เห็ดอานม้าอีแปะ

ชื่อวิทยาศาสตร์
วงศ์

Leptopodia atra (Konig ex Fr.) Boud.
Helvellaceae

หมวกเห็ดรูปอานม้า ด้านข้างแบนคล้ายเหรียญประกบกัน ๒ อัน สีน้ำตาลดำหรือเทาดำ เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๕-๒ ซม. ด้านในสีเทาอ่อน **ก้าน**สีเหมือนหมวกหรือเข้มกว่า ยาว ๕-๘ ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓-๕ มม. อับสปอร์ขนาด ๒๕๐ ไมครอน. **สปอร์**รูปรี โสอบ ขนาด ๕ x ๑๒.๕ ไมครอน. ผิวเรียบ

เห็ดอานม้าอีแปะมีเขตการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยทางภาคเหนือ ขึ้นเป็นดอกเดี่ยว ตามป่าสน **กินได้** ในต่างประเทศพบในเขตอบอุ่น.

บรรณานุกรม

- เกษม สร้อยทอง. ๒๕๓๗. **เห็ดและราขนาดใหญ่ในประเทศไทย.**
สำนักพิมพ์ศิริธรรม ออฟเซ็ท. อุบลราชธานี.
- สำเภา ภัทรเกษวิทย์. ๒๕๑๖. เห็ดตีนแรด. ว. วิทย. กษ. ๖ (๖) ๕
๙๒-๕๙๓.
- อนงค์ จันท์ศรีกุล. ๒๕๒๐. เห็ดบางชนิดในชั้นแกสเดอโรมัยซีส. **กสิกร**
๕๐ (๑) ๑๓-๒๓.
_____. ๒๕๒๖. เห็ดราพาลอยดีในประเทศไทย. ว. วิทย. กษ.
๑๖ (๓) ๒๒๐-๒๒๔.
_____. ๒๕๒๗. **เห็ดเมืองไทย.** พิมพ์ครั้งที่ ๒. ไทยวัฒนาพานิช,
กรุงเทพฯ.
- _____. ๒๕๒๘. การศึกษาชนิดของเห็ดในสกุลสเคอโรเดอร์มาของ
ประเทศไทย. **กสิกร** ๕๘ (๕) ๔๒๗-๔๒๙.
- อนงค์ จันท์ศรีกุล และคณะ. ๒๕๒๑. เห็ดมีพิษบางชนิดในประเทศไทย.
วิทยาศาสตร์ ๓๒ (๑) ๖-๑๓.
_____. ๒๕๒๑. สมุนไพรจากเห็ดราในเมืองไทย. **วิทยาศาสตร์**
๓๒ (๑) ๑๙-๔๓.
_____. ๒๕๒๒. เห็ดชนิดต่าง ๆ ในประเทศไทย. **กสิกร** ๕๒ (๒)
๑๑๑-๑๒๒, (๓) ๑๓๙-๑๔๔.
_____. ๒๕๒๗. เห็ดสกุล Amanita ของประเทศไทย. ว.วิทย. กษ
๑๗ (๓) ๑๙๐-๑๙๙.
_____. ๒๕๒๘. เห็ด Agaricus บางชนิดในประเทศไทย. เอกสาร
รายงานการประชุมวิชาการครั้งที่ ๒๓ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
_____. ๒๕๒๘. เห็ด Lepiota และ Allied Genera ในประเทศ

ไทย. ว. วิทย. กษ. ๒ : ๑๘๗-๑๙๓.

_____. ๒๕๓๘. เห็ดในป่าสน. กสิกร ๖๘ (๑) ๒๕-๒๙.

Bakshi, B.K. 1971. **Indian Polyporaceae (On Trees and Timber)**. Indian Council of Agricultural Research, New Delhi.

Bas, C. 1962. The genus *Amanita* in Singapore and Malaya. **Persoonia** 2 (3) : 241-304.

_____. 1969. **Morphology and subdivision of *Amanita* and a monograph of its section *Lepidella***. .....

Bigelow, H.E. 1978. The cantharelloid fungi of New England and adjacent areas. **Mycologia** 70 : 707-755.

Brodie, H.J. 1967. New records of Nidulariaceae from the West Indies. **Trans. Brit. Mycol. Soc.** 50 (3) : 473-478.

Brodie, H.J. and R.W.G. Dennis. 1954. The Nidulariaceae of the West Indies. **Trans. Brit. Mycol. Soc.** 37 : 151-160.

Coker, W.C. 1974. **The Club and Coral Mushrooms (Clavarias) of the United States and Canada**. Dover Pub. Inc., New York.

Coker, W.C. and J.N. Couch. 1969. **The Gasteromycetes of the Eastern United States and Canada**. Stechert-Mafner Service Agency, Inc., New York.

Coker, W.C. and L.H. Beers. 1974. **The Boleti of North Carolina**. Dover Pub. Inc., New York.

Corner, E.J.H. 1966. **A Monograph of Cantharelloid Fungi**. Oxford Univ. Press, London.

- _____. 1972. **Boletus In Malaysia**. The Government Printing Office, Singapore.
- Cunningham, G.H. 1963. **The Thelephoraceae of Australia and New Zealand**. New Zealand Dept. Sci. Indust. Res. Bull. 145. ....
- Dennis, R.W.G. 1968. **British Ascomycetes**. J. Cramer, Vaduz.
- Dring, D.M. 1964. **Gasteromycetes of West Tropical Africa**. Mycological Papers No. 98 Royal Bot-Gard. Kew Surrey.
- _____. 1980. Contributions towards a relational arrangement of the Clathraceae. **Kew Bull.** 35 (1) : 1-96.
- Ellingsen, H.J. 1982. Some Gasteromycetes from Northern Thailand. **Nord. J. Bot.** 2 : 283-285.
- Gilbertson, R.L. and L. Ryvarden. 1986. **North American Polypores**, Vol. 1. Fungiflora. Oslo, Norway.
- Heim, R. 1977. **Termites et Champignons**. Society Nouvelle Des Editions Boubee Saint Michell, Paris.
- Hjortstam, K. and L. Ryvarden. 1982. Aphyllophorales from Northern Thailand. **Nord. J. Bot.** 2 : 273-281.
- Hoiland, K. and T. Chumacher. 1982. Agarics, clavarioid and some heterobasidiomycetous fungi from Northern Thailand. **Nord. J. Bot.** 2 : 265-271.
- Imazeki, H. and T. Hongo. (1972) 1973. **Coloured Illustrations of Fungi of Japan**, Vol I, II. Hoikusha Pub. Co. Ltd., Osaka.
- Imazeki, R., Y. Otanis and T. Hongo. 1988. **Fungi of Japan**. 1st ed.

Jama-kei Pub. Co. Ltd., Tokyo.

Lincoff, G. and P.M. Michell. 1977. **Toxic and Hallucinogenic Mushrooms Poisoning, a Handbook for Physicians and Mushroom Hunter.** Van Nostrand Reinhold Co., New York.

Lincoff, G.H. 1981. **The Audubon Society Field Guide to North American Mushrooms.** Alfred A. Knopf, New York.

Lowy, B. 1951. A morphological basis for classifying the species of Auricularia. **Mycologia** 43 : 352-625.

_____. 1952. The genus Auricularia. **Mycologia** 44 : 656-692.

Moser, M. 1983. **Keys to Agarics and Boleti (Polyporales, Boletales, Agaricales, Russulales).** Whitefriars Press Ltd., Tonbridge.

Pegler, D.N. 1971. A revision of genus Lepiota from Ceylon. **Kew Bull.** 27 (1) : 177.

_____. 1971. **Basidiospore Morphology in the Agaricales.** J. Cramer D. 3301 Lehre.

_____. 1977. **A Preliminary Agaric Flora of East Africa.** Kew. Bull. Add. Ser. VI. H.M.S.O., London.

_____. 1983. **The Genus Lentinus: A World Monograph.** Kew. Bull. Add. Ser. X. H.M.S.O., London.

_____. 1983. **Agarics Flora of the Lesser Antilles.** Kew. Bull. Add. Ser. IX. H.M.S.O., London.

Peterson, R.H. 1976. Notes on cantharelloid fungi VII. The taxa

- described by Charles H. Peck. **Mycologia** 68 : 304-326.
- Phanichapol, D. 1968. Check list of fungi in the Forest Herbarium. **Nat. Hist. Bull. Siam Soc.** 22 : 263-269.
- Phillips, R. 1981. **Mushrooms and Other Fungi of Great Britain and Europe.** Toppan Print. Co. Ltd., Hong Kong.
- Rifai, M.A. 1968. **The Australasian Pezizales in the Herbarium of the Royal Botanic Gardens Kew.** N.V. Noord-Hollandsche Uitgevers Maatschappij, Amsterdam.
- Rostrup, E. 1902. Fungi in Schmidt J. (ed.) Contribution to the knowledge of the vegetation in the Gulf of Siam Part 6. **Bot. Tidsskr.** 24 : 355-363.
- Ryvarden, L. and I. Johansen. 1980. **A Preliminary Polypore Flora of East Africa.** Fungiflora, Oslo, Norway.
- Singer, R. 1956. Contributions towards a monograph of the genus *Pleuteus*. **Trans. Brit. Mycol. Soc.** 39 (2) : 145-232.
- _____. 1975. **The Agaricales in Modern Taxonomy.** 3 ed. Wenheim J. Cramer, Vaduz.
- Thrind, K.S. 1961. **The Clavariaceae of India.** Indian Council of Agaric Res., New Delhi.
- Zoberi, M.H. 1972. **Tropical Macrofungi, Some Common Species.** Macmillan, London.

พรรณไม้ชื่อไทย

เห็ด	๑
เห็ดกรวยเกล็ดทอง	๑๓, ๑๔
เห็ดกรวยขน	๑๕
เห็ดกรวยแดง	๑๖
เห็ดกรวยทองตากู	๑๗, ๑๘
เห็ดกระด้าง	๑๙, ๒๐, ๒๑, ๒๒, ๒๓, ๒๔, ๑๘๔
เห็ดกระด้างสีขา	๒๒
เห็ดกระดุม	๙, ๒๕, ๒๖, ๒๗, ๒๘, ๒๙
เห็ดกระดุมทอง	๓๐
เห็ดกระโดง	๓๐, ๓๒, ๑๗๕
เห็ดกระโดงตีนดำ	๒๐๒, ๒๐๕, ๒๐๖
เห็ดกระถินพิมาน	๓๓, ๓๔
เห็ดกระบองเหลือง	๓๔
เห็ดกระเป่าเปิด	๒๐๑
เห็ดกระเพาะปลา	๓๖
เห็ดกระสือ	๓๗, ๓๘, ๓๙, ๔๐, ๔๑
เห็ดก้อนกรวด	๙, ๔๒, ๔๓
เห็ดกำมะหยี่แดง	๔๔, ๔๕
เห็ดเกล็ดดาว	๖๖
เห็ดเกือกม้า	๓๓
เห็ดแก่น	๑๒๑
เห็ดโกโก้	๑๓๐
เห็ดขม้น	๔๖, ๔๗, ๑๗๐
เห็ดขม้นน้อย	๔๖
เห็ดขม้นใหญ่	๔๗

เห็ดขล้าหมา	๔๒, ๔๘, ๔๙
เห็ดขอน	๑๘๔
เห็ดขอนขาว	๔๙, ๕๐
เห็ดขอนแดง	๕๑
เห็ดซ่า	๙, ๕๒
เห็ดข้าวตอก	๕๓, ๕๔
เห็ดขิง	๙, ๕๕, ๕๖
เห็ดขี้ควาย	๙, ๕๗, ๕๘
เห็ดขี้วัว	๕๙, ๖๐
เห็ดขี้วัวขี้ควาย	๕๗
เห็ดเขี้ยววงเขี้ยว	๓๗
เห็ดแข้งนก	๖๐, ๖๑
เห็ดโข่งทะเล	๑๕๖
เห็ดไข่	๖๒, ๖๓, ๖๔, ๖๕, ๖๖, ๖๘, ๖๙, ๗๐, ๗๑, ๗๓, ๗๔, ๗๕
เห็ดไข่ไก่	๖๔
เห็ดไข่แดง	๖๒
เห็ดไข่ตายซาก	๗๒
เห็ดไข่น้ำตาลอมเหลือง	๖๓
เห็ดไข่เน่า	๒๐๓
เห็ดไข่เบ็ด	๗๔
เห็ดไข่เหี้ยวม้า	๗๐
เห็ดไข่หงส์	๗๖
เห็ดไข่ห่านขาว	๖๙
เห็ดไข่เหลือง	๖๓
เห็ดไข่อ่อน	๔๔
เห็ดคางคก	๖๗
เห็ดแครง	๑๒๑

เห็ดโคน	๗, ๘, ๕๔, ๖๑, ๗๗, ๗๘, ๗๙, ๘๐, ๘๑, ๘๒, ๘๓, ๘๔
เห็ดโคนขาว	๘๕
เห็ดโคนดำ	๘๔
เห็ดโคนแดง	๘๔
เห็ดโคนสนาม	๘๖, ๘๗
เห็ดฆ้องเขาเขียว	๙, ๓๗
เห็ดฆ้องงูเขียว	๓๗
เห็ดจวกงู	๘๘, ๘๙, ๑๙๗
เห็ดจั่น	๙๐, ๙๑
เห็ดจาวมะพร้าว	๙๑, ๙๒
เห็ดชงโค	๙๓, ๙๔
เห็ดแชมปิฉอง	๙, ๒๕
เห็ดชังขนุน	๙๔, ๙๕
เห็ดดอกกระถิน	๗๓
เห็ดต้นหมี	๙๖, ๙๗
เห็ดดาวดิน	๙๗
เห็ดดาวลูกไก่	๓๘
เห็ดดาวหาง	๙๗, ๙๘
เห็ดดินแดง	๔๒
เห็ดแดงกุหลาบ	๙๙
เห็ดแดงน้ำหมาก	๑๐๐, ๑๐๑
เห็ดต้นหอม	๑๐๑, ๑๐๒
เห็ดตลับแป้ง	๑๘๖
เห็ดตะกร้อแดง	๑๐๓
เห็ดตะไคล	๑๙๓
เห็ดตะไคลขาว	๑๙๔
เห็ดตับไก่	๑๑๗

เห็ดตับเต่า	๔, ๑๐๔, ๑๐๕, ๑๐๖, ๑๐๗, ๑๐๘, ๑๐๙, ๑๑๐, ๑๑๑, ๑๑๒, ๑๑๓, ๑๑๔, ๑๑๕, ๑๑๖, ๑๑๗, ๑๑๘
เห็ดตับเต่ากระแดง	๑๐๖
เห็ดตับเต่าขนมบึงกะโหลก	๑๐๘
เห็ดตับเต่าขาว	๙๐
เห็ดตับเต๋าดำ	๑๑๘
เห็ดตับเต๋าทินเหลือง	๑๐๘
เห็ดตับเต๋าน้ำนม	๑๑๖
เห็ดตับรู	๑๑๙
เห็ดตาเต๋มา	๑๒๐
เห็ดตามอด	๑๒๑
เห็ดตีนตุ๊กแก	๑๒๑, ๑๒๒
เห็ดตีนปลอก	๑๒๒, ๑๒๓
เห็ดตีนแรด	๙๐, ๒๒๖
เห็ดตีนหมี	๓๓
เห็ดเต้บ	๑๒๑
เห็ดเต้ร	๑๒๔
เห็ดถั่วยชมพู	๑๒๕
เห็ดถั่วยแดง	๑๒๖
เห็ดถอบ	๑๕๘
เห็ดถั่วงอก	๑๒๗, ๑๒๘
เห็ดถั่วเหลือง	๑๓๙
เห็ดถ่านเล็ก	๑๒๘, ๑๒๙
เห็ดถ่านใหญ่	๑๓๐, ๑๓๑
เห็ดเทียนแดง	๑๓๑, ๑๓๒
เห็ดเทียนเหลือง	๑๓๓, ๑๓๔
เห็ดแทงก้ำมะถัน	๑๑๘

เห็ดนกยูง	๑๗๔
เห็ดนางกวัก	๑๙๗
เห็ดนางฟ้า	๑๒๒, ๑๒๓
เห็ดนางรม	๑๒๒
เห็ดนางเล็ด	๑๓๔, ๑๓๕
เห็ดน้ำแป้ง	๑๓๖, ๑๓๗
เห็ดน้ำผึ้ง	๑๑๗
เห็ดน้ำมูก	๑๓๗, ๑๓๘
เห็ดน้ำหมึก	๑๓๙, ๑๔๐, ๑๙๒
เห็ดน้ำหมึกรากแก้ว	๑๓๙
เห็ดนิ้วดำ	๔๐
เห็ดบด	๑๔๔
เห็ดบัว	๘, ๑๖๔
เห็ดใบตองแห้ง	๑๔๑, ๑๔๒
เห็ดประทัดจีน	๑๔๓
เห็ดปลวก	๗๗
เห็ดปลาหมึก	๑๔๔
เห็ดปอดม้า	๑๑๑
เห็ดปะการังชมพู	๑๔๕
เห็ดปะการังฟ้า	๑๔๖, ๑๔๗
เห็ดปะการังส้มอมชมพู	๑๔๘
เห็ดปะการังหงอนไก่	๑๔๙
เห็ดปะการังเหลือง	๑๕๐
เห็ดปากนกแก้ว	๑๕๑
เห็ดปากหมู	๑๕๒
เห็ดเปลือกไม้	๑๕๓, ๑๕๔
เห็ดเปลือกหอยแครง	๑๕๕, ๑๕๖

เห็ดเป่าฮื้อ	๑๕๖, ๑๕๗
เห็ดผึ้ง	๑๐๗
เห็ดเผา	๕, ๗, ๑๕๘
เห็ดเผาฝ้าย	๑๕๘
เห็ดไผ่	๑๖๒
เห็ดฝรั่ง	๒๕
เห็ดผ่ามือ	๑๕๙
เห็ดพายทอง	๑๖๐
เห็ดพุงหมูใหญ่	๑๖๑
เห็ดเพ็ก	๑๖๒, ๑๖๓
เห็ดฟาง	๘, ๙, ๑๖๔, ๑๖๕, ๑๖๖
เห็ดฟางหลง	๑๖๕, ๑๖๖
เห็ดฟานน้ำตาลแดง	๑๖๗, ๑๖๘
เห็ดฟานเหลืองทอง	๑๖๘, ๑๖๙
เห็ดมันปูใหญ่	๑๗๐
เห็ดมันอึ่ง	๑๗๑
เห็ดเม่นน้อย	๑๗๒, ๑๗๓
เห็ดเมา	๕๗
เห็ดยวงขนุน	๑๗๓, ๑๗๔
เห็ดยุง	๑๗๔, ๑๗๕
เห็ดเยี่ยวงู	๑๘๐
เห็ดตรงผึ้ง	๑๗๖
เห็ดระโงก	๖๒
เห็ดระโงกขาว	๖๙
เห็ดระโงกน้ำตาลอมเหลือง	๖๓
เห็ดระโงกหิน	๙, ๗๒, ๗๔
เห็ดระโงกเหลือง	๖๓

เห็ดรังนกกระจับ	๑๗๗
เห็ดรังนกนางแอ่น	๑๗๘
เห็ดรังมี้ม	๑๗๙
เห็ดร่างแห	๙, ๑๘๐, ๑๘๑, ๑๘๒, ๑๘๓
เห็ดลม	๕๐, ๑๘๔, ๑๘๕
เห็ดลูกไก่	๓๙
เห็ดลูกฝุ่น	๑๘๖
เห็ดลูกฝุ่นขนไม้	๑๘๖, ๑๘๗
เห็ดสมองวัวเทียม	๑๘๘
เห็ดสาบสิงโต	๖๘
เห็ดเสม็ด	๙, ๑๐๙
เห็ดหนอนขาว	๑๘๙
เห็ดหน้าม่วง	๑๙๐
เห็ดหน้าม่อ	๑๙๐
เห็ดหมวกคุ่ม	๑๙๑, ๑๙๒
เห็ดหมวกจีน	๑๙๒
เห็ดหมื่นปี	๑๙๗, ๑๙๘
เห็ดหล่มกระเขี้ยว	๑๙๓
เห็ดหล่มขาว	๑๙๔, ๑๙๕
เห็ดหล่มเขี้ยว	๑๙๖
เห็ดหล่มครีบล้อม	๑๙๖
เห็ดหลินจือ	๑๙๗
เห็ดหอม	๘, ๙, ๑๙๙, ๒๐๐
เห็ดหอยเบี้ย	๒๐๑, ๒๐๒
เห็ดหัวกรวด	๒๐๒, ๒๐๓, ๒๐๔, ๒๐๖
เห็ดหัวกรวดครีบเขี้ยวอ่อน	๙, ๒๐๒
เห็ดหัวเช่า	๔๒

เห็ดห้า	๑๑๒
เห็ดห้าหมา	๔๘
เห็ดหิ้งน้ำตาลอมเหลือง	๒๐๗
เห็ดหูวาง	๑๖๒
เห็ดหูช้าง	๒๐๘, ๒๐๙
เห็ดหูปลาช่อน	๒๑๐
เห็ดหูลี้วะ	๒๑๑, ๒๑๖, ๒๑๙
เห็ดหูหนู	๙, ๒๑๑, ๒๑๒, ๒๑๔, ๒๑๙, ๒๒๐
เห็ดหูหนูขาว	๒๒๑
เห็ดหูหนูจีน	๒๑๑
เห็ดหูหนูช้าง	๒๑๖
เห็ดหูหนูป่า	๒๑๙
เห็ดหูหนูรวงผึ้ง	๒๑๓
เห็ดหูหนูเสวย	๒๑๔
เห็ดหูหนูทูนา	๒๑๙
เห็ดเหมีด	๑๐๙
เห็ดเหียง	๑๕๘
เห็ดอานม้าก้านขาว	๒๒๒
เห็ดอานม้าขาว	๒๒๓, ๒๒๔
เห็ดอานม้าอีแปะ	๒๒๕
เห็ดโอสถหลวงจิต	๙, ๕๗

ดรรชนี

ชื่อวิทยาศาสตร์และชื่อสามัญ

Abalone Mushroom	๑๕๖
Agaricaceae	๒๕, ๓๐, ๑๐๑, ๑๓๔, ๑๗๓, ๑๗๔, ๒๐๒
<i>Agaricus albuminosus</i> Berk.	๗๗
<i>Agaricus birnbaumii</i> Corda	๑๗๓
<i>Agaricus bisporus</i> (Lange) Imbach.	๒๕
<i>Agaricus bitorquis</i> (Quél.) Sacc.	๒๖
<i>Agaricus caesareus</i> Fr.	๖๒
<i>Agaricus campestris</i> L. ex Fr.	๒๗
<i>Agaricus cepaestipes</i> Sow. ex Fr.	๑๐๑
<i>Agaricus cinereus</i> Schaeff. ex Fr.	๑๓๙
<i>Agaricus cyanescens</i> Berk. et Broome	๕๙
<i>Agaricus densifolius</i> Secr.	๑๒๔
<i>Agaricus disseminatus</i> Pers. ex Fr.	๑๙๑
<i>Agaricus edodes</i> Berk.	๑๙๙
<i>Agaricus emeticus</i> Schaeff. ex Fr.	๑๐๐
<i>Agaricus eurrhizus</i> Berk.	๗๙
<i>Agaricus hemibaphus</i> Berk. et Broome	๖๔
<i>Agaricus microcarpus</i> Berk. et Broome	๕๓
<i>Agaricus nigricans</i> Bull.	๑๓๐
<i>Agaricus nudus</i> Bull. ex Fr.	๙๓
<i>Agaricus piperatus</i> Scop. ex Fr.	๕๕

<i>Agaricus procera</i> Scop. ex Fr.	๓๑
<i>Agaricus radicans</i> Rehl. ex Fr.	๖๐
<i>Agaricus rhacodes</i> Vitt.	๒๐๕
<i>Agaricus rufolanosus</i> Heinem. et Gooss.	๒๒๘
<i>Agaricus sajor-caju</i> Fr.	๑๒๒๒
<i>Agaricus strigosus</i> Schw.	๑๖๒
<i>Agaricus trachodes</i> Berk.	๒๐๓
<i>Agaricus trisulphuratus</i> Berk.	๒๒๙
<i>Agaricus vaginatus</i> Bull. ex Fr.	๓๐
<i>Agaricus vernus</i> Bull. ex Fr.	๓๒๒
<i>Agaricus volvaceus</i> Bull. ex Fr.	๑๖๔
<i>Amanita caesarea</i> (Fr.) Schw.	๖๒, ๖๕
<i>Amanita calyptroderma</i> Ark. et Bal.	๖๓
<i>Amanita hemibapha</i> (Berk. et Broome) Sacc.	๖๔
<i>Amanita muscaria</i> L. ex Fr.	๖๓
<i>Amanita pantherina</i> (DC. ex Fr.) Secr.	๖๖
<i>Amanita pilosella</i> Corner et Bas	๖๗
<i>Amanita praegraveolens</i> (Murr.) Sing.	๖๘
<i>Amanita princeps</i> Corner et Bas	๖๙, ๗๓
<i>Amanita vaginata</i> (Bull. ex Fr.) Vitt.	๗๐
<i>Amanita verna</i> (Bull. ex Fr.) Vitt.	๗๐, ๗๒, ๗๕
<i>Amanita virginea</i> Masee	๗๓
<i>Amanita virosa</i> Secr.	๗๔
Amanitaceae	๕๓, ๖๒, ๗๗
<i>Amanitaria pantherina</i> DC. ex Fr.	๖๖

<i>Amauroderma rugosum</i> (Blume et Nees ex Fr.) Torr.	๔๘
<i>Amauroderma sericatum</i> (Lloyd) Wakef.	๔๙
Artist's Conk	๒๐๘
Artist's Fungus	๒๐๘
<i>Aseroë archnoidea</i> Fisch.	๑๔๔
<i>Asterosporina lanuginella</i> Schroet.	๑๙๒
Astraeaceae	๑๕๕
<i>Astraeus hygrometricus</i> (Pers.) Morg.	๑๕๕
<i>Auricularia auricula</i> (Hook.) Underw.	๒๑๑
<i>Auricularia delicata</i> (Fr.) P. Henn.	๒๑๓
<i>Auricularia fuscosuccinia</i> (Mont.) Farlow	๒๑๔
<i>Auricularia polytricha</i> (Mont.) Sacc.	๒๑๖
<i>Auricularia tenuis</i> (L.v.) Farlow	๒๑๙
Auriculariaceae	๒๑๑
Banded Agaric	๒๖
Barometer Earthstars	๑๕๕
Beefsteak Fungus	๑๑๙
Bird Nest's Fungi	๕, ๑๗๘
Blackening <i>Russula</i>	๑๓๐
Bladder Cup	๓๖
Blue Green Cup	๓๗
Bolbitiaceae	๘๖
Boletaceae	๑๐๔
Bolete	๕, ๑๐๔, ๑๐๖, ๑๐๘, ๑๑๔
<i>Boletus albo-ater</i> Schw.	๑๑๔

<i>Boletus applanatum</i> Pers. ex S.F. Gray	๒๐๘
<i>Boletus chromapes</i> Frost.	๑๐๘
<i>Boletus chrysenteroides</i> Snell	๑๐๕
<i>Boletus chrysenteron</i> Bull.	๑๐๖
<i>Boletus colossus</i> Heim	๑๐๗, ๑๑๔
<i>Boletus edulis</i> Bull. ex Fr.	๑๐๘
<i>Boletus floccopus</i> Vahl ex Fr.	๑๒๐
<i>Boletus granulatus</i> L. ex Fr.	๑๑๖
<i>Boletus griseipurpureus</i> Corner	๑๐๙
<i>Boletus hepaticus</i> Schaeff.	๑๑๙
<i>Boletus luteus</i> L. ex Fr.	๑๑๗
<i>Boletus portentosus</i> Berk. et Broome	๑๑๒
<i>Boletus ravenelii</i> Berk. et Curt.	๑๑๔
<i>Boletus rectus</i> Corner	๑๑๐
<i>Boletus retisporus</i> Pat. et Bak.	๑๑๑
<i>Bulgaria javanicum</i> (Rehm) Le Gal.	๑๕๒
Button Mushroom	๒๒๕, ๒๖, ๒๗
Caesar's Mushroom	๖๒
<i>Calvatia craniformis</i> Coker et Couch	๙๑
Cantharellaceae	๑๓, ๔๖, ๑๗๐
<i>Cantharellus cibarius</i> Fr.	๑๗๐
<i>Cantharellus floccosus</i> Schw.	๑๓
Carbon Balls	๙๖
Cep	๑๐๘
Chanterelle	๕, ๑๗๐, ๑๓, ๔๗

Chicken Mushroom	๓๙
Chicken of the Woods	๓๙
<i>Chlorociboria aeruginascens</i> Nyl.	๓๗
<i>Chlorophyllum molybdites</i> (Meyer ex Fr.) Mass.	๒๐๒, ๒๐๔
<i>Chlorosplenium aeruginascens</i> (Nyl.) Karst.	๓๗
<i>Cladoderris elegans</i> (Jungh.) Fr.	๑๕
<i>Clarkeinda trachodes</i> (Berk.) Sing.	๒๐๓
Clathraceae	๑๔๔, ๒๒๔
<i>Clathrus ruber</i> Pers. forma <i>kusanoi</i> Kobayashi	๑๐๓
<i>Clavaria cristata</i> Fr.	๑๔๙
<i>Clavaria cyanocephala</i> Berk. et Curt.	๑๕๖
<i>Clavaria flava</i> Fr.	๑๕๐
<i>Clavaria formosa</i> Fr.	๑๔๘
<i>Clavaria fusiformis</i> Fr.	๙๔
<i>Clavaria palmata</i> Scop.	๑๕๙
<i>Clavaria vermicularis</i> Fr.	๑๔๙
Clavariaceae	๓๕, ๙๔, ๑๔๕, ๑๕๖, ๑๔๘, ๑๔๙, ๑๕๐, ๑๕๙, ๒๓๐
<i>Clavariadelphus pistillaris</i> (Fr.) Donk.	๓๕
<i>Clavulina cristata</i> (Fr.) Schroet. var. <i>fimbriata</i> Fr.	๑๔๙
<i>Clavulinopsis fusiformis</i> (Fr.) Corner	๙๔
Coccora	๖๓
Cockle-shell Lentinus	๑๕๕
Common Split Gill	๑๒๑
<i>Conocybe lactea</i> (Lange) Met.	๕๖
<i>Cookeina tricholoma</i> (Mont.) Kuntze	๕๖

<i>Copelandia cyanescens</i> (Berk. et Broome) Sing.	๕๙
Coprinaceae	๕๙, ๑๓๙, ๑๙๑
<i>Coprinus cinereus</i> (Schaeff. ex Fr.) S.F. Gray	๑๓๙
<i>Coprinus disseminatus</i> (Pers. ex Fr.) S.F. Gray	๑๙๑
Cortinariaceae	๑๙๒
Cramp Balls	๙๖
<i>Craterellus aureus</i> Berk. et Curt.	๕๖
<i>Craterellus odoratus</i> (Schw.) Fr.	๕๗
<i>Craterellus pistillaris</i> Fr.	๓๕
Crested Coral	๑๕๙
<i>Cryptoporus volvatus</i> (Peck) Shear	๒๐๑
<i>Cyathus olla</i> (Batsch.) Pers.	๑๗๗
<i>Cyathus rugispermus</i> (Schw.) De Toni	๑๗๘
<i>Cymatoderma elegans</i> Jungh.	๑๕
<i>Daedalea betulina</i> L. ex Fr.	๒๒
<i>Daedalea brasiliensis</i> Fr.	๑๗๖
<i>Daedalea confragosa</i> Bolt. ex Fr.	๑๙
<i>Daedalea quercina</i> Fr.	๒๐
<i>Daedaleopsis confragosa</i> (Bolt. ex Fr.) Schroet.	๑๙
<i>Daldinia concentrica</i> (Bolt. ex Fr.) Ces et De Not.	๙๖
Dancing Mushroom	๑๕๐
Dead Man's Fingers	๕๐
Dead Man's Foot	๕๒
<i>Dentinum repandum</i> (Fr.) S.F. Gray	๑๗๒
Dermatiaceae	๓๗

Destroying Angel	๗๒, ๗๔
<i>Dictyophora duplicata</i> (Bosch.) Fisch	๑๔๑
<i>Dictyophora indusiata</i> (Pers.) Fisch.	๑๔๐
<i>Dictyophora multicolor</i> (Berk.) Broome var. <i>lacticolor</i> Reid	๑๔๒
Dotted Stalk Suillus	๑๑๖
Dye Maker's False Puffball	๔๒
Early Cup Fungus	๗๖
Emetic Russula	๑๐๐
<i>Entonema splendens</i> (Berk. et Curt.) Lloyd	๑๓๗
<i>Exidia fuscosuccinia</i> Mont.	๒๑๔
<i>Exidia polytricha</i> Mont.	๒๑๖
<i>Exidia tenuis</i> L.v.	๒๑๙
False Turkey-tail	๑๕๓, ๑๕๔
<i>Favolus brasiliensis</i> (Fr.) Fr	๑๗๖
<i>Favolus manipularis</i> Berk.	๑๗๖
Fetid Russula	๑๖๑
Field Mushroom	๒๗
<i>Filoboletus manipularis</i> (Berk.) Sing.	๓๔
Fistulinaceae	๑๑๙
<i>Fistulina hepatica</i> (Schaeff.) Fr.	๑๑๙
Fluted White Hevella	๒๒๓
Folke's Gill Russula	๑๙๐
<i>Fomes rimosus</i> Berk.	๓๓
Fool's Mushroom	๗๒
Forked Russula	๑๙๖

Fragrant Chanterelle	๔๗
<i>Galera lactea</i> Lange	๔๖
<i>Ganoderma applanatum</i> (Pers. ex S.F. Gray) Pat.	๒๐๘
<i>Ganoderma lucidum</i> (Fr.) Karst.	๑๙๗
Ganodermataceae	๔๔, ๑๙๗, ๒๐๘
<i>Geaster hygrometricus</i> Pers.	๑๕๕
<i>Geastrum stipitatus</i> Solms.	๙๗
<i>Gloeophyllum subferrugineum</i> (Berk.) Bond. et Sing.	๒๑๑
Golden Lactarius Mushroom	๑๖๘
Golden Tops	๕๗
<i>Gomphus floccosus</i> (Schw.) Sing	๑๓
Great Violet Rider	๙๗
Green Agaric	๑๙๗
Green-head Jelly Club	๑๒๘
Green Slime Fungus	๑๒๗
Green Wood Cup	๓๗
Greenish Mushroom	๑๙๗
Grisette	๓๐
<i>Guepinia spathularia</i> Fr.	๑๖๐
Gumdrops Fungus	๑๒๗
<i>Gyromitra infula</i> (Schaeff. ex Fr.) Quel.	๑๔๔
<i>Heimiella retispora</i> (Pat. et Bak.) Boedijn	๑๑๑
Helotiaceae	๑๕๒
<i>Helvella crispa</i> Scop. ex Fr.	๒๒๓
<i>Helvella esculenta</i> Pers. ex Fr.	๑๔๔

Helvellaceae	๑๘๘, ๒๒๒, ๒๒๓, ๒๒๕
Hexagonia apiaria (Pers.) Fr.	๑๗๙
Hydnaceae	๑๗๒
<i>Hydnum repandum</i> Fr.	๑๗๒
Hygrocybe cantharellus (Schw.) Murr.	๑๘๓
<i>Hygrocybe conica</i> Scop. ex Fr.	๑๕๑
Hygrophoraceae	๑๘๓, ๑๕๑
Hygrophorus cantharellus (Schw.) Fr.	๑๘๓
Hygrophorus conicus (Scop. ex Fr.) Kummer	๑๕๑
Hygrophorus Milky Mushroom	๑๖๘
Inocybe lanuginella (Schroet.) Konr.	๑๙๒
Jelly Babies	๑๒๗
Jew's Ear	๒๑๑
King Alfred's Cakes	๙๖
King Bolete	๑๐๘
Lactarius flavidulus Imai	๕๒
Lactarius hygrophoroides Berk. et Curt.	๑๖๘
Lactarius piperatus (Scop. ex Fr.) S.F. Gray	๕๕
Lactarius volemus (Fr.) Fr.	๑๖๗
<i>Lactarius volemus</i> Fr.	๑๖๗
Laetiporus sulphureus (Bull. ex Fr.) Murr.	๓๙
<i>Laschia delicata</i> Fr.	๒๒๓
Lemon Yellow Lepiota	๑๗๓
Lentinellus cochleatus (Pers. ex Fr.) Karst.	๑๕๕
<i>Lentinus cochleatus</i> Pers. ex Fr.	๑๕๕

<i>Lentinus connatus</i> Berk.	๑๒๔
<i>Lentinus edodes</i> (Berk.) Sing.	๑๙๙
<i>Lentinus polychrous</i> L.v.	๕๐, ๑๕๕
<i>Lentinus sajor-caju</i> (Fr.) Fr.	๑๒๒
<i>Lentinus squarrosulus</i> Mont.	๕๙
<i>Lentinus strigosus</i> (Schw.) Fr.	๑๖๒
<i>Lenzites betulina</i> (L. ex Fr.) Fr.	๒๒
<i>Lenzites subferrugineum</i> Berk.	๒๑
<i>Lenzites vespacea</i> (Pers.) Ryv.	๒๒
<i>Leotia atrovirens</i> Pers.	๑๒๕
<i>Leotia lubrica</i> Pers.	๑๒๗
<i>Leotia viscosa</i> Fr.	๑๒๕
Leotiaceae	๑๒๗
<i>Lepiota gracilentata</i> Krombh.	๑๗๕
<i>Lepiota molybdites</i> Meyer ex Fr.	๒๐๒
<i>Lepiota phaeosticta</i> Morgan	๑๗๕
<i>Lepiota praegraveolens</i> Murr.	๖๕
<i>Lepiota schimperi</i> Pat.	๕๗
<i>Lepista nuda</i> (Bull. ex Fr.) Cooke	๙๗
<i>Leptopodia atra</i> (Konig ex Fr.) Boud.	๒๒๕
<i>Leptopodia elastica</i> (Bull. ex St. Amans) Boud.	๒๒๒
<i>Leucocoprinus birnbaumii</i> (Corda) Sing.	๑๗๗
<i>Leucocoprinus cepaestipes</i> (Sow. ex Fr.) Pat.	๑๐๑
Ling Zhi	๑๙๗
Little Helmets	๑๙๑

Lycoperdaceae	๙๑, ๙๗, ๑๘๖
<i>Lycoperdon pyriforme</i> Schaeff. ex Pers.	๑๘๖
<i>Macrocybe crassa</i> Berk.	๙๐
<i>Macrolepiota gracilentata</i> (Krombh.) Moser	๑๗๔
<i>Macrolepiota procera</i> (Scop. ex Fr.) Sing.	๙๑
<i>Macrolepiota rhacodes</i> (Vitt.) Sing.	๒๐๕
<i>Macrolepiota zeheri</i> (Fr.) Sing.	๒๐๖
Magic Mushroom	๕๗
Masked Tricholoma	๙๓
Maze-gill	๒๐
Meadow Mushroom	๒๗
Melanogastraceae	๕๘
<i>Merulius odoratus</i> Schw.	๕๗
<i>Microporus xanthopus</i> (Fr.) Kuntze	๑๗
Milk White Russula	๑๙๕
<i>Mycoamaranthus cambodgensis</i> (Pat.) Trap.	๕๘
Netted Stinkhorn	๑๘๐
Nidulariaceae	๑๗๗, ๑๗๘
Non-inky Coprinus	๑๙๑
Ochre Jelly Club	๑๒๗
Old Man Of the Woods	๑๒๐
Onion Stalked Lepiota	๑๐๑
<i>Oudemansiella radicata</i> (Rehl. ex Fr.) Sing.	๖๐
Padi-straw Mushroom	๑๖๔
Palm Thelephore	๑๕๙

Panther Cap	๖๖
Parasol Mushroom	๓๑
Paxillaceae	๒๐๗
<i>Paxillus panuoides</i> Fr.	๒๐๗
Pear-shaped Puffball	๑๘๖
Penny Bun Bolete	๑๐๘
Peppery Milk Cap	๕๕
<i>Peziza tricholoma</i> Mont.	๑๖
<i>Peziza vesiculosa</i> Bull. ex St. Amans	๓๖
Pezizaceae	๓๖
<i>Phaeogyroporus portentosus</i> (Berk. et Broome) Mc Nabb	๑๑๒
Phallaceae	๑๐๓, ๑๓๑, ๑๓๓, ๑๘๐
<i>Phallus rubicundus</i> (Bosc) Fr.	๑๓๓
<i>Phallus rugulosus</i> (Fisch.) Kuntze	๑๓๑
Phellinaceae	๓๓
<i>Phellinus rimosus</i> (Berk.) Pil t	๓๓
Pigskin Poison Puffball	๓๖
Pink Burn Cup	๑๒๕
<i>Pisolithus tinctorius</i> Pers.	๕๒
<i>Pleurotus abalonus</i> Han	๑๕๖
Pluteaceae	๑๖๔, ๑๖๕
<i>Pluteus spinulosus</i> Murr.	๑๖๕
Podoscyphaceae	๑๕
Polyporaceae	๑๗, ๑๙, ๓๙, ๔๔, ๔๙, ๕๑, ๑๒๒, ๑๒๔, ๑๕๕, ๑๖๒, ๑๗๑, ๑๗๙, ๑๘๔, ๑๙๙, ๒๐๑, ๒๑๐, ๑๗๖

<i>Polyporus apiarius</i> Pers.	๑๗๙
<i>Polyporus coccineus</i> Fr.	๔๔
<i>Polyporus lucidum</i> Fr.	๑๙๗
<i>Polyporus picipes</i> Fr.	๒๑๐
<i>Polyporus rugosus</i> Blume et Nees ex Fr.	๔๔
<i>Polyporus sanguineus</i> Fr.	๕๑
<i>Polyporus sericatum</i> Lloyd	๔๙
<i>Polyporus squamosus</i> Fr.	๑๗๑
<i>Polyporus sulphureus</i> Bull. ex Fr.	๓๙
<i>Polyporus vespaceus</i> Pers.	๒๒๒
<i>Polyporus volvatus</i> Peck	๒๐๑
<i>Polyporus xanthopus</i> Fr.	๑๗
<i>Porphyrellus fusisporus</i> (Kawam.) Imaz. et Hongo	๑๑๔
Powdery Sulphur Bolete	๑๑๔
<i>Psalliota bisporea</i> Lange	๒๕๕
<i>Psalliota bitorquis</i> Quéf.	๒๖
<i>Psilocybe cubensis</i> (Earle) Sing.	๕๗
<i>Pulveroboletus ravenelii</i> (Berk. et Curt.) Murr.	๑๑๔
<i>Pustularia rosea</i> Rea	๑๒๕
<i>Pycnoporus coccineus</i> (Fr.) Bond. et Sing.	๔๔
<i>Pycnoporus sanguineus</i> (Fr.) Murr.	๕๑
Pyronemataceae	๑๒๕
<i>Ramaria cyanocephala</i> (Berk. et Curt.) Corner	๑๔๖
<i>Ramaria flava</i> (Fr.) Quéf.	๑๕๐
<i>Ramaria formosa</i> (Fr.) Quéf.	๑๔๔

Red and Black Russula	๑๒๘
Red-cracked Bolete	๑๐๖
Rooted Oudemansiella	๖๐
Rooting Shank	๖๐
Rosy Russula	๙๙
Royal Agaric	๖๒
Ruddy Panus	๑๖๒
<i>Russula acrifolia</i> Romagn.	๑๒๙
<i>Russula adusta</i> Fr.	๑๒๙
<i>Russula alboareolata</i> Hongo	๑๓๖
<i>Russula albonigra</i> Krombh.	๑๒๙
<i>Russula cyanoxantha</i> Schaeff. ex Fr.	๑๙๐
<i>Russula delica</i> Fr.	๑๙๔, ๑๙๕
<i>Russula densifolia</i> Secr.	๑๒๙
<i>Russula densifolia</i> (Secr.) Gill.	๑๒๘
<i>Russula emetica</i> (Schaeff. ex Fr.) Pers. ex S.F. Gray	๑๐๐
<i>Russula foetens</i> Fr.	๑๖๑
<i>Russula heterophylla</i> Fr.	๑๙๖
<i>Russula nigricans</i> (Bull.) Fr.	๑๓๐
<i>Russula rosacea</i> Pers. ex S.F. Gray	๙๙
<i>Russula virescens</i> Fr.	๑๙๓
Russulaceae	๕๒, ๕๕, ๙๙, ๑๐๐, ๑๒๘, ๑๓๐, ๑๓๖, ๑๖๑, ๑๖๗, ๑๖๘, ๑๙๐, ๑๙๓, ๑๙๔, ๑๙๖
Saddle-shaped False Morel	๑๘๘
<i>Sarcoscypha coccinea</i> Jacq. ex S.F. Gray	๑๒๖

Sarcoscyphaceae	๑๖, ๑๗๖
<i>Sarcosoma javanicum</i> Rehm	๑๕๕
Scaly Vase Chanterelle	๑๗
Scarlet Cup	๑๗๖
Schizophyllaceae	๑๗๑
<i>Schizophyllum commune</i> Fr.	๑๗๑
<i>Schulzeria robusta</i> Beeli	๕๑
<i>Schulzeria striata</i> Beeli	๕๗
<i>Scleroderma polyrhizum</i> Pers.	๗๖
<i>Scleroderma sinnamariense</i> Mont.	๗๐
Sclerodermataceae	๗๐, ๕๒, ๗๖
<i>Scytinopogon echinosporus</i> Berk. et Broome	๑๕๕
Shaggy parasol	๒๐๕
Shitake	๑๙๙
Short Stalk White Russula	๑๙๕
Sickener	๑๐๐
<i>Sinotermitomyces canosus</i> Zang	๗๗
Skull-shaped Puffball	๙๑
Slippery Jack	๑๑๗
Slippery Lizard Tuft	๑๒๗
Smooth Stalked Hevella	๒๒๒
<i>Sphaeria polymorpha</i> Pers.	๕๐
Spindle-shaped Yellow Coral	๙๕
Spring Amanita	๗๒
Spring Destroying Angel	๗๒

<i>Termitomyces robustus</i> (Beeli) Heim	๘๑
<i>Termitomyces schimperi</i> (Pat.) Heim	๘๓
<i>Termitomyces striatus</i> (Beeli) Heim	๘๓
<i>Termitomyces tyleranus</i> Otieno	๘๕
<i>Thelephora palmata</i> (Scop.) Fr.	๑๕๙
Thelephoraceae	๑๕๙
Thick-Maze Oak Polypore	๒๐
Tongue fungus	๑๑๙
<i>Trametes cingulata</i> Berk.	๒๓
Tree Ears	๒๑๑
<i>Tremella auricula</i> Hook.	๒๑๑
<i>Tremella fuciformis</i> Berk.	๒๒๑
Tremellaceae	๒๒๑
<i>Tricholoma crassum</i> Berk.	๙๐
Tricholomataceae	๓๘, ๖๐, ๙๐, ๙๓
Trooping Crumble Caps	๑๙๑
<i>Tylopilus albo-ater</i> (Schw.) Murr.	๑๑๘
Variable Russula	๑๙๐
Voluminous-latex Milky Mushroom	๑๖๗
<i>Volvariella volvacea</i> (Bull. ex Fr.) Sing.	๑๖๘
White Coral Fungus	๑๔๙
White Duncce Cap	๘๖
White Worm Coral	๑๔๙
Witch's Hat	๑๕๑
Wood Blewit	๙๓

Wood Club Fungus	๔๐
Wood Hedgehog	๑๗๒
Wood Puffball	๑๘๖
Wood Urchin	๑๗๒
<i>Xylaria polymorpha</i> (Pers.) Grev.	๔๐
<i>Xylaria splendens</i> Berk. et Curt.	๑๗๗
Xylariaceae	๔๐, ๗๖, ๑๗๗
<i>Xylobolus fruslutatum</i> (Fr.) Karst. Fckl.	๑๕๓
Yellow Coral	๑๕๐
Yellow Tipped Coral	๑๕๔

ประวัติผู้เขียน

นางสาวอนงค์ จันทรศรีกุล

การศึกษา

วทบ. (ชีววิทยา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
วทม. (โรคพืช) มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน

การทำงาน

อดีตผู้เชี่ยวชาญพิเศษโรคพืชและจุลชีววิทยา ระดับ ๙ กระทรวงเกษตรฯ

ปัจจุบันที่ปรึกษาสมาคมนักวิจัยและเพาะเลี้ยงเห็ดแห่งประเทศไทย และผู้เชี่ยวชาญด้านเห็ดโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

งานเขียนและงานวิจัย

เห็ดเมืองไทย : เทคโนโลยีการเพาะเห็ด, ๒๕๔๔

โรคและศัตรูไม้ประดับและวิธีการกำจัดแบบชีวภาพ, ๒๕๔๔

โรคและศัตรูบางชนิดของผักและการป้องกันกำจัด, ๒๕๔๓

supplementary Host List of : Plant Diseases in Thailand
Tech. Bul. No.๖ and ๙ Ministry Agr.

งานวิจัยตีพิมพ์ สาขาวิทยาศาสตร์ สภาวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๒๔

นายธานี พานิชผล

การศึกษา ปริญญาตรี คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (๒๕๐๓)
ปริญญาโท สถาบัน ไอ อาร์ โอ ประเทศอินเดีย (๒๕๐๙)

การทำงาน นักวิชาการป่าไม้ ๗ ฝ่ายพฤกษศาสตร์ กองบำรุง กรมป่าไม้
เชี่ยวชาญทางเห็ดรา คนแรกของกรมป่าไม้ ปัจจุบันเป็น
ข้าราชการบำนาญ

นายธีรวัฒน์ บุญทวีคุณ

การศึกษา วิทยาศาสตร์บัณฑิต (ชีววิทยา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
(๒๕๒๑)
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วนศาสตร์) มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ (๒๕๓๕)

การทำงาน นักวิทยาศาสตร์ ๘ สวนพฤกษศาสตร์ กรมอุทยานแห่งชาติ
สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ทำการสำรวจค้นคว้าวิจัยเห็ดราและ
โรคพืชป่าไม้

นายอนิวรรต เฉลิมพงษ์

การศึกษา M.S. (Forest Pathology) มหาวิทยาลัยวอชิงตัน ประเทศ
สหรัฐอเมริกา

การทำงาน นักวิทยาศาสตร์ สำนักวิชาการป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ
สัตว์ป่าและพันธุ์พืช

BT19395

ศูนย์ความรู้ (ศคร.)

BT19395

ISBN 978-974-9588-79-6

9 789749 588796

ราคา ๓๐๐ บาท